

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉSZI JÓZSEF.**
Felelős szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre
7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 frt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Fejérváry marad.

Budapest, március 15.

(v.) Igenis: Fejérváry marad. A király egyenes kérésére leküzdötte merőben személyi természetű skrupulusait és marad. Nem ideig-óráig, nem egy alkalmas ürügy előfordultáig és nem kénytelenségéből. Marad tartósan és marad szívesen. Tartósan, mert meggyőzték arról, hogy szolgálataira a királynak és a hazának szükségük van; és szívesen, mert a legteljesebb politikai összeforrottságban lévőnek érzi magát Széll Kálmánnal és — Horánszky Nándort is beleértve — az egész minisztériummal.

Hát akkor mért akart vajjon elmenni? A felelet nagyon egyszerű: mert önértetén ez a gavallérelkü katona a legcsekélyebb csorbát sem akarta ejteni. Rég elhantolt idők emlékeiből megcsendült lelkében egy viharos akkord, mikor Horánszky Nándornak a kabinetbe való belépésével az új pártalakulás utolsó konzekvenciája is levonatot. Visszaemlékezett keserűség nélkül, de önértetének megismerésével azokra a kemény túsákra, amelyek során az indulatok legerősebb zajlása közben szemközt állott a volt nemzeti párttal. Azok a mérközések szertelenek voltak mindkét oldalon; sztrátegájuk nem a biggadtan itélő józan ész, hanem a lobogó szenvedély volt. Barát és ellenség féket nem ismerő szilajsággal harcolt, kiméletet a táborok egyike sem ismert, sőt el sem fogadta volna. Egy politikai rendszer ostroma volt az a parlamentári háború. Körműkszakadtáig védtek álláspontjukat az ostromlottak; inuk szakadtáig folytatták a támadást az ostromlók. Sebet is ütöttek egymáson akárhányszor; s olyik seb nagyon nemes lelkeknek nagyon érzékeny részét érte. *C'était la guerre.* A háború mindig ilyen: könyörtelen, nyers, vérengző. Hát e harcban vitézül vett részt a Bánffy-kabinet katonája is.

Sebet osztott is, kapott is. Sebah, a békekötés után a sebek behegedtek. Azok is, amelyeket osztott; azok is, amelyeket kapott. A régi sebekről pedig azt mondják, hogy időváltozásokor megsajdulnak. Hát nemrégiben időváltozás következett be a magyar politikában: a volt nemzeti párt, mely eddig csak támogatta a szabadelvű kormánypolitikát, Horánszky Nándor személyében bevonatot az aktív kormányzati működésbe s az ezzel járó közvetlen felelősségbe. Mi természetesebb hát, mint az, hogy ekkor megsajdult a vitéz katona sebe?

Abban a lemondó szándékban — jó lélekkel mondhatjuk — nem volt ám semmi politika. Egy muló fájdalom jelentkezett a valamikor megsebzett, de azóta meggyógyult lélekben. A délceg lelkű, gavallér gondolkodású katona skrupulizálni kezdett, nem volna-e jobb félreállnia, semhogy valamikor saját magára kelljen vetnie olyasmiről, amit különben maga is szükségesnek, helyesnek és üdvösnek talál. Aki Fejérváry Gézát ismeri, megérti, hogy e kétség jelentkezése rohamosan megérelte benne a visszavonulás vágyát. Az ő lovasias, egyenes lelkű, mindenkivel szemben szigorú, de saját maga iránt a legszigorubb egyénisége ilyenkor tétovázást nem ismerhet. In dubiis abstine; ezt ő a saját maga nyelvére így fordítja le: ha ezer jó ok szól a maradás mellett s csak egy súlyos is a lemondás mellett, akkor ezerszer inkább kell lemondani, mint megmaradni. És elfogadta saját maga felett bírót a tulajdon könyörtelen lelkiismeretét. Ez azt mondta, hogy menjen, s ő elhatározta, hogy megy.

Semmiféle politikai oka az ilyen elhatározásra nem volt. A szabadelvűpárt — az egész szabadelvűpárt — elismerte nagy érdemeit, kiváló államférfiúi tulajdonságait s feltétlen bizalommal ragaszkodott hozzá. Ezt a meleg bizalmat ő a maga részéről az egész

szabadelvűpárt irányában lojális rokonérzettel viszonzotta. Helyzete minisztertársaival szemben ugyanilyen meleg és bensőséges volt. Széll Kálmánhoz pedig a személyes barátság s a lelkes politikai szolidaritás kölcsönössége fűzte. Irigylendőbb politikai helyzete alig volt még miniszternek a világon. Ami pedig a volt nemzeti pártot illeti, azzal báró Fejérváry Géza az egyesülés pillanatától fogva a leglojálisabb és legkorrektebb viszonyba lépett. Elfelelte a multat és hátsó gondolat nélkül, szívesen akceptálta a jelent. Horánszkyval és Apponyival a fuzió előestéjén kézzorítást váltott s e kézzorítás megpecsételte között a közös cél érdekében kötött politikai barátságot. Azóta három éven át elfogadta és élvezte Fejérváry a volt nemzeti párt tagjainak odaadó és hűség politikai támogatását. Pedig tudta, hogy a volt nemzeti párt csatlakozása szükségképp fogja maga után vonni a többség új csoportjának a kormányzati működésbe való bevonását. S ha ezt tudva megmaradt a kabinetben az új alakulás után is, ezzel tanúságát adta annak, hogy a multtal leszámolt, a jelent elfogadta s a jövőt harag nélkül várja. Politikailag tehát báró Fejérváry Géza a legvilágosabb helyzetben találta magát szemközt s e helyzetbe fenntartás nélkül illeszkedett bele.

Nem a *politikus* lelkében fogant meg hát a lemondás gondolata, hanem az emberében, jobban mondva a férfiben, még jobban mondva a katonában. Az a seb megsajdult időváltozások s a katona, amint lelkén keresztül-viharzott a zajos csaták emléke, ösztönszerűen a kardjához kapott. Egy önkénytelen gesztus volt az egész, a léleknek akaratlan reflexmozgása. De a katonának és a gavallérnak skrupulusát csakhamar leszerelte a katonának és a gavallérnak lelkiismerete. Ez pedig megmondta neki, hogy a seb behegedt, az ellenfél barátta lett, a mult lezajlott, a jelen

T Á R C A.

Uj nemzedék.

Ez hát a nemzet szebb jövője?
— Micsoda felfordult világ! —
Ezek a durva kis legények?
E szemérmelen kis libák?

Alig-alig hogy polyhesednek,
A süldő ifjú és a lány,
Nemök csábjával már kiállnak
S egymásra berzeng mind a hány.

A zsenge szív tudatlan bája,
A szűzi hamv, ő mind oda!
Közöttük már csak az gyerek ma,
S csak az pirul, ki ostoba.

Az elfogultság s tisztos ildom
Nem ismerős köztük ma már,
Nyeglén búgnak, s majd összerúgnak,
Mint két kis megvadult szamár.

Mindent, mi tiszta, szent, magasztos,
Mi a léleknek szárnyat ad,
Kifiguráz, lecsúfol, megvet
Ez egymást bújó törpe had, —

Kikent-kifent komisz kis úrfi,
S csipetnyi lány, duhaj, rüpkök...
— Uristen mi következik még,
Ha így fordulnak az idők?

Mit küzdve, könnyvel ápolunk mi,
Az a sok tiszta ideál —
Mivé lesz, édes Teremtőm, ha
Örökségül ezekre száll?

K. Lippich Elek.

A szép lakás.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Szántó Kálmán.

Egy kedves barátom ment mostanában férjhez, finom lelkű, kiváló izlésű leány s rendezgeti lassan az új otthonát. Világlátott leány, aki megszokott fordulni az itthoni s a külföldi tárlatokon is s mer is, tud is ítéletet mondani. A párisi világiállítás azonban, azt hiszem, kissé megzavarta ítéletében. Eppen iparművészeti dolgokban ott annyi és oly sokféle ujat látott, mind ez a sokféle olyan merev ellentétben áll mindazzal, amit eddigi hagyományosan szépnek, sőt kizárólag szépnek tudott, hogy félenkké és bizonytalanlanná lett. Uj izlés telfoglalását érzi, de az ő szeme s az ő izlése még nem tudott ehhez hozzászokni s annyira a lelkébe vésődött a régi izlés törvényes ereje, hogy nem mer tőle távolodni, nehogy balutakra tévedjen. Azt mondja, hogy sokat ad az izlésemre s tanácsomat akarja tudni, hogy rendezze be a lakását. Azt akarja, hogy nagyon szép legyen; a maga izlésére be tudná ő magának rendezni, de azt óhajtja, hogy ne csak neki legyen szép, hanem mindenkinek, aki meglátja, — ehhez kéne az én tanácsom.

Veszik észre ugy-e, hogy az én barátom rossz nyomon indult. Egész biztos, hogy rossz

nyomon. Régen ösmerjük egymást s akármilyen nagyra tartsa is az izlésemet, soha életében eszébe nem jutott, hogy tanácsomat kérje, mikor ruhát akart csináltatni. De nemcsak az enyémet, a szabóját se. Nagyon is tisztában van vele, hogy a ruha, melyet magára ölt, olyan kiegészítő része az ő egyéniségének, melyet senki más meg nem választhat, senki másnak beleszólása nem lehet rajta kívül. Es ebben tökéletes igazsága van. A ruha viselés közben annyira hozzánk nő, hogy a színe, formája, szabása kiválasztásában éppoly kevéssé lehet szava akárki másnak, mint amily kevéssé kívánhatja, hogy más szemet, más ajkat, más kezét válaszszunk, mint amilyet a jó isten adott.

Bizony igaz, hogy a butorzatunk sokkal távolabb áll tőlünk, mint a ruhánk, de tulajdonképp, vajjon nem éppen ugy tenne élünk-e állandóan, mint a ruhánkban? Megszokjuk, megszeretjük, épp ugy, mint a mindennapi felöltő ruhát s ha meg kell válnunk tőle, a válás csak olyan nehéz, mint a jó ruhától, talán még nehezebb. A ruhánkat elég sűrűn változtatjuk, a butorzatunkat egész életre szeressük be, legalább mi, polgári érzésű és vagyonu emberek.

Ha tisztában van az én barátom az iránt, hogy senki más olyan szép és jó és illő ruhát neki nem választhat, mint maga-magának, ne kételkedjék egy pillanatra se, hogy a butorával is éppen ugy van. Akármennyi vendéget lásson is majd magánál, akármilyen kritikuss természetűek legyenek is majd a vendégei, azzal legyen tisztában, hogy a butorát is éppen ugy *magának* veszi, mint a ruháját. Ő maga fog benne élni s az kell, hogy első sorban ő maga érezze jól magát benne.

A ruhát utóvégre ha meguntta, ha nem sikerült, eldobhatja; a butorát nem. Hát most már

pedig az emlékek férfias lebirását, a kötelességtudásban való kitartást s a kötött frigynek következetes végrehajtását követelik. És megmondta neki a lelkiismeret, hogy a sajtós é fog mulni, de a vállalt feladatok megmaradnak s e feladatokat személyi természetű okok miatt cserben hagyja nem szabad. Báró Fejérváry Géza megértette a lelkiismeret szavát, meghajolt a királyi akarat előtt, bejelentette Széll Kálmánnak, hogy hűséges munkatársa marad, Horánszkyval pedig egy újabb kérszoritás révén megpecsételte a régi frigyét.

Elnult hát a disszonancia és csirájában megszűnt a félreértés. A kabinet egysége még szilárdabb lett a szerencsésen elintéztett incidens által, a szabadelvűpártban pedig most már végképp bekövetkezett a lelkek teljes egybeforradása. Asó-kapa választa a ezentul egymástól a Széll Kálmán támogatására egyesült szabadelvűpárt régi és új elemeit.

Ezt jelenti a Fejérváry hivatalban-maradása.

BELFÖLD.

A konverzió. A konverzió-szerződést ma délután a pénzügyminiszterium, a m. kir. postatakarékpénztár és a Rothschild-csoport képviselői aláírják. A szerződés aláírását délből több órai tanácskozás előzte meg. Délelőtt 11 órakor a csoport valamennyi tagja, Rothschild Albert báró kivételével, aki csak délből érkezett Budapestre, megjelentek Lukács László pénzügyminiszternél, ahol a szerződési tervezetet harmadik olvasásban behatóan megvitatták és megállapították a végleges szöveget. Ez alatt a csaknem három órai tanácskozás alatt továbbá számos fontos, a szerződés keretén kívül eső végrehajtási módozat iránt is megállapodásra jutottak. Délután fél 5 órakor a csoport képviselői, ezuttal már Rothschild Albert báróval, aki előzőleg látogatást tett Széll Kálmán miniszterelnöknél, megjelentek a pénzügyminiszternél, ahol az aláírásra előkészített szerződés-tervezeteket alá is írták. Az aláírások így következnek: a m. kir. postatakarékpénztár nevében: Hollán Sándor min. tanácsos, a Rothschild S. M. ház nevében: báró Rothschild Albert, az Osztrák Hitelintézet részéről: Mauthner Gusztáv lovag, az Osztrák Földhitelintézet részéről: Taussig Tivadar lovag, a Berlini Disconto-Társaság részéről: Schöller, a Bleichröder-cég részéről: Schwabach főkonzul, a Mendelssohn és Comp. cég részéről: Fischel Arthur, a Berlinben, Darmstadtban és Majna mellett Frankfurtban székelő Bank für Handel und Industrie részéről: Andraes Jean igazgató, főkonzul, a Magyar Általános Hitelbank

részéről: Kornfeld vezérigazgató és Ullmann Adolf igazgató, a magyar pénzügyminiszterium részéről: Lukács László miniszter. A törvényjavaslat, amely még nem nyerte meg az előzetes szentesítést, a képviselőházban csütörtöknél előbb aigha lesz benyújtható. Súlyt helyeznek arra, hogy a bizottság a javaslatot még a husvét szünetek előtt tárgyalja, míg a törvényhozás két háza a szünetek után fog a javaslatokkal foglalkozni.

A konverzió befejezése alkalmából Széll Kálmán miniszterelnök ma este ebédet adott amelyre a konverzió-szerződés megállapításában résztvevő urak voltak hivatalosak. Azonkívül gróf Széchenyi Gyula ő felsége személye körüli miniszter, gróf Andrássy Aladár főkamarmester, Lukács László pénzügyminiszter, Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszter, Orgról Pallavicini Ede belső titkos tanácsos és Lukács Antal, Marffy Albin és Hollán Sándor miniszteri tanácsosok.

Változások az állami számvevőszéknél. Rakovszky István, az állami számvevőszék elnöke az ügyosztályok személyzeti beosztásában többrendbeli változtatásokat léptetett életbe; nevezetesen Neger Adolf osztálytanácsost a 6. ügyosztály vezetésével bízta meg, melynek ügykörébe a kereskedelemügyi és a honvédelmi terek ellenőrzése tartozik; a földmívelésügyi tárca, továbbá az állami adósságok és a horvát ügyek ellenőrzését teljesítő 5. ügyosztály vezetését pedig dr. Strausz István titkár vette át.

Horánszky mandátuma. Abauj-Tornavármegye központi választmánya mai ülésén Horánszky kerületében a választást 21-ére tüzte ki. A választási elnökök Frindt Antal, Horánszky levelet írt Széklay Ede pártelnöknek, megköszöni a jelölést és reméli, hogy a választók bizalmát jövőre is ki fogja érdemelni.

Fejérváry marad.

Budapest, március 15.

A Fejérváry-krízis ma váratlanul gyorsan és váratlanul örvedetes módon befejeződött. A honvédelmi miniszter megmarad hivatalában. Ma délelőtt még úgy volt, hogy visszavonulásának szándéka megmáshatatlán; arra pedig semmiképp sem látszott kapacitálhatónak, hogy ideiglenesen, tárcája költségvetésének letárgyalásáig maradjon. Nem is ez történt, hanem az, hogy báró Fejérváry Géza véglegesen elállott attól, hogy beadja lemondását, amely — mint megígértük — ione szerint nem is volt a korona előtt. Ma délután a honvédelmi miniszter kihallgatásán volt a királynál, ahonnan Széll Kálmánhoz ment és közölte vele, hogy megtartja tárcáját; inzen pedig lement a kereskedelemügyi minisztériumba, Horánszky Nándor

látogatására. A válság ilyen szerencsés elintézésének magyarázatul utalnunk kell ismét az előzményekre. Ismét hangsúlyoznunk kell, hogy a krízisnek egyáltalán nem volt politikai oka, mert báró Fejérváry Géza mindenben egyetért Széll Kálmán politikájával, annak minden részletét kezdettől fogva helyeselte és a legteljesebb lojalitással támogatta. Mint gyakorlott és belátó politikus teljes mértékben felfogta annak idején a nemzeti párt beolvadásának szükségességét is és három év óta közte és Horánszky Nándor, meg Apponyi Albert között az érintkezés a lehető legkorrektebb volt. Nem volt a lemondásra szorosan véve személyes oka sem, mert Horánszky Nándor személye ellen a legesekélybő kifogása sem volt. Nem való az, hogy a honvédelmi miniszter nem értesült előzetesen Horánszkyval a kabinetbe való belépéséről s hogy ez volt az oka lemondásának. Báró Fejérvárynak Horánszky ki nevezéséről kellő időben volt alkalma tudomást szerezni és az ellen nemcsak nem tett kifogást, de egyenesen belátta annak politikai szükségességét és célszerűségét. Mikor Széll Kálmán a dolgot lojálisan közölte vele, semmi jelét sem adta annak az erős lelkiküzdelemnek, amely utóbb beállott nála s nyilván maga sem gondolt erre előbb. Csak a kinevezés után támadt báró Fejérvárynak kétsége a felől, hogy mint katona és mint becsületére érzékeny gentleman együtt maradhat-e a kabinetben a volt nemzeti párt egy tagjával, azok után a heves, személyes támadások után, amelyek régebben e párt részéről érték? Tisztán mint katonának és mint gentlemannek voltak skrupulusai, amelyeket ma sikerült eloszlatnia a legfőbb hadurnak és a legelső gentlemannek. Ugy értesülünk, hogy a király báró Fejérváryhoz igen kegyes kéziratot intézett, amelyben elmondja, hogy sajnálattal értesült lemondásának szándékáról, és kijelenti, hogy a lemondást nem veszi tudomásul és felkéri, hogy tartsa meg állását. A kézirat rövid, de nagyon meleghangu, — megszólítása: Kedves báró Fejérváry tábornaszernagy! Nincs rajta miniszteri ellenjegyzés, jelölő annak, hogy kizárólag a legfőbb hadur és a legelső gentleman szól a katonához és a gentlemanhez. A királynak ilyen módon való közbelépése nyugtatta meg a honvédelmi minisztert, aki — mint mondtuk — a kihallgatás után tudatta megváltozott szándékát egy a miniszterelnökkel, mint a kereskedelemügyi miniszterrel és pedig mindkettejükkel a lehető legszivesebb kollégialis módon. Az csak természetes, hogy a válságnak ilyen kedvező megoldását mindenütt a legnagyobb örömmel fogadták. A szabadelvű

egész életét olyan butorok közt töltendő el, melyek másnak tetszenek, nem magának? Amelyek a más izlését, más érzését fejezik ki, nem a magáét? Ugyan menjen, gondoljon csak rá, hogy egész életében olyan ruhában kellene járnia, amelybe nem tud beletörődni, amely itt bő, amott szűk, itt lóg, amott feszül, a színe pedig sárga, amelyet maga ki nem állhat. Egy tanácsosul hát mindjárt előljáróban szolgálhatok, hogy ne kérjen senkitől tanácsot. Olyan legyen a lakása, mint a ruhája, olyan, mint maga.

Látta-e már, mikor a madarak fészket raknak? Látott-e már két tökéletesen egyforma fészket? Bizonyisten, soha. Az lenne az ideális állapot, ha az ember is úgy foghatna a lakásberendezéshez, mint madár a fészkekéhez. Attól, sajna, már elmaradtunk. Nemcsak az ilyen magamtajta zsöllérek, akiket élethossziglan bérkaszányokra utalt a végzet, de maga is, aki a kis ősi örökében veri föl a fészket. Bizony szép úri házbán, amelyben született, fölnevelkedett, s amelynek ma egy tégláját a helyéről ki nem engedne mozdítani. De nagy kérdés, ha ma hivatták az építőmestert, vajjon maga ilyenre építteté-e, amilyen most olyan nagyon szereti. Bajosan, s attól, hogy a lakásában az egyéniség benne legyen, attól az én barátném már elmaradt. De annál többet vigyen aztán ebből az egyéniségből a berendezésbe.

Az én kedves barátném ravaszul mosolyog s olyasforma arcot vág, mint aki nem akarja érezetnie, hogy észrevette az én csalafinta szándékomat. Aha, az egyéniség! gondolja magában. Ez az a varázsige, amelybe burkolózik mindenki, aki

nem meri kimondani a minden csufágnak és izléstelenységnek, minden vétéknek és tulhajtásnak a nevét, a — szecessziót. Hát hisz igaz, hamarjában nem éltek vissza annyit egy névvel se, mint a szecesszióval: de az is igaz, hogy nem is ócsároltak hamarjában egyetlenegy dolgot se annyira, érték és nem érték, mint éppen ezt.

Jusson eszébe az én barátnémnak, hogy soha hallott tőlem olyasféle nyilatkozatot, mintha akár a XVI. Lajos korának, akár az Empirenek divaia — ezek a maguk kizárólagos eszményképei — abszolút rutak és hasznavehetetlenek lennének. Szépek voltak biz azok a maguk korában s szépek lehetnek azok ma is a maguk helyén. Kifejezései, egyéni, sőt nemzeties kifejezései annak a kornak, amelyben támadtak s az őket megelőző divattal szemben szintén szecessziósoknak tűnhettek fel az egykoruk szemében. Ma már kissé idejejelelnek látszanak a gázfűtés, villamos világítás s egyéb modern életszükségletek korában. Vajjon ha majd az ura kerékpáros jelmezében beledobja magát a rokokó-karosszékebe, számba se véve, hogy ki se tudja magát jól pihenni benne, nem fog maga abból valami anachronismust kiérezni? Az ámpir különben, ne felejtse el, nem annyira a császárok korabeli, mint inkább a császárok divatja volt eredetileg. Lássá, ezeknek tellet bőven a szükséges aránydíszítésre, nem kellett félténiük a fehérlakot és a drága, nehéz, virágos brokátot és selymeket. Ugyan mi sors várna, a maga takarékos polgári érzéke mellett, ezekre a kényes jószágokra. Ormótári vitorlavászon takarná őket házszámra, s ormóru fölfordulás következnék be, valahányszor használat után szinte elkerülhetetlen homályt,

vagy foltot, vagy ropedést venne észre rajtuk. Ugyan kérem, vásároljon mindenesetre becsületes, őszinte, tartós holmit, amelyet használni lehet bátran, s amelybe nem tesz minden porszemecske külön-külön kárt.

És aztán ne higgye, nem kell ám ezektől az új butoroktól túlságosan félnie, nézzen szét alaposan köztük s a maga éles szeme mindjárt el fog bennük igazodni. Különösen ha megszívleli, hogy e modern berendezések modern esztétikusai mit kívánnak az újfajta butoroktól. Szó nélkül megengedem tudniillik, hogy a modern izlésben olyan megállapodott stílus, minő a rokokó vagy az ámpir, vagy a reneszánsz, nincsen, majd meglátja, hogy még most nem is lehet, forr, kavargog minden, keres mindenki, hogy ebből a kavargásból leszűrődhessék valami tiszta és megállapodott, ami majd stílus lesz. Talán sajnálnunk lehet, hogy mi épp a keresés idejére születünk, de talán örülhetünk is neki. Higgye el, mindig többet ér, ha mindjárt fáradságosan is, nyughatatlan tevékenységre élni, mint nyugodalmas tessedésben. A keresőkre nézve különben megjegyzem, hogy nem ám az asztalosok kutatnak, hogy minden áron valami újat találjanak ki, hanem az építőmesterek, akik az általuk emelt épületekkel azok berendezését összhangzásba igyekeznek hozni; s a modern berendezkedés kérdése első sorban, sőt csaknem kivétel nélkül műépítőktől indult ki. Tudja-e, hogy ez egyenesen a reneszánsz lendületére emlékeztet? Abban az időben voltak a műépítők egyszerűsággal asztalosok, a szobrászok ötvösök is. Azóta a „nagy” művészetek megváltak az iparművészettől, meg is sinylették mind a ketten,

ÚJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás, nagyméretű, keretbe való két színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Új Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Előfizetheti postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrássy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

pártkörben különösen nagy örömet és lelkesedést okozott Fejérváry maradására. A *Dud. Tud.* a következő felhivatalos tudósítást adta ki:

Báró Fejérváry Géza honvédelmiügyi miniszter ma délelőtt a felségénél magánkiballgatáson megjelent s utána nyomban gróf Széchenyi Gyula, a király személye körüli miniszter kíséretében meglátogatta Széll Kálmán miniszterelnököt, akinek kijelentette, hogy lemondó szándékától elállván, miniszteri tárcáját továbbra is megtartja. Beavatott körökben meg vannak győződve arról, hogy báró Fejérváry ez elhatározása, amelyet az egész ország osztatlan örömmel fog fogadni, a király kívánságára történt, aki legfelsőbb kéziratban is létezősítette a hivatalban való megmaradására báró Fejérváry Gézát.

Ugyanebben az ügyben a *Magyar Távirati Iroda* a következőket jelenti:

A báró Fejérváry Géza lemondásáról szóló hírek, amelyek az utóbbi napokban számszámra kerültek, szerencsére nem nyertek megerősítést. Báró Fejérváry ma délelőtt hosszabb kiballgatáson volt ő felségénél és most már biztosan remélhető, hogy megmarad állásában. Báró Fejérváry Géza az utolsó napokban azt a szándékát fejezte ki, hogy egészségi állapota miatt nyugalmába vonul. A korona azonban annak a határozatot óhajtásnak adott kifejezést, hogy Fejérváry maradjon meg tovább is tevékenységében állásában, amelyben oly kiváló érdemeket szerzett. A miniszter politikai barátai, köztük legelső sorban Széll Kálmán miniszterelnök, aki igen nagy súlyt helyeztéllyel kipurált érőnek a közszolgálatban való megmaradására, mindent elkövetett, hogy báró Fejérváry elhatározásának megmásmintására bírják. Ezeknek a fáradozásuknak csakugyan sikerült báró Fejérváry maradását biztosítani. Az a hír, hogy Fejérváry tovább is a közszolgálatnak szentelt megbecsülhetetlen erejét, bizonyára hazafias örömet fog kelteni a nemzet minden rétegében. Amint értesülünk, ő felsége rendkívül megleghangú kéziratot intézett báró Fejérváryhoz, amelyet legközelebb publikálni fognak.

A szabadság ünnepe.

— A *Budapesti Napló* tudósítójától. —

Budapest, március 15.

A magyar szabadság megszületésének dicsőséges emlékeztetőjéül ünnepelte ma a magyarság. Lelkes és fényes volt az ünnepség a legszerényebb keretben is, méltó a nagy idők hősi tetteihez, a magyar sajtó föl-szabadításához és a nemzet újjáébredéséhez. Iskolák, egyesületek és társaskörök rendezték az ünnepeket, amelyekben öreg és fiatal egyforma lelkeséggel adózott a szabadságharc hősi emlékének. Verőfényes idő kedvezett az ünnepségnek itt a fővárosban s a kissé

hűvösebb szellő mindenütt nemzeti színű zászlókat lobogtatott. Az iskolák körül ünneplő közönség tolongott, nagy közönség vett részt az egyetemi ifjúság ünnepén és a Petőfi-szobor megkoszorúzásán.

(Az egyetemi ifjúság ünnepe.)

Valóságos zarándoklás indult meg a délelőtti órákban a Vigadó felé, ahol a Műegyetemi Kör a jogászokkal együttesen rendezte a matinéit. A széken diszitott nagyterem minden zuga megtelt közönséggel, melynek sorában sok 48-as hrvéd is volt. Az első padosorokban előkelő hölgyek ültek. Tíz óra előtt az ifjúság zászló alatt, csoportokban vonult fel a terembe. Közöttük többen diszmagyarban voltak és mindannyian nemzeti színű kockárdát viseltek. Kézzel utánuk jöttek Madarász József, Rátkay László, Veszter Imre és Tormay Károly országgyűlési képviselők, kiket az ifjúság zajos éljenzéssel fogadott. Több egyetemi tanár és más előkelőség is megjelent az ünnepélyen. A Mérnök Daloskör elénekelte a Szózatot, melyet a közönség álva hallgatott végig. *Kolozsváry Kiss Ferenc*, a Műegyetemi Kör elnöke rövid beszéddel megnyitotta az ünnepélyt, utána *Varga László* tartott alkalmi beszédet, majd *Szepessy László Március idusán* című költeményét szavalta el nagy hatással. A műegyetemi zenekar ifjabb Ábrányi Emil *Petőfi* című lendületes magyar vonós szuitjét adta elő. Utána Rátkay László országgyűlési képviselő diszmagyarban az elmélynyre lépett és lenkült szárnyalású, poétikus ünnepi beszédet mondott.

Azzal kezdte beszédét, hogy a magyar nemzet már a vérszerződésben törvénybe iktatta a népiesség elvét, de az utóbbi élmósodott s a márciusi fiatláságnak kellett újra megteremtenie. Az 1848-iki törvényeket hirdelen alkották meg mégis a halhatatlanság bélyegét viselik magukon. Néhány nap alatt megteremtették a polgárjogot és megdöntötték a régi rendet. A szabadságharc után az elnyomatás szomorú évei következtek, de a tóviskorona, amelyet a nemzet viselt, az örök dicsőség koronájává lett, mert a hazaszeretet ápolta és fejlesztette. Az ifjúság tekintet legbüszkébben vissza az 1848-iki eseményekre. A kiegyezésben a magyar szabadságnak csak egy részét sikerült visszaszerelni. A magyar nyelv még mindig bujdosol a királyi palotában és a magyar himnusz helyett egy idegen ország himnuszát akarják ránk erőszakolni. Most a békés időkben az ifjúság legelső üldadta, hogy tudását fejlessze, de azért mindig vele legyen a kard, mert sohasem lehet tudni, mikor kell karddal megvédelmeznie szabadságát.

Rátkay László lelkes éljenzéssel fogadott beszéde után még *Maróthy Margit*, a Nemzeti Színház művésznője szavalta el *Petőfinek A csárda romjai* című költeményét, majd *Neubauer Ferenc* záró szavaival és a Himnusz eléneklésével ért véget az ünnep. A közönség ugyan hallani kívánta még az *Öz Madarász Józsefet* is, de Madarász akkor már nem volt a teremben, mire a közönség hazafias dalokat énekelve, szétoszlott.

Délután 3 órakor nagy tömeg gyűlt össze az Egyetem-tér környékén, az Egyetem előtt, ahol a délutáni ünnepség vette kezdetét. Az Egyetem aulá-

jából nyíló erkélyen gyülekezett az egyetemi ifjúság, nagyrésztük köcsagosan, diszmagyar ruhában. Pontban három órakor *Hornyák Géza* bölcsészethalgtató a nemzetiszínű lobogó elő lépett és nagy lendülettel szavalta el *Petőfi Talpra magyarját*. Utána *Földes Ede* műegyetemi hallgató adta elő zajos éljenzés közben *Tóth Kálmán Előre!* című határos költeményét. *Toma István* joghallgató lelkes ünnepi beszédet mondott. Végül *Oláh Gábor* bölcsészethalgtató elszavalta *Szabadság ünnepe* című szép alkalmi költeményét.

Félnegy felé járt az idő, amikor az ifjúságnak óriási tömeggé nőtt sokasága a Muzeum-kert elé ért. Az ifjúság élén lengő zászló előtt megnyiták a rácsos kapuk s az egész tömeg egyszerre tödült be a kerthe s részint a Muzeum lépcsőin, részint ama kizöngellés alatt csoportosult, ahol hajdan *Petőfi* szavalta el *Talpra magyarját*. Ide állott *Jakab Sándor* és nagy lelkesedés közepette szavalta el *Petőfi* gyűjtő költeményét. Az ünnepi szónok itt *Hoffmann Sándor* volt. *Nusser János* elszavalta *Tóth Kálmán Előre!* című költeményét.

Az ifjúság a Muzeum-kertből lassu tempóban haladt a Muzeum-köruton, Kossuth Lajos-utón és a Kigyó-utón keresztül a *Petőfi-térre*. *Petőfi* szobrának talapatáról *Bónis Pál* szavalta el nagy hatással a „Talpra magyar-t. A zúgó éljenzés lecsendesültével *Meiha Tibor* lendületes beszédet mondott. Ezzel az ünnepség véget ért és a lelkes tömeg a legnagyobb rendben szétoszlott.

(Iskolai ünnepségek.)

Az összes fővárosi iskolák megünnepelték a márciusi nagy napok emlékét. Az ünnepségek rendezésében a tanítószág és a tanári kar dicséretes buzgóságot fejtett ki.

A tanárképző-intézet gyakorló-főgimnáziuma szépen sikerült önképzőköri ünneppel ünnepe március 15-ikét. Az ünnepet, amelyen az egész tanári kar és ifjúság résztvett, az énekkar nyitotta meg a *Himnusszal*, majd *Ij. Wlassics Gyula* önképzőköri elnök és *Polgár Géza VIII. osztályu tanuló* mondottak tartalmas alkalmi beszédeket, *Novák Sándor* és *Del-Medico István* pedig szavaltak. Végül dr. *Badics Ferenc* igazgató intézett költői szárnyalás hazafias beszédet az ifjúsághoz s kiosztotta a jutalomkönyveket és pályadíjakat. Az ifjúsági énekkar fejezte be a lelkes emlékülünnepet. — *László Mihály-éle* nyilvános főgimnázium ünnepén *Lehr Andor* tanár megnyitó beszéde után, az ifjúsági énekkar a *Himnusz* és a *Szózat* adta elő. *Emperi Gyula VIII. osztályu tanuló* szavalta el a *Talpra Magyar. Zsuffa Odón VIII. osztályu tanuló* *Ábrányi Emil* alkalmi ódáját adta elő, majd *Schier Árpád* hazafias beszédet mondott. — *VII. kerületi állami főgimnázium* az ünnep tegnap előestéjén tényes hangversenyt rendezett a VII. kerületi kör termében. A hangversenyen az énekkar zenekarral több szép nótát adott elő, *Göndöcs István* énektanár és *Chorán Richárd* ifjúsági karmester vezetésével. Nagy tetszést aratott *Hoffmann Ottó* és *Viktor, Liederhoffer* és *Bergman* hegedűkvar-tettje. *Himler* és *Bárdos* zongorajátéka is. *Danulovics Pál* — *Mikes Kelemen* — címen írt munkáját olvasta fel, *Hajós, Mártonffy* és *Rier* szavaltak. Végül *Julius Caesar* egy felvonását játszották el a növendékek

most ismét egyesülnek s mind a kettőnek javára lesz.

Azok a művészberek, akik a berendezés megújhosztásán fáradoznak, három különböző irányban keresnek. Vegyük például a székét.

Elsőnek van, azt mondják, az abszolút-szék. A szék arra való, hogy ráüljenek: az tehát a legjobb szék, amelyiken a legjobb és legkényelmesebb ülés esik. A sok mindenféle elképzelhető szék között csak egy ilyen legjobb szék lehetséges, ezt kell tehát keresni és megtalálni, és lesz az abszolút-szék. A feltalálóra nézve természetesen egyszersmind a legjövendelmesebb szék is, mert mindenki illet fog kívánni s illet beszerezni. Egy nagy művész, a belga *Van de Velde* ez iránynak az uttörője, máig legfőbb képviselője. Okos, logikus elmével, kiválóan gyakorlati érzéssel tervezte a legkülönfélébb berendezési cikkeket s keresi azt az egy székét, egy szekrényt, egy asztalt, amely a legjövendelmesebb s amelyvel a legjövendelmesebb kivitelben eláraszta a világot. A cikkeinek az ugynevezett szépségére, igazat megvallva, nem sokat ád. A szépség a mű céljában van, azt tanítja. Ami jó, szép is egyszersmind. Cikkeinek előállításában minden gondot a szerkesztő fordít, ellenben a diszítéssel nem sokat törődik. Ha építészeti helyes vonalokból van a cikk konstruálva, akkor önmagában szép az dekoratív is, egyéb ornamentum nincs szükség. Bizonyos, hogy a *Van de Velde* butorai rendkívül harmonikusak és kényelmesek, megbecsültesek és őszinték. Sohse akarnak egyébnek látszani, mint amik, se anyagban, se vonalban, se kivitelben. De egy kissé józanok és ride-

gek is. Maga *Van de Velde* minden ridegen számító természet mellett is akkora lángelme, hogy egyszersmind művészlélek is, aki a maga konstrukcióiba a maga költői lelkét és művészi egyéniségét is belevészi; de már akik utána csinálják, azokban több a matematika s kevesebb a művészet.

A másik fajta butor a hangulat-szék, németes gondolkozással én-szék is lehetne a neve. Ez az irány talán még régibb, mindenesetre nagyobb múltja van, mint az elsőnek. Az ideit fárlaton is láthatta, hogy teljesen ugyanazt a tájat vagy ugyanazt az arcot két különböző festő festette meg. Az eredmény egészen különböző lett. Egyik festőnél sem a táj vagy az arc megfestése volt a cél, hanem az ő külön felfogásának vagy érzésének, vagy hangulatának kifejezése. Sőt egy festőnk ugyanazon tájék többszöri megfestése is bemutatta: az eredmény, a belevitt felfogás szerint mindig különböző volt. A képek a szerint tetszetek inkább vagy kevésbé, amennyiben a festő hangulata inkább vagy kevésbé talált visszhangra a néző lelkében. Vagyis a művész lírai hatásra törekedett s műve annál értékebb, mennél szélesebb körben talált veleerző lellekre. Az iparművész azt gondolja, ha festéssel, vászonnal, esetleg lehet hangulatot ébreszteni, mért ne lehetne fával, selyemmel, kalapáccsal? A szék, melyet én készítek, éppúgy kifejezése lesz az én hangulatomnak, mint a kép a festőnek s aki nem festményben, hanem butorban akar gyönyörködni, mért ne érezhesse az én székem látásra ugyanazt a hangulatot, melyet én a készítőskor éreztem. Nagyon természetes, hogy a képzelet, mely az ab-

szolut butornál a konstrukció törvényeinek teljesen alá van rendelve, itt viszont egészen szabad-jára van hagyva s az ott kitagadott ornamentikának itt annál nagyobb szerepe van.

De nem ez a főközlöny. *Van de Velde* butorait ezer-meg ezerszáma akarja szétszórni a világban. Természetesen mint a lehető legjövendelmesebb használati cikkeket. Nem is képzelni képp, mint hogy nagyban, gyárilag, kiváló gépek segítségével, kitanult és begyakorolt munkások készítsék őket. A lírai butorzatnál (ez lenne még tán a legjobb neve!) ez természetesen ki van zárva. Azt maga a tervező művész készíti, egy-két példányban, ugy mint egyéb műtárgyat s meg is marad az ő szellemi tulajdonának mindenkorra. S ez el is vezet bennünket a *pièce unique*hez, amely után sóvárog most egész Páris s nyomában az egész világ. Különös érzés, hogy az a lámpa, mely most asztalomon világít, a tentatortó, melybe tollamat mártom, az isten tudja, hány ezer példányban teljesíti ugyanezt a szolgálatot s akaratlan ellen is közös benyomásokat támaszt tőlem teljesen idegen ezekben. Nem is mondhatom, hogy az én lámpám világít, az én tentatortómból irok, mikor mindenki, aki megvásárolta, ugyanezt mondhatja. Buta gép készítette egyiket és a másikat, az enyémet épp olyanra, mint a többi ezeket. Én, aki olajnyomatot a falamra nem függesztenék, hogy tühnetem magam körül a lámpa és tentatortó-nyomatot, pedig ezekre nagyobb és gyakoribb szükségem van s ennél fogva többször is érintkezem velük. Mennyivel inkább mondhatnám őket az enyimeknek, ha tudnám, hogy emberi kéz művei s emberi értelem véste, szabta,

Az előkelő uri közönség figyelmébe

ajánljuk a modernkor minden kívánalmának megfelelő és célszerű

Angol ruhabérleti osztályunkat.

Általánosan elismert elegáns szabás és remek kidolgozás. Nagy raktár tisztán angol és skót különlegességekben. Képpel ellátott teljes prospektust és mintákat kívánatra bérmentve küldünk. Mértékű bármely öltöny elegendő.

Próbáltónty szivesen készítünk.

SCHNELLER és KOZMA, VII. kerület, Royal-szálló.

melyben a főszerepeket ifj. Kovács Dénes, Dabránsky és Rudnay J. adták. A közönség minden szám után zajosn megtapsolta a közreműködőket. — A II. kerületi királyi egyetemi katolikus jogmúzeum Vörösmarty önképző-köre és a Ferenc József nevelő-intézet báró Eötvös József önképző-köre ma délelőtti iskolai ünnepélyt rendezett, melyen az ünnepi beszédet Huszár Aladár tanár tartotta. — A IV. kerületi kegyestanítórend jogmúzeumának önképző-köre ünnepén az ünnepi szónok dr. Prónay Antal volt. Az ünnepséget itt szent mise előzte meg. — A budapesti magyar királyi állami felsőbb leányiskola ünnepén a tanulók köteményeket szavaltak, a daloskór pedig kuruc nótákat énekelt, majd óadották Várdai Antal regényes tündérváltóját, a Hamupipóké-t. — A belvárosi községi felsőbb leányiskolában Hahóthy Sándor igazgató szép beszédet nyitotta meg az ünnepet. Azután Horváth Cyrill tanár fejtegette szép beszédében az ünnep jelentőségét. A növendékek alkalmi köteményeket szavaltak és végül a daloskór a Szózatot énekelte el. — A Raneler-intézetben Krizzán Mihály pápai kamarás, intézeti igazgató reggel 8 órakor misét mondott a kápolnában. Utána a díszteremben volt az ünnep. Krizzán Mihály igazgató lelkes beszédében fejtegette az ünnep jelentőségét. — A IX. kerületi felső kereskedelmi iskola a Ferencvárosi Kör dísztermében tartotta meg ünnepét. Fülöp Károly igazgató megnyitó beszédét követően Lantos Árpád a Nemzeti dalt szavalta el. Ezután a Daloskór Waldauer József tanár vezetésével a Talpra magyart énekelte, Cserey József tanuló Pál Március 15-ikén köteményét szavalta. Dr. Kacsányi Géza tanár lelkes beszédet mondott, majd Vermes Gyula tanuló Várdai Antal Petőfi a Hortogánok melódrámáját szavalta. Végül Köhalmi Béla tanuló Ábrányi Emil a régi zászló köteményét szavalta el. — A VI. kerületi Róser-féle polgári és felső kereskedelmi iskolában Róser János igazgató tartotta a megnyitó beszédét. Az ifjúsági Daloskór éneke és több szavaltat után Száva János méltatta a nap jelentőségét. — A VIII. kerületi polgári és leánykereskedelmi iskolában Wittinger János igazgató nyitotta meg az ünnepet. Schmidt Gizella tanárnő volt az ünnepi szónok, az ifjúság pedig Sztojanovics Jenő tanár vezetésével több éneket és szavaltat adott elő. — A IX. kerületi polgári fiúiskola ünnepén a megnyitó beszédet Szemző Lajos igazgató mondotta, az ünnepi szónok dr. Kovács Dénes tanár volt. Az ifjúsági Daloskór több szép hazafias dalt adott elő. — A Náschitz-féle nyilvános felsőbb leányiskola ünnepén az igazgatóság, a tanári kar és szép számú közönség jelenlétében az intézet elemei és felsőbb osztályú növendékei szavaltak, felolvasás és hazafias énekek előadásával ünnepeltek. — A VI. ker. községi felső kereskedelmi iskolában a megnyitó beszédet Lengyel Sándor igazgató, az ünnepi beszédet Somló Adótt tanuló tartotta, Ancsin Pál pedig Ábrányi Emil alkalmi köteményét szavalta. — A VI. kerületi állami főreáliskolában az ünnepi beszédet Jakab Odón tartotta, Radó Mór és Szirtes Arthur hazafias köteményeket szavaltak, az ifjúsági zene- és énekkar pedig a kuruc kesergőt és Erkel Hunyadi-indulót adta elő. — A VIII. kerületi polgári fiúiskola ünnepén Ladó Károly igazgató magas szárnyalású beszédet mondott, Végli Mihály tanár méltatta lelkesen a nap jelentőségét. Az énekkar Késmárky Árpád vezetésével hazafias dalokat adott elő nagy hatással s a növendékek szavaltak. — A vendéglősök szakiskolája mai ünnepén Glück Frigyes, a felügyelő-bizottság elnöke, meleg szavakkal nyitotta meg az ünnepélyt. Vaszló György tanár tartott aztán szép beszédet, Gosch Nándor szavalt a „Talpra magyart”. Walter Károly igazgató tett jelentést azután

az István-alap utazási ösztöndíjáról s felkérte Mártony Márton miniszteri osztálytanácsos főigazgatót az ösztöndíj átadására. Mártony szép beszéd kíséretében adta át a 400 koronás ösztöndíjat ifj. Tomor Ferencnek aki azt lelkes beszédében köszönte meg. Az ünnepség Glück Frigyes záróbeszédével ért véget. — A pesti izraelita fiúiskola önképző-köre Csajági Béla igazgató díszelnöksége alatt ünnepi ülést tartott. A poétikus szárnyalású megnyitóbeszéd lelkes szavakkal méltatta a mai ünnep jelentőségét. Utána több árva fiú hazafias köteményt szavalt és a mai napot dicsőítő munkálatot olvasott fel. Az ünnepségen Deutsch Jakab elnök vezetésével megjelent az előjáróság és a helybizottság számos tagja, dr. Deutsch Ernő intézeti főorvos és a tanári kar. — A Szász-féle nyilvános elemi iskolában az ünnepélyt a növendékek kara a Szózat eléneklésével nyitotta meg, amit a kicsinyeknek megfelelően ügyes szavatai követték. Majd az igazgató alkalmi beszédének felolvasása következett, aki tündérmesét írt a gyermekeink március 15-éről és a szabadságharcról.

(Egyesületek és társaskörök.)

A főváros egyesületeiben és társaskörökében mindenütt megemlékeztek a mai ünnepéről. A legtöbb helyen este társasvacsorával kapcsolatban rendezték a lelkes lefolyású ünnepüket.

A III. kerületi Polgári Kör is hazafias kegyelettel ünnepelte meg március idusát. Ez alkalomból a Koronavádó nagymertű zsuoliasig megtöltötte a III. kerületi polgárság színe-jáva, áhítattal hallgatva az ünnepély gazdag műsorát. Az ünnepélyt a dalárda a Szózat eléneklésével nyitotta meg, majd Szigeti H. elszavalt a Talpra magyart lelkes hévvel, zajos tapsokat aratva.

Utána Vészi József, a III. kerület országyűlési képviselője mondotta el az ünnepi beszédét, a melyben poétikus emelkedettséggel vázolta a márciusi nagy nap jelentőségét. Elmondta, hogy a nemzet ezeréves fiennállása óta többször vérét ontotta, hogy lerázza magáról a békókat, de minden heroikus kísérlet kudarcot vallott. 1848. március 15-én egy csoport lelkes ifjú indult a hősök nyomába és szabaddá tette a gondolatot, mert tudta, hogy a gondolat szabadsága meg fogja teremteni a nemzet szabadságát. Ez a lelkes fiatalság odaállt a nyomtató gép elé és fityeg hányva a hatalomnak, kinyomtatta a magyar nemzet bölcső-dalát a Talpra magyart. Ez aztán lángra gyújtotta a nemzetet és noha két világhatalom vérbe fojtotta a nemzet törekvéseit s karunk erőlenül lehányattól, de az isteni gondviselés 18 éves szenvedés után megelézte a szabadságharc gyümölcseit.

Vészi József beszéde mély hatást tett és percekig zuggott az éljenzés és taps befolyásait. Majd Csernay József szavalt a lendületes alkalmi köteményét, melynek utolsó négy strófiája álljon itt mutatón:

E jobbkat rázzák fel
Harcú kürttel, riadóval,
Hogy a léhát karddal, ha kell,
Javítsák meg, vagy szép szóval.

faragta beléjük a maga érzéseit, gondolatait, hangulatait, úgy, hogy másodjára, ha akarná is, éppen olyanra már nem tudná csinálni. Ezzel belépünk a Ruskin világába, melyet Morris William és az általa alapított Morris-Company, meg Ashbee és az Guild-craft Guild-je kezdenek megvalósítani. A mester azt tanította, hogy csak az a szép, ami emberi kéz alól került ki s az apostolok ezt a tanítást valószínűleg meg. Hadat üzennek a nagy gyárüzemeknek s visszatérnek a középkor kis mesterembereihez. Az 6 műhelyekben nincsen gép s emberi kéz végez mindent. A munkások pedig nem töltik egész életüket azzal, hogy az egyik pl. örökös széklyabakat, a másik meg szekrényajtókat gyárt, hanem mindenki gondolkodja, megrajzolja, elejétől végig is készíti, amire vállalkozik. S ne gondolja, hogy a drága kézimunka nem bír az olcsó gyárpárral versenyezni, ezek a társaságok nagy nyereségre dolgoznak s busásan fizetik munkásaikat.

A harmadik fajta berendezésről, a nemzeti székely, ahogy az iparművészek nevezik, legkevesebbet szólhatok, ebben még nincs is módja változtatni: ez lenne a fentebbi kettőnek az egybeolvadt tökéletesítése. Ugy képzelje a dolgot, hogy a székeknek, asztaloknak, szekrényeknek támadna egy Petőfi, aki úgy meg tudná szólatatni butorzaiban a nemzete szívét, mint ahogy Petőfi a dalalaiban tudta a maga nemzetét. S ha ez bekövetkezik, akkor megszűnik a tapogatózás is és kifejeződik, ami ma még nincs, a modern stíl, éppen olyan, amilyen volt a maga korának az ámpir, a barok, a XVI. Lajosé.

A soraim tán nem is adták azt, amit várt tőlük, de mindegy; némi tájékozást mégis nyuj-

tottak s ez magának elég. Maga, kedves barátom, nem iparművész, nem ülhet neki s nem komponálhat magának butorokat, de mindenesetre kiválszthatja, amely a maga egyéniségéhez a legjobban illik; s legalább ebben a kiválszthatásban meg fog a maga én-je, izlése, gondolkozása nyilatkozni.

S ha szabad, még lenne végül egy kicsi tanácsom: csakis a legeslegszükségesebbeket vásárolja be s ne féljen tőle, ha egy-egy zug üresen, egy-egy darab fal kopáron is marad. Maga ezután is csak úgy el fog járni minden nyáron üdülni, minden télen fog látni új meg új dolgokat, meg fogja kívánni s amennyire teheti, meg is fogja szerezni őket. Ugyan, ha már most egészen megtölti a lakását, hova helyezi őket? Felhalmozhat a szobáiban egész sereg Gallé, Laliqne, Tiffany, Morris, Van de Velde-t s bárhogy is hívják a modern iparművészet nagy mestereit: az még mindig nem lesz szép lakás, csak érdekes muzeum. Legfőlegb olyan, mint azok a fejedelmi kastélyok, melyeket egykor együtt nézegettünk.

Szépek voltak és hidegek, a lakottság melege hiányzott mindegyikből. Igazán széppé a benne-élés, a vele való foglalkozás, a minden darabhoz hozzátapadó szeretet teszi a lakást. Elmult napok emlékeit semmi sem őrzi meg jobban, mint éppen a lakásunk s ha megöregedtünk, azért ragabokunk olyan erősen az ócska, megkopott darabokhoz. Legyen az emlék, mely hozzá tapad, édes vagy fájdalmas, a legegyszerűbb régi nappi is, ha beszélni tud, értékesebb szívünknek a legdrágább Morrisnál. Ugy tetszik nekem, hogy az a legszebb lakás, mely a legtöbbet tud regélni.

Legyen végre e hazában
Minden ember igaz magyar,
Vagy juszoltur mind az olyan,
Magyar lenni ki nem akar. —

Legyen végre, valahára
Egy akarat, fogjunk kezét!
Egyik a másot sohse bántsa:
Legyen testvéri szeretet.

Legyen dicső, nagy e haza
Dicsőbb, mint volt hajdan, régen,
Messe járjon fény-hatalma,
Túl mind az öt világrészen.

Akkor aztán nyugodhatok
Dicső ösök, félistenek...
De nem! Akkor mennebe szálltok,
Hullatni ránk örömkönnyet.

Az ünnepélyt emelkedett hangulatu lakoma fejezte be. Az első áldomást dr. Stern József, a kör fedemes elnöke mondotta, lelkesítő szavakban dicsőítve a márciusi napot és a szabadságharc hőseinek emléket. Végli János a kerület orsz. képviselőjét, Vészi Józsefet köszöntötte föl szép szavakban, mire Vészi József a kerület hölgyeiert üritette poharát. Csernay a kör közszeretében álló elnökét, dr. Stern Józsefet, Henrici tanár a társaságban megjelent nagy szabadságharcost, Szabó Józsefet éltette, aki köszönetet mondván, riadó tapsok közt mondott el néhány érdekes remniscenciát a nagy időkől.

A III. kerületi Munkás-Kaszinóban ma este lelkes ünnepség volt. A zsuoliasig megtelt kaszinóban a kerületi választmány több tagja is megjelent, a munkások családokkal, feleségükkel és gyermekeikkel együtt vetek részt a szabadságünnepeken. Dr. Stake Ferenc, óbudai római katolikus hitoktató mondta az ünnepi beszédet, amelyet áhítatos lelkeséggel hallgatott a közönség. Költői szárnyalású beszédében a szónok kézzel-féle hazafiasággal fejtegette az egyenlőség eszméit s gyönyörű beszédét ienköli szellemű jóhással fejezte be. Az ünnepi szónokot lelkes szeretettel tapsolta a közönség. Bankó Lajos nagy hatással szavalt a Talpra magyart, mire társasvacsorára telepedett a közönség az asztalokhoz. A vacsorán Kovács Dávid, a kaszinó érdemes elnöke hála köszönettel adózott a vacsora rendezőjének, övezgy dr. Talay Adolfinak. Frúheztig László, a kaszinó buzzó titkára dr. Stake Ferencet s az óbudai Jókai-kört köszöntötte föl. Vacsora után kezdetét vette a táncvígalom.

A terézvárosi demokrata-kör ma este ünnepelte meg március idusát. Az ünnepi beszédet dr. Vassonyi Vilmos elnök tartotta, aki hazafias szellemiől áthatott beszédében párhuzamot vont a mult idők és a mostani politikai viszonyok közt. A beszédet lelkesen megéleleneztek, ezután társasvacsora volt. Hazafias lelkeséssel ünnepelte meg e napot az erzsébetvárosi demokrata-kör is saját helyiségében. Az ünnepélyt az Egyetértés-dalárda Himnuszra nyitotta meg. Utána Bessenyei Ferenc elnök tartott emelkedett ünnepi beszédet, melyben a demokraciának a 48-as eszmékkel való harmonizálást domborította ki. A dalárda Talpra magyart után Földiák Gyula alelnök méltatta március 15-ének nagy jelentőségét. A társasvacsorán dr. Bródy Lajos mondott szép pohárköszöntőt a demokraciá eszmék térdhódítását méltatta. — A VIII. kerületi demokrata-körben dr. Barna János tartott felolvasást, utána dr. Kozma Arthur mondott ünnepi szónoklatot. — A lipótvárosi demokrata-körben Nagy Andor volt az ünnepi szónok. — Délután az összes demokrata-körök küldöttei a VII. kerületi demokrata-körben gyűlekeztek s onnan Csongor János vezetésével a Petőfi-szoborhoz vonultak, amelyet megkoszorúztak.

A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete szép ünnepélyt tartott sa át helyiségében. Pörgecs Mór a Talpra magyart szavalt. Lukács Jenő Petőfi szereplése és költészete a szabadságharcban című értekezése után Schlangner Márton Petőfi a magyar ifjakhoz című köteményét szavalt, majd a jelenlevők a Szózatot énekeltek. Az ünnepély után társasvacsorához ültek a tagok.

A VII. kerületi Jólétköny Polgári Asztaltársaság ma délelőtti a Lippert-vendéglő egyik külön termében hazafias ünnepélyt rendezett. Zimmermann Bernát, az asztaltársaság elnöke ezüst serleggel a kezében mondott szép megnyitó beszédet. Utána dr. Somogyi Lajos és Paulheim Ferenc műépítész tartottak ünnepi beszédet.

A Magyar Tanítók Kaszinója ma este lényesen ünnepelte a szabadság napjának éviüldölőjét. Az ünnepi beszédet Rákosi Jenő mondta, aki ezután hiriapíró léteire a paedagógia köréből adott tanulságos és követésre méltó eszméket a nagy számmal egybegyűlt tanítóságnak. A zajosn megtapsolt beszéd után Iudn Andor tanító tetszéssel fogadott szép alkalmi köteményét olvasta föl. Az énekzámokat Erdő Ernő tanár vezetésével mellett a német-utcai polgári fiúiskola énekkara adta elő. Ünnepély után társasvacsora volt.

A vidéken mindenütt rendeztek ünnepségeket. A városokban és községekben sok helyütt ünnepi istentiszteletet is tartottak és az iskolákban szünetelték az előadások.

MOLL SEIDLITZ POR

feltűnőhatatlan háztiszta mindama gyomorbajoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerlátrában MOLL készítménye kérésd eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, közhvény és egyéb megútlási bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 fillérrét kapható. MOLL készítmény kérésd.

KÜLFÖLD.

A hármasszövetség megújítása. Római diplomáciai körökben az a meggyőződés uralkodik, hogy Olaszország, Németország és Ausztria-Magyarország között immár teljes meggyőzés jött létre a kereskedelmi szerződés és a hármasszövetség megújítása dolgában. *Prineti* külügy-miniszter és báró *Paselli* osztrák-magyar nagykövet az utóbbi időben tárgyalásokat folytattak, amelyeket a legutóbbi napokban szerencsésen be is fejeztek. E tárgyalások rendkívül fontos eseményeket fognak maguk után vonni. *La Corriere della sera* azt hiszi, hogy a hármasszövetséget már formszerűen meg is újították.

A franciaországi választások. A nacionalisták, a kormány elkieseredett ellenségei már megkezdték a régóta előkészített harcot. Töményletlen pénzzel — állítólag milliókkal, melyeket a kiütött kongregációk is gyarapítanak — mennek bele a küzdelembe és mindenütt fölveszik a harcot, ahol a sikernek legcsekélyebb reményével is kecsegtethetik magukat. Jelszavuk most is a hadsereg, melyet igazában senki sem bánt, de amelynek emlegetésével hatást lehet tenni a választókra. A kormány viszont a maga politikai sikereire, nevezetesen a cárnak az elnök és a kormány iránt tanúsított barátságos érzületére támaszkodik. A választásokot más újszerep előtt aligha fogják megejteni. Ez idő szerint a képviselőház még el sincs összeállítva, s csak a hó végén fogják bezárni, ha a szenátus elősegíti a költségvetésnek két hét alatt való elintézését. Választási beszédnek kell már tekinteni *Casimir-Périer* volt köztársasági elnöknek a diák-egyesületek tegnapi lakomáján tartott beszédét, amelyben azt hangoztatta, hogy ha valaki a francia demokráciáért akar működni, nem e ég többé születésére vagy vagyonára hivatkozhat, hanem ki kell érdemelnie a demokrácia bizalmát és szíveskednie kell érte dolgozni. A diákoknak — mondotta egyebek között — sohasem szabad kétségbeesniük hazájuk sorsán. Franciaországban csak azok csalódtak, a kik nem hittek benne.

Zanardelli győzelme.

Róma, március 15.

A képviselőház mai ülésén *Prineti* külügy-miniszter válaszolt *Kampoldi*. Engel és a szélsőbal más tíz tagjának arra a kérdésére, hogy vajjon a *délafrikai hadieseményekben* nem látja-e elérkezettnek a pillanatot arra, hogy a *délafrikai* nemes céljának elérésére európai intervenciót kezdeményezzen ama nép megvédelmének érdekében, mely oly hősiességgel küzd szabadságáért és függetlenségéért. A miniszter kijelenti, hogy az ily kezdeményezéshez szükséges volna az, hogy némi remény legyen a cél elérésére. Azt hiszi azonban, hogy a németalföldi jegyzékre adott válasz és az angol kormányának a parlamentben ismételt kijelentései *nem hagynak fenn reményt arra, hogy ez ügyben az intervenciót az angol kormány el fogadja.* Osztozom — úgy mond — a kérdéstevők óhajában, hogy a háború, mely már két év óta a két ország anyai derék fiának a vérbe került, mielőbb véget érjen. De *nem ígérhetek ily kezdeményezést*, melynek valószínűleg semmi sikere sem lenne. Ezzel befejeztem volna válaszomat, ha *Guiccardini* képviselőnek külpolitikánkra vonatkozó néhány nyilatkozata szükségessé nem tenné, hogy előtérbe vegyem annak, hogy a kérdéstevők által kívánt lépések megtételének megtagadását úgy magyarázzák, mintha az bizonyítéka volna Anglival volt viszonyunk bármely osekély elhidegülésének. Biztosíthatom a házat hogy a *Franciaországgal szerencsére helyreállított jó viszony*, melyet tavalyi nyilatkozatomban emlegettem, *semmiképpen sem savarta meg Anglival fennálló hagyományos barátságunkat.* Elég volna ennek bizonyítására utalni a: okra a *nobilis és szives szavakra*, melyeket *Chamberlain* a minap Olaszországgal szemben mondott, midőn késnek nyilatkozott módosítani egy rendeletet, mely érzelmeinket és nyelvünket sértette. De szívesen ragadom meg ezt az alkalmat, hogy hozzátegyem, hogy *Anglival való viszonyunk sohasem lehetett szívesebb és bensőbb mint amilyen ma.* A kérdéstevők válasza után ez az incidens be is záródott.

A ház után folytatta a kormány nyilatkozatának tárgyalását. Általános figyelem közt *Zanardelli* miniszterelnök szólalt fel. Szembesítve a múlt évi decem-

beri parlamenti helyzettel, mely oly kedvező volt a miniszterumra nézve, a mostanit, midőn a kormány ellen mindenféle vádakat emelnek. Ezeket a vádakat akarja megőszíteni, újból meg egyezőseire válaszolva, utal arra, hogy a kormány helyreállította a parlament normális működését és keresztülvitt egy *pénzügyi reformot*, mely a *vagyontalanoknak meg fogja könnyíteni a megélhetést.* Emlékezteti azután *Sonnino* arra az állapotra, melyben a kormány hivatalbábelésekor az országot találta és utal a kormány által végrehajtott békeműre. (Igen helyes!) *A sztrájk kérdésében* is kiváló szociális ionosságú művet hatott végre a kormány, midőn megakadályozta a sajnálatos összeütközéseket. (Igen helyes! Bravó!)

Visszatartotta azt a vádat, hogy a *házasság felbontásáról* szóló törvényjavaslat a radikális párnak tett koncesszió volna. Az a magatartás, amelyet a *Vatikán* követ, nem a javaslat ellen irányul, hanem az állam ellen. A házasság felbontására vonatkozó javaslat, midőn ez a kérdés Franciaországban vagy más országokban volt napirenden nem kellett oly izgalmat a klerikális pártion, mint Olaszországban. (Bravó! Igen helyes!)

A vasutasok sztrájk-ügyének a megbeszélése után *Zanardelli* üdvözli *Sonnino* felhívását, hogy az összes liberális pártok egyesüljenek, mert ő mindig ezen fáradozott. De mindenekelőtt az *eszmékben kell egyesülni.* Azzal végzi beszédét, hogy tekintettel az eseményekre és a velők járó felelősségre, ő nem lehet hűtelen missziójához, de bizonyos abban, hogy részéről sohasem volt hiány a szabadság és az alkotmányos monarchia iránt való odaadásban. (Élénk helyeslés.) és hogy kötelességét teljesítette, midőn a legutóbbi nagy nehézségek közt biztosította az országunk a békét és a nyugalmat. Így tehát nyugodt lelkiismerettel néz elébe a ház szavazatának. (Élénk helyeslés és hosszan tartó tetszés bairól. A miniszterelnököt számosan üdvözik.)

Azután a naprendnek megoklása következett. *Zanardelli* miniszterelnök hozzájárul *Gorio* naprendjéhez, mely szerint a ház tudomásul veszi a kormány nyilatkozatát és átter a naprendre.

Costa a szocialisták nevében kijelenti, hogy ők a kormány mellett loagnak szavazni. A ház azután *Gorio* naprendjét névszerint való szavazásban 250 szavazattal 158 ellenében elfogadta; 45-en nem szavaztak.

A BUDAPESTI NAPLÓ telefonja.

Szerkesztőség	56—12
Kiadóhivatal	54—39

HIREK.

La France.

Kis újdonságot olvastam ma reggel, Hogy válik semmivé egy rózsafaj.
La France! a halvány, a szomorú rózsá,
Ugy elenyézik, mint e y bús sohaj.
Hiába óvják szétlőt és vihartól,
Hiába éri forró napugár:
La France! a rózsák királya halódik,
Föl nem támasztja többé már a nyár.

S eszembe jut, hogy ez a te virágod,
Fejlettebb, szebb már sohasem lehet.
S hogy teljében, pompájában elvirágozt,
Itt kell, hogy hagyja ezt az életet.
Ha nyit is még, már nem a régi többé,
Korcs lesz a szirma, elvész illata
S a mit a szellő elusog körülte:
Nem vallomás; — a pusztulás dala!

Lásd, a szívében is La France virágzik,
Egy pár tő sápadt, szomorú virág.
Erdő volt hajdan, oh de letiporta
A gondatlan, muló ifjuság.
Tudom, hogy másik nem terem helyébe
S ha letépem, nem támad ura fel.
De letéptem, — és bokréta köve
Napsugárom, hadd küldöm néked el!

P.

A kártya és a leckepez.

Figyelmeztetés. Az a jöghallgató urak, kik hátralekös tandjuakat be nem fizettek, igényüket a folyó félév beszámítására elvesztik.

A nagymérvű kártyázás alkalmazásból ismételtlen figyelmeztetést a jöghallgató urakat, hogy a kártyázás az akadémia helyiségeiben fegyelmi eljárás és az intézetből való kizárás terhe alatt tulva van.

Be nem jelt joghallgatók, kik csak kártyázás céljából jönnek el, az akadémiaiából kiutasítanak.

Kelt Nagyváradon, 1902. március 12.

Dr. Boszky Alajos
kir. tanácsos, igazgató.

Azt nem kell felfedezni ma, hogy a magyar él-hal a kártyáért. Tudniillik nemcsak hogy él, hanem meg is hal érte. Eppen most olvastam az újságban, hogy ma délután azért lötte magát agyon egy fiatal ember, mert részben Monte-Carloban a rémségesen ide-oda perdülő golyópisokkal, részben pedig az Országos Kaszinóban kártyával elszedték a pénzét. Ha valaki tanulmányt akarva írni a magyarnek és a kártyának egymáshoz való viszonyáról, hát igen érdekes fejtegetést írhatna munkájába. Például: *Luzsénszky* báró ur fut a kommandójával az angolok elől, Dél-afrikában tudniillik. Hogy: fut, azt ne tessék olyan értelemben venni, amit rossz néven vehetne tőlem a báró ur. Eppen ugy került fordult a sor, hogy menekültek, de voltaképpen sokkal többet állottak ők az angolokk szemtől-szembe, mint szemtől-hátba. Tehát visszavonultak, csupa magyar, köztük egy-két osztrák s a vesztettl kritikus helyzetben élesen, fáradtan — ferblizték a pihenőben. A magyar hozzáértő a kártyához, amiből — valjuk meg őszintén, hiszen magunk közt vagyunk — egy kis lelkiismeretességére okvetlenül lehet következtetni, mert a könyvhöz például teljességgel nem ért hozzá. (A multkoriban Nagy-Kanizsára utaztam s mondhatom, hogy több urnak volt kártya a zsebében, mint amennyi könyvet meg tudtam számlálni.) S ha hűségesen ki akarok fejezni azt a páratlan szoralmat, ami a kártyához köt bennünket, egy-egy harminckétlevélű nemzeti gyönyörűséget tennék a bölcsőbe és a koporsóba is. Ez az, ami végigkísér minket az életben.

S nekem, attól eltekintve, hogy egy kicsit alantas szórakozás a blattot lesni — nincs is semmi kifogásom a kártya ellen mindaddig, míg a kártyázás megmarad abban a keretben, ami a szórakozásra normálisan számíthat. Nem akarok nagyképűsködni, de-hogy. Csak eszembe jut, hogy a fővárosnak szabályrendeletet kellett csinálni, amiben ki van mondva, hogy déli tizenkét óráig nem szabad kártyázni a kávéházakban. Délig? Hát akad ember, aki délelőtli telepedik le a zöld-posztos asztalhoz? Es annyi akadt, hogy szükséges volt a szabályrendelet. — Hát ime egy eset arra, hogy a kártya bele-szól a nagyon is komoly életbe. Ugy szerepel benne, mintha ő lenne a munka. Csak ez ellen volna kifogásom, ha ugyan ez a kifogás érne valamit. Mi a kártyával örökös hitestársképpen el vagyunk jegyezve és ezt a hűségságot nem bonthatja föl semmiféle fórum. S amikor ezt konstatación nem vagyok abban a kényszerhelyzetben, amiben a nagyváradi jogakadémia igazgatója kifüggesztette a fekete táblára azt a Figyelmeztetést, ami e felett a pár sorny megjegyzés felett olvasható. Neki ugy kell beszélni lefelé, mintha valami tekintélye volna a Stüsszi vadászszal, Tell Vil-

melynek nyaklécere a rejtőbomló gátló bűséghez önnagától pontosan szabályozódik, ráncok képződését kizárja és szükséghez képest, szükség vagy bővebb gátló használatát teszi lehetővé. Rendkívül olcsón és használatban olyan egyszerű, hogy külön tanúsítást nem igényel. Ezen ingek egyedül nálunk a föntmáltakban asztalok minden bőségben a következők árú teljen:

Legjobb minőségű szifonból, sima vagy redő mellet 2,25 és . . . 2,75 forint
Fehér batist- vagy pikémellet 2,75 "

szemben mérők után töltés szerinti kivételben is készíthető.

Vidéki megrendelésekhez ötegyenő a szállás számszám megírunk.
Készletes tetraémi szívesen szolgáltatunk. Utaztatás a szabandalmi törvénybe fűzőknek, Továbbá ajánljuk a rakétákon nagy választékban lévő francia és angol uridivat különlegességeket, valamint bel- és külföldi kalapokat.

LEGUJABB TALALMAY

a cs. és kir. szabadalmassal

FÉRFIING

Vértés és Sebestyén

csász. és kir. szab. formájú készítték.

Budapest, IV., Múzeum-körút 15. a kir. mezejövelemmel szemben.

mossal és a többi svájci urakkal szemben. Imponálni akar.

Pedig hát ez a komoly, okos tanár ur éppen úgy tudja, mint akármelyikünk, hogy Magyarországon nincs pénz tanítóra, szénre, fára, a gyerekeknek meleg kabátokra; nincs pénz üzletre, gyárra, adóra, kenyérré se, leeképzésre se, de olyan idő egyhamar nem következik el, hogy ne legyen pénzünk kártyára. S ha egyszer elkövetkeznek, akkor igazán, tökéletesen tönkrementünk. Sőt fura dolog, de úgy van: adja Isten, hogy sokáig kártyázhatunk. Addig élünk tudniillik, míg bágyadtan bár, de kellő tapintattal lehetetlenül tesszük a toutlestoist s az igazi derék magyar embernek stilszerűen, szépen is kell meghalni, hogy az legyen a végső lehellete: — vannak tere és kontra.

Ez nem tréfa. A svájci kártyát senki se kéri ezen a néven a boltban, hanem úgy: — egy pakli magyar kártyát. Magyar az, sohase is volt svájci. (Bár legalább csinálnak meg igazán magyarra. De még ideig se mentünk. Piatnik urnak nem ambiciója a reform, nekünk meg még eszünkbe se jutott, hogy a piros király lehetne például Mátyás vagy Nagy Lajos, s másik pedig Rudolf, aki az órákkal babrál, míg az ország züllött körülötte.) Svájci okos. A maga kis történetéből csak figurákat ad a kártyához, de pénzt nem. Mi azonban az életünket és a vérünket is.

Ezen pedig semmiféle határozattal változtatni nem lehet. Igazgató ur, nyugodjunk bele.

(Th.)

Budapest, március 15.

— **BUDAPESTI NAPLO.** Március 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatásukkal a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— **Lapunk legközelebbi száma hétfőn délután jelenik meg.**

— **Személyi hírek.** *Samassa* József egri érsek ma Szemcsényi Pál püspökkel együtt Bécsből visszautazott Egerbe. — *Szilágyi* Lajos m. kir. műszaki tanácsost a szerb kir. Szt.-Száva-rend középkeresztjével tüntették ki.

— **A király Budapesten.** A király ma sehol sem tett látogatást. Ma délután 6 órakor a budai királyi várakban 38 területes udvari ebéd volt, amelyen 6 felségén kívüli résztvevők: gróf *Wenckheim* Frigyes, gr. *Apponyi* Sándor, gróf *Kardosy* Jenő és báró *Vessey* Imre, bécsi titkos tanácsosok; *Fehér* Ipoly főpát, *Semsey* László, *Reviczky* Ambrus, gróf *Malláth* László, *Bóni* Géza, *Benedicty* Béla, *Kende* Péter, *Török* Ferenc, gróf *Wickenburg* Márk és gróf *Szapáry* Péter kanarások; *Metianu* János érsek-metropolita, *Ruzssov* Antal a kir. báni tábla elnöke, gróf *Fathén* Miklós főispán, báró *Nopcsa* Elek, *Radár* Endre, *Neisziedler* Károly, *Angyal* József és gróf *Esterházy* Kálmán; *Liechtenstein* herceg első főudvarmester, gróf *Paar* lov. tábornok és *Bolfras* tábornagy főhadsegédek, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, *König* Károly osztályfőnök, dr. *Kerzl* főorvos, *Höhnel* lovag korvet-kapitány, báró *Apor* őrnagy és *Gozani* marquis őrnagy szárnysegédek, *Tamásy* alezredes és *Margutti* százados, *Holasek* és *Köszeghy* századosok, báró *Eánffy* testőrhadnagy és az őrpáncosok.

Távolmaradásukat kimentették, illetőleg távolmaradtak gróf *Nádasdy* Ferenc, *Desseffy* Sándor püspök, gróf *Széchenyi* Béla, gróf *Madarassy* Pál és gróf *Széchenyi* Manó titkos tanácsosok, *Steinál* Imre és *Lots* Károly tanárok, gróf *Széchenyi* Aladár kamarás *Barcsay* Kálmán, *Kabós* Ferenc, *Molnár* János, *Mészáros* Pál, *Bara* Odón és *Kammerer* Ernő országgyűlési képviselők, *Ternovszky* Béla, a marosvásárhelyi királyi ítélőtábla elnöke.

— **A miniszterelnök állapota.** *Széll* Kálmán miniszterelnök — mint örömmel értesülünk — a tegnapi rajta végzett fájdalmas műtét után jól érzi magát. A miniszterelnök nem félszik ágyban és be-kötött sebe dacára intési az ügyeket és látogatásokat is fogad. De orvosa tanácsára két napig nem megy ki a szobából.

— **Tiszteletgés a miniszterelnöknel.** Báró *Dániel* Ernő és *Falk* Zsigmond elnökök vezetése mellett *Neumann* Arminő és *Zipernovszky* Károlyné alelnökök és a Márta-egyesület több tagjából álló küldöttség tiszteletgel a napokban *Széll* Kálmán miniszterelnöknel, hogy felhívja figyelmét az egyesület jótékony működésére. A Márta-egyesület tíz éve áll fenn és Zöldá-utcai oszéd-menhelyén 24 oszédnek ad jóra való lakást és ellátást. A Márta-egyesület törekvése oda irányul, hogy a mennyiben a kormány részéről megfelelő támogatást nyer, a jövőben a oszédközvetítést egész ingyenesen elvégezze. *Széll* Kálmán miniszterelnök szívesen fogadta a küldöttséget és megígérte, hogy a Márta-egyesület ügyei iránt érdeklődni fog és ha a pénzügyi ledezett rendelkezésére lesz, az egyesületet anyagilag is támogatni fogja.

— **A diákok büntetése.** Az orosz belügyminiszter és *Sergiusz* nagyherceg indítványára a leg-utóbbi zendülés alkalmával elfogott ötszáz diák közül tizenötöt Szibériába küldtek, a többit pedig kiutasították Moszkvából.

— **Szabó Miklós nyugalmában.** *Szabó* Miklós, a magyar királyi Kuria elnöke, akit nyolcvanadik születésnapja alkalmából nemrég ünnepelt a magyar jogászlág és az előkelő társadalmi, mint egy kőnyomatok jelenti közvetlenül a húsvéti ünnepek után nyugalmába vonul. A jövő hónap elsején adja be lemondását, melyben előrehaladt korára való tekintetből kéri felmentését. Elhatározása ezáltal megmáshatatlanná *Szabó* Miklós utódja a kuriai elnökségben *Vörösmarty* Béla, a Kuria jelenlegi másodelnöke lesz.

— **Szozerbovszky Szanfezől jubileuma.** A fővárosi hivatásos tűzoltóság házi ünnepe volt ma a Kun-utcai központi tűzoltó-kaszárnyában. *Szozerbovszky* Szanfezől őrpáncosokot ünnepeik huszonöt éves szolgálati jubileuma alkalmával. A tisztikar művészi munkái cigarettatárcát adott át a jubilánsnak, akit *Jamicsek* Andor tűzfelügyelő időközben lekes beszéddel. A legénység díszalbumát pedig *Erdélyi* László, a legidősebb őrpáncosok nyújtotta át a őrpáncosoknak. Az ünnepen megjelent *Hörvát* János fővárosi tanácsos, a tűzoltóügyek előadója is.

— **Tolsztoj betegsége.** *Pétervárról* jelentik: *Tolsztoj* betegsége száraz mellhártyagyulladás, amely már gyógyulóiában van, de a beteg még gyöngye.

— **A magyar kormány és Karaggyevics.** A *Politische Correspondenz*-nek azt táviratozzák *Buda-pestről*, hogy a magyar állam területén semmiféle kormányhatóság nem akadt a nyomára annak, hogy itt Szerbia állami rendje ellen igazán. *Valami titkos mozgolódás nem lehetetlen ugyan, bármennyire titakozik is a loneves ellen Karaggyevics, de eddig semmi olyan je nem mutatkozik, amelynek következtében e mozgolódás tevékenységet valami komoly dolognak tarthatna a magyar kormány.*

— **A történelmi kongresszus.** A Rómában tartandó nemzetközi történelmi kongresszus dolgában illetékes oldalról a következő értesítést kapuk: A kongresszusnak ezidén április hónapra tervezett ülésakát elhalasztották, egyelőre bizonytalan időre. Az új időpontot később közli majd a bizottság. Ezt a fordulatot rövid sűrűnyben még a múlt héten közölték dr. *Lanczy* Gyula egyetemi tanárral, mint a magyar kormány kongresszusi képviselőjével, most, tegnap pedig levél is érkezett ebben az ügyben. Az elhalasztást egész sora a súlyos körülményeknek telte szükségessége. A beavatottak tudtak erről a körülményről és az olasz és német sajtó néhány előkelő közönyben polemia tárgya is volt. Eppen e viszonyoknak, vagyis a legközelebbi érdekelte külföldi tudományos körök benső megosztottsága, egyenetlenségének ismerete magyarázza, hogy e tisztázatlan helyzetben illetékes és beavatott oldalról ebben az ügyben eleddig a nagy nyilvánosságnak szánt semminemű értesítés, mint időelőtti, közre nem bocsátott. Az e hét folyamán megjelent hírlapi közlemények, melyeknek időszeregségét és alaposagát a főntebb említettek illusztrálják és az ügy iránt talán érdeklődőkre nézve ezekből eredhető leírteések elosztatlása miatt vált szükségessé jelen tájékoztatás közrebocsátása. Mihelyt a kongresszus ügyében véglegesen megállapodnak, újabb közlemény jelenik meg.

— **A siketnéma-intézet százéves jubileuma.** Az ország legelső emberbaráti intézménye, a siketnémák váci országos intézete, az év szén ünnepei meg alapításának századik évfordulóját. Ebből az alkalomból az intézet épüete előtt jeantitják a két alapítónak, *Ferenc* eszárának és *Jósef Császár* Andrásnak bronzszobrát. A két emlékművet *tróbi* Alajos tanár jeles tanítványa, *Vassary* László fiatal szobrász mintázta, aki maga is siketnéma. A szobrok leleplezésével kapcsolatban fényes jubileumi ünnepségek lesznek.

— **Közönetnyilvánítás.** Főkértünk a következő sorok közlésére:

Aból az alkalomból, hogy a gyomai kerületben képviselővé választottak, az ország minden vidékéről százan és százan üdvözöltek táviratigat és levélben. Ezek az igen tisztelet barátaim fogadják ez uton legmelegebb köszönetem nyilvánítását. *Henteller* Lajos.

— **Az agg honvéd.** Az egyetem ifjúságának ma délelőtti hazafias ünnepélyén sok tiszteletreméltó ur jelent meg. Méltóságok is, országgyűlési képviselők, akiknek a szabadság, egyenlőség és testvériség napján — külön helyet tartottak fenn. Ezelőtt ötvennégy esztendővel bizony ur és nem ur együtt szorongva hallgatta *Petőfi* Sándort a Muzeum előtt. Azonban hát mindegy, nem arról van szó, hanem arról a tiszteletreméltó öreg urról, aki a nagy idők magyar katonáinak tisztis uniformisában jelent meg az ünnepen. Tehát olyan valaki, akinek vezető szerep jutott a szabadsáért vívott harcban. Az öreg ur még mindig katonás, délceg figura, megállott az ajtóban s olyanformán nézett körül a teremben, mintha a helyét keresné. Azt a helyet, ami megilleti annak az időnek közvetlen szereplőjét és tanuját, amit most itt ünnepelenek a fiatalok. Néhány rendező már szaladt is hozzá s elvezették azok felé a székek felé, amelyek a méltóságok számára voltak fenntartva. Eppen *Madarasz* Józsi urunk bátyánk mellé került az öreg tiszt ur s méltóságos komolysággal hallgatta végig a programot. Azaz, hogy nem egész végig. Pár programszám után egy szünetben hozzálépett az ötödik kerület gavalér kapitánya, dr. *Boda* Dezső és sugva, diszkretn pár szót váltott vele. Az öreg ur bólintott, hogy: jól van. Ugy csinált. mintha valami jelentést vett volna át az ordánac-tiszteltől. Azután azonban már kissé idegesen fészkelődött a helyén s különösen kelletlenül pislogott az ajtóban álló rendőrökre. Láthatólag terhére voltak ezek a népek. A program után nem is igen akaródzott neki kimenni a teremből, hanem aztán mégis csak ráhatározta magát a távozásra. A folyosón azonban megint csak a kellemetlen *Boda* kapitányt várt és a nagy időkre való mindent tekintet nélkül, kissé tiszteletlenül szólott rá.

— No, *Rottenstein*, hát megkerült.

S egy rendőrnök intett s a tiszt ur néma megadással indult meg elől, a rendőr pedig utána. — Az egész rejteinyek pedig az a magyarázata, hogy a tiszt agg nem annyira negyvennyolcas honvéd, mint inkább házaló, aki mellesleg zeboltvájsággal is foglalkozik. Ez ideig tizenkét esztendőt töltött börtönben a hetvenhárom évéből. Ez idő szerint is keresik valami kis tolvajság miatt.

— **A hazatérő orosz alezredes.** A *Lemberg*-ben megjelenő *Szlovo Polszki*-nak Varsóból táviratozzák a következő részleteket *Grimm* alezredes aférjéről: Varsóban igen magasrangú hivatalnoknál mindennap motozást tartanak. mert *Grimm* cinoktársait a legelőkelőbb körökben kutatják. Ma például a varsói kerületi katonai parancsnoknál sőt állítólag magánál *Puzryevsky* tábornoknál *Varsó* kormányzó-jánál is motozás volt. Ennek az a magyarázata, hogy *Grimm* alezredes kedvence volt *Puzryevsky* tábornoknak és a tábornokné halála után az alezredes egy ideig a tábornok palotájában lakott. Nagy feltűnést kelt, — mint a *Szlovo Polszki* közli — hogy *Puzryevsky* tábornok noha már a múlt héten táviratigat hívták vissza *Nizzából*, még ma sem érkezett meg. *Kuropatkin* hadügyminisztert is Varsóba várták, de nem jött meg, aminek az oka, hogy *Grimm* alezredest legközelebb *Pétervárra* szállítják. Varsóban azt rebesgetik, hogy *Kuropatkin* hadügyminiszter titokban ott tartózkodik. Azt is híresztelik, hogy *Hertemann*, a vezérkar főnöke beadta lemondását, mert kiderült, hogy *Grimm* elárulta Oroszország mozgósítási tervét. Az orosz vezérkar állítog most dolgozza ki az új mozgósítási tervet. — *Varsóból* táviratozzák, hogy tegnap ismét letartóztattak több katonaisztet akiket azall gyanusítanak, hogy *Grimm* ezredes büntársak voltak. Eddig összesen hatvan tisztet tartóztattak le.

— **Delarey fia.** *Delarey* boer generális, aki lord *Methuen* angol vezér főlyul ejtette, egyike a legkitűnőbb boer vezéreknél. Sikereken gazdaggá tette a háboru, de egyszersmind sok bánatot is szerzett neki. Tizenöt éves fiát angol golyó terítette le s hogy e veszteség mennyire fáj neki, azt egy beszélgetés alkalmával mutatta meg. Lord *Roberts* sikereiről beszélgette, mikor *Delarey* megszólalt:

— *Ti csak sikereiről beszéltek és sohasem gondoltok veszteségeire. Egyiktek sem vesztette el a fiát a háboruban, csak *Roberts* és én. Nagyon sajnálom *Roberts*et. Biztosítalak benneteket, hogy *Roberts* szívesen cserélné az utolsó közkatonával ha fiát visszaadnák neki. S én sem vonakodnék attól, ha szegény fiam még éheltene.*

— **A Pallizolo-pőr.** A *Pallizolo*-pőr még egyre, tehát több mint öt hónap óta folyik a bolognai esküdt-bírósg előtt. *Pallizolo* ellen a tárgyalás egyre súlyosabb bizonyítékokat vet föl színtre s öleg *Mirzi* volt hadügyminiszter vallomása döntötte el ellene a pőr kimenetelét. *Mirzi* kijelentette, hogy a büntény érteimi szerzőjének *Pallizolo*t tartja, aki gyűlölte *Notarbartol*ot s érdekében volt, hogy eltegye láb alól. *Mirzi* vallomása folyamán azt is kijelentette, hogy *Pallizolo*-ról biztosan tudja, hogy összekötetésben áll a maifial.

— **Az újságírók szabadságukomja.** A Budapesti Újságírók Egyesülete holnap, vasárnap este tartja az egyesület helyiségében szabadság-lakomáját, melyen az ünnepi beszédet a Jókai-billikkommal Szalmári Mór, az egyesület főtitkára fogja mondani. A lakomára szóló jegyek az egyesületben válthatók.

— **Tragikomédia.** Nagy hősiesség van abban, mikor a szerelmesek halni indulnak. Az emberek csodálják bennük a szerelem és a képzelőtehetség erejét s azért imponál nekik, mikor a páros öngyilkosságok hírét olvassák. Nagy szépség ez a nagy szerelem s csak el kell hibázni a dolgot, menten a legnagyobb és legszebb humor fakad belőle. Az a két makói gyermek, a tizenhétéves éves Jungmayr Ferenc és a tizenöt éves Réthy Zsenike, akik tegnap glócerines salétromsavat ittak az erdőben, mert nagyon szerelmesek voltak egymásba, majdnem hőskövé lettek. Sőt nem is rajtuk mult, hogy nem lettek hőskövé. A szerelem ereje megvolt bennük arra, hogy megöljék magukat. A fiu verseket is írt s bizonyosan rossz verseket. A lány pedig hallgatta e verseket s sohasem hitte, hogy ezek rossz versek. Mindkettőnek a szerelem pótolta a hiányos verslábakat. Így magában véve teljesen drámaivá fordulhatott volna a dolog. S akkor közbejön egy rossz vegyület. A glócerin és salétromsav keveréke rossz és nem öli meg a hősköveket. Zsenike ágába kerül, a költőnek ellenszereket adnak s egyszerre kacagásba fullad a tragédia. Makó, amely izgalomban lett volna s a szerelem hőseinek bámulataiba merülhetett volna el, most egy rossz glócerin-vegyület miatt kacag. Tegnap még úgy volt, hogy akárhányan elhittük volna, hogy a gyermekszívből nagy viharokat támaszt a szerelem s ma mindnyájan azt hisszük, hogy a tizenhétéves költők szerelme soha sem sav, csak glócerin, amely nem öl, csak gyomorérget okoz.

— **A járási tisztviselők egyezménye.** A dunántúli járási tisztviselők ismeretes mozgalmát, amely a járási tisztviselőknek egyenruhával vagy valamely szolgálattal jelvényekkel való ellátását, rokonszenves érdeklődéssel kísérik a járási tisztviselők körében. A mozgalom Tolnamegyéből indult ki s a kezdeményezők már dolgoznak az ügynek az illetékes fórum elé való becsúztatására. Hogy mennyire helyes a tervbe vett reform, ezt bizonyítja egy erdélyi megyei járásbíró következő levele is:

Ime, a sok bajból mutató, amit az okoz, hogy nem ismerik a főszolgabíró s szolgabírókat. A legutóbbi képviselőválasztás alkalmával a nép összehívta azokat a kordont álló gyűléssel, mire a lovasság rohammal szorította vissza. Az esetenél jelen levő szolgabíró sietett a választási elnökök megvívni a hirt s a tendó intézkedésekre vonatkozó utasításokkal tért vissza. Időközben azonban megszigorították az előbbi eseményből kifolyólag a kordont azzal, hogy civilnek egyáltalában nem szabad kereszteszabottal járni. A hivatalos kötelességében eljáró szolgabíró is tartózkodni látszik, ki indignálóvá mutatta a passepaportját, de hasztalan. Hangos méltatlankodására odajött a vezénylő tiszt, de miután az nem tudott magvarul, a szolgabíró pedig nem tudott neméttel, a szolgabírókat pedig csak olyan igazolványra volt, amelyet a választási elnök 30 embernek is kiállított: nem eresztették át a kordonon! Amin persze a választópolgárság kitűnően mulatott.

Egy másik esetben a mezőőr tilos uton kocsizva talált egy fiatal urat s meg akarta zálogolni. A fiatal ur azonban erélyes hangon kijelentette, hogy ő a szolgabíró s hivatalos dolga van erre. Erre a mezőőr udvariasan köszönt s utjára eresztette a kocsi. Alig hogy elindultak, látta, hogy a kocsis és az utas összenevettek. Ez szöveget írt a tejebe s mivel amúgy is túl-falatnak találta a szolgabírókat, másnap bement a székhelyre és a hivatal előtt szépen bövör, míg az urak mind bementek. A szolgabíró ur természetesen nem volt köztük s a mezőőr bejelentette a főszolgabíróknak, hogy őt milyen furfangosan felülítették. A bérkosis révén azután kiderült, hogy az állítólagos „szolgabíró” egy fiatal biztosítási ügynök, akinek biztatására a kocsis utat akart megtakarítani s a tilos uton ment.

Ehhez járulnak azután azok az esetek, melyek a csendőrelégység gyakori változásainak következményeképp azt a furcsa állapotot teremtik, hogy a csendőrzni nem ismerik a főszolgabírókat, akik velük rendelkező jogostul, sőt kötelessége. Minde visszajárások megszüntetését előzoza a járási tisztviselők mozgalma, ezért helyes is mindenki a kezdeményezők tervét.

— **Adomány a hírlapírók nyugdíjintézetének.** A Huny József és társaság dr. Falk Miksaival, a Magyarországi Hírlapírók Nyugdíjintézetének elnökével közölte, hogy abból az alkalomból, hogy a cég e hó 20-án üli meg százéves fennállásának ünnepét, a sajtó kiváló érdemeit a magyar kereskedelmek fejlődésére körül méltatva, a hírlapírók nyugdíjintézetének alapja javára egyezer koronát adományoz.

— **Méregpohár a szinpadon.** Bécs-Ujhelyről táv-íratok az itteni városi színházban tegnap este különöse eset történt. A hét sváb című darabot adták s a harmadik felvonás negyedik jelenetében Brezni kómius egy üvegből ivott, de az üvegben víz helyett sósav volt. Brezni összerogyott ezekkel a szavakkal: *Meg vagyok mérgeve!* A segítségül hívott orvosok ellenszert adtak a színésznek, aki ezután valamivel jobban lett. A vizsgálatot megindították.

— **Tüntetés a Kerepesi-úton.** Az egyetemi ifjuság mai hazafias ünnepéje után egy kis tüntetés volt a Kerepesi-úton. Mikor ugyanis a Petőfi-szobor előtt véget ért az ünnepély s a nagy közönség oszladozni kezdett, valaki kiadta a jelszót, hogy a tömeg vonuljon a Nemzeti Színház elé, amelynek homlokzatára nem volt kitűzve a nemzetiszíni lobogó s a nagy nemzeti ünnep. Mintegy 600–600 főnyi tömeg csakugyan együtt maradt s tömött sorokban a Kossuth-nóta éneklése közben vonult a Kossuth-Lajos-utcán át a Nemzeti Színház elé. Útközben meglátta a tömeg, hogy a királynak a Kigyó-téren lévő házán s Klotild főhercegnő palotáján több nemzeti zászló lenget a szél s egyszerre felhangzott a kiáltás:

— Eljen a király! Eljen Klotild főhercegnő!

Ugy hat óra tájban ért a tömeg, amely időközben mintegy 800–1000 főre szaporodott, a Nemzeti Színház elé. Hatalmas *abucy*-kiáltás hangzott föl:

— Le Keglevichsel, le a konyak-gróffal! Abucug Beöthy!

Egy pár percig tartott az abucogolás s hamarosan ott termett a rendőrség. Előbb csak gyalogos rendőrök vonultak ki, *Sivmay* kapitánnyal, *Schmidt* és *Gersich* felügyelőkkel az élükön s szétszórással hívták föl a tüntetőket, akiknek sorokban ekkor már nagyon sok volt az utca kétéves alakjaiból. A lölhívás nem használt s a tömeg az Otthon kávéház elé vonult. A kávéház fölött, a második emeleten van ugyanis a műegyetemnek egy pár rajzterme s az ott jelenlevő ifjuság a nyitott ablakokhoz tódulva énekelte a Kossuth-nótát, sőt egyszerre azzal is megpróbálkoztak, hogy beszédet intézzenek a néphez. *Gersich* felügyelő a műegyetem főépületébe sietett s elhívta a rektort, hogy csillapítsa le az ifjuságot, mert a rendőrségnek nem szabad behatolnia az egyetem helyiségeibe. A rektor csakhamar ott termett s az ifjuságot elparancsolta az ablakoktól. E közben megérkeztek a lovasrendőrök s hozzáfogták a Kerepesi-út kiirtéséhez. Egy csapat kétéves alak egy pár percet ellentállt a rendőröknek s szidalmakkal illette őket sőt egy insagyerek egy vasdarabot vágott az egyik rendőrhöz. A gyerekeket *Schmidt* felügyelő letartóztatta. A lovasrendőrök erre a járdára vágattak s hamarosan szétszórták a tüntetőket, akik hanyathomlok menekültek a lovak elől. A 10ntebb említett insagyereken kívül még három embert tartóztattak le a rendőrök, köztük egy leányt, aki *Gersich* felügyelőt szidalmazta. Félbékör már visszanyerte rendes képét a Kerepesi-út s csak a rendes sétáló-közönség hullámmozott alá s föl a járdákon.

— **Az egészséges tej.** Jelenlét lépéssel haladt előre a közegészségügy követeléseinek megfelelőleg a tejföltételün hasznos és egészséges módon való beillesztése a táplálkozás rendjébe. A tejteknika modern vívmányai révén a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezet immár pasteurizált tejet is készít amely mentes az emberi szervezetre káros bakteriumoktól. A pasteurizálás azzal a jólétlen tényezővel jár, hogy a tej megtisztulása sterilizálás vagy forralás nélkül meg érbe s így sem összetételében, sem ízében nem változik és teljesen nyers marad a tej, miáltal a tejkora használatára is föltötte alkalmas. A reform jelentőségét növeli, hogy a pasteurizált tejet a szövetkezet jutányos áron hozza forgalomba; a pasteurizált tej ára átlagánál 28 fillér, hazhoz szállítva 30 fillér. A közegészségügy örei és a nagyközönség méltó elismeréssel adoznak már az újítás iránt, amely a tejkora használatának nagyban elősegíti a forralással. er deti összetételű és izü nyers tej rendszeres s a célnak megfelelő hasznos élvezetét. A pasteurizált tej az előállítás méltóképpen egészíti ki a Budapesti Központi Tejcsarnok Szövetkezetnek tejjelgazdasági működését, amelyet közvéden tapasztalat alapján a közegészségügy illetékes főtornái mindannyiszor bőséges elismerésben részesítettek. A szövetkezet élén a legkitűnőbb szaktudású vezetőkkel — mint e legutóbbi reformja is bizonyítja — dicsegető önzetlenséggel szolgálja a közegészségügy legszele-sebtkörét.

— **Mákedoneli előadás.** A Royal-szálloda nagyteremben tegnap este pompás előadást rendeztek a *Barsay-utcai* gimnázium növendékei. Julius Caesar tragédiáját ifju hévvel s annyi intelligenciával játszották el a jeles műkedvelők, mintha tanulmányaik sürü gondjai közt a színművészet iránti érdeklődés volna megkedvettesb mulatságuk. Brutus halátlan tórért olyan kezebe adták, amelyek mesterialen szurtak ugyan le Caesart, de sokakból kiváltotta azt a gondolatot, hogy az ilyen veres cselekedet elkövetése éppen Brutus személyesítéstől nagy vakmerőség. Brutus szerepét ugyanis *Rudnay* Béla rendőrök kapitány fia, *Rudnay* Egyed játszotta igazán nagy bravoural.

— **Házasság.** *Schwartz* Ede Mikskoról eljegyezte *Neumann* Herminét Abau-Szántórol.

Bettelheim Ödön, a *Bettelheim* R. F. fia pápai és gráci nagykereskedő-cég tulajdonosa, eljegyezte özv. *Fleischer* Gyuláné leányát, *Erzsikét*, Szekes-lejérvárol.

— **A soproni bankbűvés áldozata.** *Sopronváros* mai rendkívüli közgyűlése 35 szavattal 23 ellen kimondta *Gebhardt* József nyugdíjazását. A közgyűlés egyidejűleg bizottságot küldött ki, hogy a polgármesteri fizetés leszállítása tárgyában javaslatot tegyen.

— **Egy szerelem története.** Egy vidéki juság nyílttérben ezt a nyilatkozatot olvassuk:

B. Fülöp urnak tudomására hozzuk, hogy ha visszavonta is szerelmi nyilatkozatát, az nekünk nem okoz fájdalmat. Hanem a sérétséket nem bocsátjuk meg! — Jól van! Anyakönyvvezető helyett majd a járásbírósnágnál találkozzunk!!!! Hanem, halja az ur, nálunk felejtette az egy forint husz krajcáros esernyőjét. Ha van bátorsága, hát jőjjön el érte, hozzánk! Özvegy L. Mihályné és kedves leánya.

Ne menjen el az esernyőért B. ur. Özvegy L. Mihályné nem érti a tréfát.

— **Halálözás.** Nagy részvét mellett, fényes katonai pompával temették el ma délután okányi *Salágy* Béla honvédezedést az Ernő-utcai gyászházból. A temetésre két óra után az első honvéd-gyalogezred egy zászlóaljja vonult ki a honvédekencarral. A gyászoló sokaság körében jelen voltak: báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter, herceg *Lobkowitz* Rezső hadtestparancsnok, *Gromon* Dezső honvédelmi államtitkár *Forinyák* Gyula lovassági tábornok, *Bernold* vezértörtényszí, *Rohonczy* György, *Bihar*, *Szvetics*, báró *Steinngen*, *Jablánczy*, *Albach*, *Klobucsár* Vilmos, *Valentics* Dániel és *Csesznák* Benó altábornagyok, *Nyiry* Sándor ezredes, a Ludovika-Akadémia parancsnoka, *Mihályffy* miniszteri tanácsos, *Lubinyi* Kálmán, *Münich* Aurél országgyűlési képviselő, továbbá a honvédelmi minisztérium tisztviselőikara a Ludoviceum tanárai teljes számban, számos más katonai és polgári ökelőségi.

Az udvarban felállított koporsó körül az elhunyt özvegye, két gyermeke és a gyászoló rokonság állott. *Bán Sándor* lelkész elvégezte a temetési szertartást, a koporsót a katonák a négylovas gyászhintóra emeltek és a menet megindult a temetőbe, a Ludovika felé. Előli lovasrendőrök nyargaltak, majd utánuk *Ludmann* ezredes vezetésével a katonaság haladt. A halottaskocsi az elhunyt keresztját és érdemeit vitték. A halottaskocsi mellett leggyveres katonák lépkedtek. A kocsi mögött gyalogosan haladt az egész tábornoki és tisztikar, elől báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszterrel és herceg *Lobkowitz* Rezső hadtestparancsnokkal. A menetet végtelen hossz a kocsi zárta be. A rendre gyalogos rendőrök ügyeitek fel. A Ludovika előtt a pap még egyszer beszenlelte a koporsót és a menet tovább haladt. A Kálvária-téren a katonaság utóljára bucsuzott el az ezredestől. Megálltak a téren, háromszoros dísztűzet adtak és ezután az ezredes tisztelgésre vezényelte a legénységet. A halottaskocsi elvonulása után a legénység visszavért és most már csak jóbarátai kísérték ki az új temetőbe, egészen a sírig. Már esteledett, mire a gyászolók hazatértek a temetőből.

Dr. Átner Imre, a fővárosi ügyvédi kar egyik érdemes tagja tegnap este meg aít. A megboldogult nagy családján kívül a budapesti előkeelő társaság gyászolja, amelynek őszintén szeretett, nagybecsűt tagja volt. A megboldogult 65 évet él.

— **Lányok közgyűlése.** A Budapesti Leány-Egyesület, mely holnap, vasárnap déli 12 órakor tartja a laknói közgyűlést a váci-utcai városnéző közgyűlési teremben, a közönség nagy érdeklődés mellett kezdi meg áldásos működését. Legjobb bizonyítékának az, hogy megalakulásakor már ezernél több tagja van. A közgyűlésen szívesen látja az elnökség az érdeklődő nagyközönséget is. A hivatalos tárgyakon kívül *Lengyel* Laura, a jeles írónő fog elővasást tartani az egyesület feladatáról és céljáról, melyek között van egy leánython létesítése is, a családi otthonról távol élő leányok számára.

— **Ellátó munkások.** *Tóth* Lajos VII. kerületi kapitány csütörtökön két munkászévezér felett itélkezett. Az idei választási küzdelemben a szocial-demokrata párt is részt vett, és a választási költségeket a *Népszava* gyűjtötte *Grossmann* Miksa felhívása kapcsán. A rendőrség tiltott gyűjtés címén megindította a vizsgálatot *Grossmann* Miksa ellen, azonkívül perbe fogta *Fleischmann* Andor is. A *Népszava* kiadóhivatali főnökét, akinek tudnia kellett, hogy a gyűjtött pénz hova folyik be és hol tartják, ezt azonban többszörös felváltással sem árulta el. Így a két munkászévezér a VII. kerületi kapitányság elé került, ahol csütörtökön mindkettőt 200—200 koronára büntették. Az ítélet ellen mindketten lelebeztek. *Grossmann* Miksa-nak a gyűjtésre való felhívásában az ügyészség osztályelleni igazgatást is látott és ezért vádat emelt ellene. A sajtóügyi tárgyalás legközelebb már megtartják. *Grossmann* *Vivianai* Soma országgyűlési képviselő védi.

— **Nagy Gábor nagykágyal szőlőtelepének árjegyzőke meglejtene** s erre külön is felhívjuk a birakosság figyelmét. Tartalma nemcsak a szőlőtelepítőket érdekli, hanem bárki is oly nemzetgazdasági irányt talál benne, mely igazán megérdemi, hogy minden gazda figyelmére méltassa, mert a szőlőtelepítésükön kívül különösen az előkerítés mívelését karolja fel, mely rövid idő alatt óriási tért hódított hazánkban. Az árjegyzőket a teleptulajdonos (Nagy-Kágya u. p. Székelyhid) bárkinek is ingyen megküldi.

— **Jótékony adományok.** Az ingyen-tej javára ma a következő adományokat kaptuk: *Molnár* Gyula (Pécs) 10 korona. — *Dr. Szegő* Ernő (Nagyvárad) 2 korona. — Az adományokat rendelkezési helyére juttatjuk.

— **Uj udvari tanácsos.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a király a személye körüli miniszter előterjesztésére királdi *Herz Zsigmond*-nak, a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat vezérigazgatójának a magyar királyi udvari tanácsosi címet adományozta. A kitüntetett vezérigazgató az ipar terén kiejtett eredményes munkássága és az ennek nyomán következett nagy sikerei a magyar közgazdasági élet egyik előkelő iaktörővé avatták. Az ő lelkes, körültekintő és bőséges tapasztalatokkal telt tevékenységének köszöni többek között a magyar bányaparral, hogy a külföldi bizalommal sietett támogatására és fölindítására. Ezeket az érdemeket ismerték el legmagasabb helyen, amikor királdi *Herz Zsigmond*-nak a király a magyar nemességet adományozta és ez a mai újabb kitüntetés is egy munkásságban nagy eredményekben gazdag és érdemre méltó működésnek az elismerése. A kitüntetett vezérigazgató életének kiemelkedő momentumai a következők:

Királdi *Herz Zsigmond* a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársulat alelnöke és vezérigazgatója, rövid öt év lefolyása alatt létesítette a tatabányaművet, amely egy közgazdasági tekintetben, mint a magyar királyi államvasutak fogalmának szempontjából ritkítja pártját. Magát a tatabányatelepet ez idő alatt valóságos várossá fejlesztette, melyben 7000 lélek lakik, s 3500 munkás keresi kenyérét. Terjedelméről fogamat nyújt, hogy iskolájában hétszáz tanköteles gyermek nyert oktatást és van modern kórháza, gyógyszerháza, vízvezeték, temploma, anyakönyvi, posta- és táviróhivatala, vasuti állomása és csendőrkaszárnya. A bányamű a modern technika legújabb vívmányával van felszerelve, az összes hajtóerőt központi villamos telep szolgáltatja, melynek berendezése a külföldi figyelmét is általánosan fölkellette. A nagyszabású bányászati illusztrálja, hogy a folyó évben már nyolcvanezer vagonra menő forgalma lesz, ami a magyar királyi államvasutak fuvarbevételét mintegy négy millió koronával fogja emelni. A tatabányák legnagyobb jelentőségét azonban az adja meg, hogy az első volt, melyek szennelük Ausztriába be tudták hatolni és kivétel tekintetében ma is első helyen állanak. Királdi *Herz Zsigmond* e bányamű megalkapításánál minden téren a legnagyobb technikai és pénzügyi akadályokat találta ugyan, de nemcsak ezeket tudta legyőzni, hanem a közgazdaság legutóbbi válságos napjaiban meg tudta nyerni vállalatára részére a külföldi bizalmat, s egy francia-svájci pénzcsoporttól tizenkét millió aranyfranknyi 4/5 százalékos kölcsönt szerzett, mely további 8 millió értékben részvényeket vett át és így összesen 20 millió frank jött be Magyarországra bányászati fejlesztésére. E nagyszabású művelettel a bányamű további kiépítését biztosította és társulatát függetlenítve, képessé tette, hogy a hazai közgazdaságnak a legnagyobb szolgáló tehesse, amire különösen képesíti szennének kitűnő minősége, a telepek rendkívüli gazdagsága, amely szakértők becsülése szerint 2000 millió méter-mázsát meghaladja és a fővároszhoz való közelsége. A társulatnak a tatabányán kívül Esztergom és Borsodvármegyékben is van több bányája, melyek legtöbbje, épp úgy, mint maga a társulat, királdi *Herz Zsigmond* alkotása, úgy hogy vezetése alatt ma már mintegy 6000 munkást foglalkoztató bányászati áll, amely a hazai közgazdaságnak egyik legjelentősebb tényezője.

Királdi *Herz Zsigmond*-nak, a Magyar Általános Kőszénbánya Részvénytársasági vezérigazgatójának magyar kir. udvari tanácsossá való kinevezése alkalmából gróf *Teleki Géza* egy a társaság igazgatósága, mint a bel- és külföldi nagyrésztvényesek nevében *Stell* Kálmán miniszterelnöknek, *Lukács László* pénzügyminiszternek, mint a bányahatalóság fejének és *Horváth Nándor* kereskedelembügi miniszternek távirati uton legmélyebb köszönetét fejezte ki a társaság vezérigazgatójának kitüntetéséért. A tatabányák valamennyi hivatalnok és munkása ugyanazok a meghatottság hangján tartott táviratokat intéztek a miniszterelnökhöz és a pénzügyminiszterhez, legnagyobb hálójukat tolmácsolva szeretett főnökük kitüntetéséért.

— **Rémuralom a török fővárosban.** Egy konstantinápolyi telegramm jelenti, hogy ott tegnap újból letartóztatott hatvan tisztet. Az elfogottak közt az összes rangfokozatok képviselője vannak. Két hét óta összesen száznegyvenhat tisztet tartóztatott le; ezek közt öt hadosztályparancsnok van. Egy nagyszabású katonatiszt egy hírlapírónak a következőket mondta ezekről az elfogottakokról:

— Valóságos rémuralom van nálunk. Ha így megy tovább, úgy egyetlen tehetséges tisztünk sem marad meg, mert éppen a külföldön nevelt tiszték tűnnek el nyomtalanul. A legjobb esetben messzi helyőrségekre száműzik őket. A veszedelmes mozgalomnál fogva, amelyet Macedóniában, Bulgáriában és Szerbiában látnak, a szultánnak ez az eljárása rendkívül aggasztó és szükség esetében alkalmas emberek nélkül szűkülődnének. Mindez intrika a szultán mostani tanácsadói részéről, akik gyűlölik Fuád basát, ezt az európai műveltségű tisztet, a kulturának és a haladásnak barátját. Fuád és mindazok, akiket utána letartóztatott, ezek emberek irredelmének és gyűlöletének áldozatai. Legújában arra bírták a szultánt, hogy a külföldön tanuló összes tisztet

visszahívja. A szultán a legtehetősebb embereket nevezi ki a legnagyobb állásokra. Így egy tüzoltóaltisztet őrnaggyá és a katonai rendőrség főnökévé nevezett ki halálból azért, mert néhány tisztet följelentett neki.

A rendőrség tulkapasai hihetetlenül megkeserítik a török lakosság életét. A minap például megtörtént, hogy a nagy kőd miatt be kellett szüntetni a Bosporuson a helyi gőzösök közlekedését és így a külvárosokban és közeli falvakban lakó emberek éjjelre nem tudtak hazatérni, hanem kénytelenek voltak a sztambuli és galatai szállókban meghálni. Ilyen módon egy pár ezer ember volt elszórva a különböző szállókban. Mikor a rendőrség ennek meszt vette, rögtön jelentést tett róla a Yildizben, abonnan rendelet jött, hogy a szállók lakóit ki kell lakoltatni és a gyanúsakat megmozgítani. Erre a rendőrség megszállta valamennyi ilyen fogadót, fölverte álmából a vendégeket és kiüzte őket az utcára; egy részüket a rendőrségre vitték.

— **Ki maradt ott?** Egy kassai újság fejezi a *Torontól* című lapban közölt következő személyi híreket:

Dr. Brájler Lajos szerkesztőnk tegnap Budapestre utazott. — Dr. Várady Imre főszerkesztőnk Újvidékre utazott. — Dr. Kardos Samu, lapunk belső munkatársa Mentoneba utazott. — Dr. Libeschitz Miksa, lapunk belső munkatársa Frankfurtba utazott. — Dr. Nagy Dezső, lapunk belső munkatársa Budapestre utazott. — Dr. Hollaender László, lapunk belső munkatársa Budapestre utazott.

Es ki maradt otthon, lapot csinálni?

— **A roulett áldozata.** Nemrégiben hívtak csak föl a rendőrség figyelmét arra a körülményre, hogy a fővárosban mennyire elszaporodtak a játékbarlangok, ahol a tapasztalatlan s könnyelműsége hajlandó ijúságot lépni a szakszakkal, s ma megjelent az első áldozat: az orvostani intézet mérvényszatján átlított koponyával fekszik egy fiatal ember, aki — mint levelében maga is megírja — a roulettnak és baccaratnak köszönheti korai halálát. Egy tehetséges, szorgalmas fiatal ügyvédjelölt lett ma öngyilkossá a fővárosban, akit anyagi romlásba döntött a szerencsétlenség. Előkelő családnak a sarja, aki — mielőtt a roulett-asztalhoz ült volna először — rendkívül szolid, jóraulatú fiatalember volt, telve ambícióval és munkakedvvel.

A Ferenc József-téren levő Diana-türedőbe ma délután három óra tájban egy 28-30 évesnek látszó fiatalember állított be és külön kabint kért. Alighogy bement a kabinba, két durranás hangzott ki onnan s mire a személyzet berontott, a fiatalember átlított fejével, vérben hevert a kis helyiségben. Sietve orvosokat hívtak, ezek azonban már nem tudták segíteni rajta, mert a fejének irányzott két lövés megölte. A rendőrség a zsebében talált ügyvédjelölti igazolványából megállapította, hogy dr. vitkai *Dávid* István az illető, aki dr. *Horváth Mihály*-nak, az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár ügyészenek irodájában dolgozott. Egy névjegyet is találtak a zsebében, amelyre halála előtt a következő sorokat írta:

Halálom oka *Grosshändler* roulette-bankja és az *Országos Kaszinó* baccarat-bankja. Halálomról értesítsék dr. *Horváth Mihály* ügyvédet, lakik Dorottya-utca 4.

Az öngyilkos ügyvédjelölt zsebében 1560 forintnyi készpénzt, aranyórárt és egyéb, közel ötszáz forint értékű ékszert találtak. Holttetését kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

Dr. *Dávid* István a fővárosban végezte az egyetemét s egy ismerősének ajánlatára ezelőtt körülbelül egy esztendővel került dr. *Horváth Mihály*-nak az irodájába. Komoly, munkás, józanéletű fiatalember volt, úgy hogy jóelőtte rendkívül megszerette és bizalmával minden alkalommal kitüntette. Így történt az is, hogy jóelőtte kinevezette a takarékpénztár három házának zárgondnokává. Dr. *Dávid* a házak jóvelmeivel rendszeresen elszámolt s még ezelőtt két nappal is befizetett egy nagyobb összeget, úgy, hogy alig ezer forinttal maradt hátralékban. Öngyilkossága után átvizsgálták a könyveket és számadásait s kiűnt, hogy mindig rendszeresen elszámolt a kezéhez jutott pénzekkel.

Az Üllői ut 21-ik szám alatt lakott dr. *Dávid* egy jobb módú családnál, ahol egy elegáns szobát bérelt. Rendszeren járt haza s szolidul élt. Ezelőtt 4-5 hónappal hírtelen megváltozott az életmódja. Mindig reggel járt haza s napközben is alig látták a lakásában. Ekkor került *Grosshändler* nek a bankjába. *Grosshändler* névű német egyetemista a Westselényi-utcaiban s a József-körúton játékbankokat tartott, ahova a fővárosi előkelő társaság sok tagja járt el, míg végre Kerecsányi detektívfelügyelőnek sikerült a játékbankokat felfedeznie és szétbontania. Ide járt az öngyilkos minden éjjel és sok pénzt otthagytott a játékbarlangban.

Dr. *Dávid* levelében az Országos Kaszinó baccaratját is említi. A szerencsétlen ember nem volt tagja a kaszinónak, csak mint vendég járt oda az utóbbi időkben. Tegnap éjszaka volt ott utoljára, amikor mintegy kétezer forintot vesztett.

A szerencsétlen ember nem volt tagja a kaszinónak, csak mint vendég járt oda az utóbbi időkben. Tegnap éjszaka volt ott utoljára, amikor mintegy kétezer forintot vesztett.

A szerencsétlen ember ismerősei nem hiszik, hogy valami inkorrektséget követett volna el s ennek következményei elől menekült volna a halálba; inkább azt gondolják, hogy teljes anyagi romlása és sok adóssága volt oka korai halálának.

— **A Magyar Vasuti és Hajózási Klubban** kedden, március 18-án este 1/7 órakor *Kardos* Ignác érdekes és nagyonlóságú közgazdasági tárgyról tart felolvasást, melynek címe: „A csatornakérdés vasutaink szempontjából.” Érdeklődőket szívesen lát a klub közgazdasági szakbizottsága.

— **Az Eskütéri híd veszedelme.** Egyes lapok az Eskütéri hidról szóló közlemény kapcsán a hidat állítólag fenyegető veszélyről valóságos rémhíreket közölnek, amelyek nyilván teljesen avatatlannal eredetre vallanak. A közvélemény megnyugtatóására konstatálhatjuk, hogy e rémhírek nem igazak, és hogy az Eskütéri hidnál az állatunk már említett tüneten kívül, amelyen más nagyszabású hidépítkezéseknél is észlelhető volt, eddigelő mi nyugtalanító sem tapasztalható.

Egy lapudósító ma déiben felkereste *Czekelius* miniszteri tanácsost, a hidépítészeti osztály főnökét, aki a következőket mondotta: „Rövid idővel azelőtt észrevették a híd építésére felügyelő mérnökök, hogy a budai hidlónél azon a helyen, ahol a hid vas-konstrukciója érintkezik a híd falával, a vas alkatrészeknek a temperatura által okozott rendes mozgásában jelentéktelen rendellenesség állott be. Rögtön jelentést tettek erről Horváth Nándor kereskedelembügi miniszternek, ki jónak látta, hogy egy szakértőből álló bizottság nézze meg a dolgot.

Ez meg is történt. A bizottság ugyanazt a jelentéktelen rendellenességet konstátálta. Mivel azonban e rendellenesség okát pozitíve nem lehetett megállapítani, a felügyelőt megbízott mérnökök és a szakértők elhatározták, hogy folytatják megfigyeléseiket, a minék során aztán megállapíthaták az okot, amely azt a rendellenességet okozta. A lapoknak az a híre, hogy pillérsüllyedés, elrepedés, a láncszemek lazulása stb. történt, nem felel meg a valóságnak.

— **A huszonhatszék gyalogezred jubileuma.** A Mihály nagyherceg nevét viselő 26-ik gyalogezred tiszti küldöttsége *Pétervárra* utazott, hogy üdvözölje *Mihály* nagyherceget abból az alkalomból, hogy 50 év óta tulajdonosa az ezrednek. A tiszti küldöttség, mint egy távirat jelenti, ma érkezett *Pétervárra*.

— **Levelváltás a felelgek között.** Pearson londoni milliions újságkiadó négyezer font sterlinget hajlandó Santos-Dumontnak fizetni azért ha léghajójával Londonból Birminghambe megy. Santos tudvalólag a tavaszszal Londonban akar megtelepedni s már ott is van, hogy erre nézve megtegye a szükséges előkészületeket. Pearson hírlapkiadó ezer fontot ajánlott neki azért, ha a „Daily Express” (Person lapja) egy levélt léghajójával elviszi Birminghamba egy másik laphoz, mely szintén Pearson tulajdona. Santos-Dumont erre késznek nyilatkozott, de kijelenti, hogy miután már megnyerte a százezer frankos Deutsch-díjat, ennél kevesebért semmitéle utra sem vállalkozhatik: Pearson ezt be is látta s háromezer fonttal fölemelte a díjat, melyet Santos el is fogadott. Akkor es olyan időben száll föl, amikor s amely időben akar, de Pearson kikötö, hogy e díjért esetleg más léghajó is versenyehessenek. Ez ellen Santosnak nem volt semmi kifogása. A légszállás valószínűleg a Kristófpalota parkjából fog történni s a léghajót Santos-Dumont a saját költségén építteti.

— **Apagyilkosság.** A *Varasd* közelében levő *Strumel* faluban egy *Leskovár* Meuc nevű 27 éves parasztleány testvére segítségével meggyilkolta apját. A szegény öreg végvonaglásban volt, a mikor leánya egy fejszecsapással örökre elnémította. A csendőrök elögták a gyilkos testvérpárt.

— **Bécsben elfogott szélhámos.** Bécsből jelentik, hogy az odaváló rendőrség letartóztatott egy veszedelmes szélhámost, aki legutóbb Budapestről ment Bécsbe és dr. *Erdélyinek* nevezte magát. A szélhámos a legkülönbözőbb társadalmi körökbe be tudott furakodni és azon a réven esalt ki pénzét áldozataitól, hogy nagy összeoktétéseivel fogva lényes állásához juttaja őket. Lédig hét karóslut jelentkezett a rendőrségnél, köztük egy katonatiszt is, kiktől több ezer koronát esalt ki.

— **Bendőri hírek.** A rendőrség körüli *Végh* Bálint volt főszerkesztődött, aki Barscay-utcai irodájában hitelezési csalást követett el, továbbá Molnár Mandl Sándor butorkerestőköt is, aki több butorkerestőköt megcsalt. — *Poltzer* Mór ügynöknek a Kertes-utca 25-ik szám alatt lévő lakását tolvajkulcsal fenyitették és 400 koronát érő arany- és ezüstneműt elloptak. A rendőrség nyomozza a lakásfosztogatót. — Tegnap este nagy tetőtűz jelleget a VII-ik kerületi tűzészernegnek a Hernád-utca 80-ik számú házból. Az őrség ki is vonult, de csak kéménytüzet talált. — *Kerecs* Ferenc vendéglős fejlejtett tett a rendőrségen, hogy a Károly-kört 11. szám alatt lévő korszmájában valaki a pénztárbökből 260 koronát elloptott. A rendőrség keresi a tolvajt. — *Horváth Géza* könyvelő

18 éves felesége az Ürm-utca 48. szám alatti lakásáról eltűnt. A rendőrség keresi. — *Ozveggy Szabó* Mártonné, szül. *Steigenwald* Kati 76 éves özvegy a Versey-utca 18. szám alatti lakásán öngyilkossági számból mindkét karjának ütéseit felvágta. A Rókusban ápólják. — *Lippert* Antal könyvkereskedő rózsahegy-i villájába ismeretlen tettesek betörték. A tolvajok a villába a verenda üveglakain keresztül másztak be. A rendőrség megindította a nyomozást.

(x) **Az ipar csodája** mindig az volt, ha az ipartermék oly olcsó árban kerül forgalomba, ha az feltűnő kelt. Egy ilyen csodát terem meg mostan Lichtmann Sándor posztókövetési osztálya, Budapest, VII., Rottenbiller-utca 12/N. szám azzal, hogy 5 forintért szétkúld az ország bármely részébe legnagyobb férfiföltönyre elegendő 3 méter 20 ctm. chevot-szövetet, drapp, barna, szürke, zöld, fekete és sötétkék színben és 6 forintért finom fekete vagy sötétkék posztót, vagy barna, fekete és sötétkék kamgarnszövetet. Ezt a szinte hihetetlen olcsó árt úgy tudja megteremteni, hogy egy posztógyárasnak pénze volt szüksége, s majd minden készletét adta el neki olyan olcsón, hogy a vételár aig fedezte az előállítási költséget. Nem félve vesztette az, hogy ily olcsó árban szétkúld 3 méter 20 ctm. férfiföltővet, melynek minden egyes darabja válogatott minőségű és divatos mintájú, amit bizonyít, hogy rövid 5 nap alatt pár száz utatrendelést és körülbelül száz elismerő levelet kapott az ország minden részéből. Ajánlatos tehát a nagyközönségnek hogy minél sürgősebben rendeljen meg ezen szövetekből néhány föltönyre valót, mert ilyen olcsó árban csak rövid ideig szállít egy férfiföltőnt kiadó 3 méter 20 ctm. szövetet. Megrendeléseket sziveskedjék minél sürgősebben eszközölni, mert nem lehetetlen, hogy készlete a közeli napokban el fog jögni. Megrendeléseket utánvált melletti eszközöl. Postadoboz és szállítólevélért 15 kr. fizendők. Mintákat az idő rövidsége és a nagy számban érkező megrendelésekre való tekintettel nem küldhet.

(x) **Stern József** IV., Kálvin-tér 1. vászonostályának kirakataiban egy díszes menyasszonyi kelegye megtekinthető.

(x) **A Bemon-féle tapasz** a legjobb gyógyszer a mindenemű reumatikus bántalmak ellenében. A kitűnő szer dr. Egger Leó és Egger E. Nándor gyógyszerterében (VI. Váci-körút 17.) kapható.

(x) **Tüdő- és légzőszervek** bajainál kipróbált jó hatású a *Cervello* tanár-féle *Igazol* és az ehhez szükséges belélegző készülék, a *Salus*. Orvosi rendelethez kapható. Prospektust ingyen küld a Nádor-gyógyszerár, Budapest, Váci-körút 17.

(x) **Husvétli tojások, locsolók Kertész Tódornál**

Danai dona ferentes.

— Jelenet. —

A boer tiszt: Üdvözlöm önt, nemes lord.

Kitchener: Üdv önnek, boer harcos. Mi hírt hoz? Mert mint fehér zászlajáról látom, követi küldetésben jön.

A boer tiszt: Eltalálta, lord. Készüljön el a legrosszabbra. Rossz hírt hozok.

Kitchener: Miről?

A boer tiszt: Nem dologról, személyről van szó.

Kitchener: Kiről?

A boer tiszt: Találja ki.

Kitchener: Talán Methueneről? A hős lordról, az elfogott hadvezérről?

A boer tiszt: Eltalálta, lord.

Kitchener: Nos, mi az a rossz hír. Sebe veszeléses?

A boer tiszt: Nem. Rosszabb.

Kitchener (növekvő örömmel): Talán haldoklik?

A boer tiszt: Nem. Rosszabb.

Kitchener (örömmel, tapsolva): Talán meghalt?

A boer tiszt: Nem. Rosszabb.

Kitchener: De hát mi esik?

A boer tiszt: Nagyon rossz hír. Készüljön el egy kis izgalomra. De hisz ön sok háborút végigharcolt már, nemes lord, s aki a halállal már annyiszor nézett farkasszemet, az élet nagyarányu kellemelenségein is hamar túleszi magát.

Kitchener: De beszéljen már az istenért! Igérem, hogy erős leszek!

A boer tiszt: Haragudni se fog?

Kitchener (tűrelmetlenül): Nem.

A boer tiszt: Nem lesz bántódásom az angol táborban?

Kitchener: Nem, nem.

A boer tiszt: Sértetlenül távozhatom?

Kitchener: Igen, igen.

A boer tiszt: Becsületszavát adja erre?

Kitchener: Becsületszavamat.

A boer tiszt: Nos, hát... (Az ajtó felé hátrál.)... nos hát... de legyen erős! Inkább ka-

paszkodjék a székbe, ha ijedős természetű. Nos, hát... (A küszöbön, kárörömmel.) Magammal hoztam és visszajárok önöknek Methuen lordot! (Kirohan.)

Kitchener (megtartózik): Nagy égi! Mennyire sújtod a szegény angol nemzetet!

A boer tiszt (bedugja fejét az ajtóba): Nemes lord! Nem volna hajlandó helyébe egy elfogott boer vezért visszajárni?

Kitchener: Micsoda? Nem takarodik mindjárt! Egy boer vezért visszajárni? Erte me, ösöm, nemcsak hogy egyet se fogok kiadni, hanem kettőt fogok agyonlővetni, hogy ehhez hasonló csapást mérhessek önökre! A fene egye meg a maguk lovagiaságát.

(Becsapja az ajtót.)

— o. —

SZÍNHÁZ, ZENE.

Bonn estélye. *Bonn* Ferdinánd, porosz királyi udvari színész, aki a német színművészetnek ez idő szerint egyik legérdekesebb alakja, ma este a Royal-teremben szavaló-és hegedüestélyt rendezett. Már sokszor láttam közönséget a Royal-teremben, de ilyen keveset még soha, pedig *Bonn* egyénisége nagyobb mérvű kíváncsiságot érdemelne. Az üres terem elointe bántotta a művészt, aki azonban aztán fokozatosan melegezett bele a produkciókba. Rüköckert, Uhand és Heine egy-egy apróbb költeménye csak az üres terem falairól keltett visszhangot, a szívekben nem. Az első viharos taps *Petőfi* és *Arany* után hangzott fel, majd még lelkesebben a *Mannfréd-Astarte* jelenet után, amelyet mélyégszerű és plasztikus jellemzéssel adott elő a művész. *Két Shakespearé-jelenet* is hallottunk (*Othello*, *Jago*, — továbbá *Shylock*, *Bassanio*, *Antonio*) és ekkor *Bonn* lába alatt szinpaddá változott át a szavalati dobogó; a legnagyobb hatást végül néhány humoros szavalt kellette. — Az egyes szavaltok között, mint hegedüjátékos mutatkozott be az érdekes színész, — *Godard Bereceus*t, *Schumann* Esti dalát és *Beriot* hangversenyét játszotta nem közönséges diletantizmussal. *Bonn* különben is sokoldalú tehetség: pompás verseket ír, énekel és rajzol. Ma hegedült. Aki úgy tud szavalni, annak szabad így hegedülni.

Hírek a Nemzeti Színházról. *Ferenczy* Ferencnek a *Nemzeti Színházban* mult héten bemutatott drámája, *Pogány Gábor*, négy estén szerepel a jövő hét műsorán: holnap, vasárnap, hétfőn, csütörtökön és vasárnap, mindannyiszor teljesen a multheti bemutató-előadás szereposztásával. — A jövő hét kedjén három egytelvonásos adnak: *A betörők*, *Labiöche* vigjátékát, *Suderman*: *Fricikéjét* ezúttal egymagában először és *Milhae* és *Halévy* vigjátékát a *Nevelőt*. Mind a három darab ebben a szezonban nagy sikert aratott. — *Szerdán* hosszas pihenés után *Carri* és *Bilhaud* vigjátékát a menyem-et eleventik fel, a főbb szerepekben *Rákosi Szidi*, *Paulayné*, *Halmi Margit*, *Ujházi*, *Dessé* és *Zilahy* játszanak. *Pénteken*, e hó 21-én éri meg a *Bor* a 48-ik előadást. — *Szombaton* *Sardou* A jó falusiak című, már rég nem adott vigjátékát adják. — *Két délutáni előadás* közül holnap *Gárdonyi Géza* *Karácsonyi álom* című betlehemes játéka, a jövő vasárnapra pedig a *A vörös talár* van kitűzve először.

A magyar ciklus befejezése. A *Vigszínház* szombaton, e hó 22-ikén fejezi be száz estére terjedő magyar ciklusát *Bartha* Miklósnak A feleség című színművével. Ez a bemutató lesz a magyar ciklus századik előadása.

Pályanyertes népszínmű. *Forcsolt Kálmán*, a Népszínház igazgatója előadásra alkalmas népszínműre 100 arany pályadíjat tűzött ki. A pályaművek sorsán ma döntött a bíráló-bizottság, melynek tagjai dr. *Heitay* Ferenc országgyűlési képviselő, népszínházi bizottsági tag mint elnök, *Benedek Elek*, *Kazár* Emil, *Szabó* Antal és *Vidor* Pál. A jegyzői tisztelet dr. *Fodor* Oszkár, a Népszínház titkára látta el. Beérkezett összesen 91 pályamunka, ezek közül 8 darab — részben mert elkerülte érkeztük, részben pedig, mivel szerzőjük visszavonta — a pályázatban részt nem vehetett, egy darabon pedig a szerző neve is jelezve volt. A pályázatra került nyolcvanhárom darab felett a bíráló-bizottság a következő döntést hozta: *Három szavattal kiadta a 100 aranyat A rózsáyi malom című 4 felvonásos népszínműnek*, mely „Nem fű a szél, nem forog a dorozsmai szómalom” jellegével szerepelt a pályaművek közt. A jellegés levél felbontásakor dr. *Kacsányi* Géza tanárnak, a fővárosi hírlapírói kar e kiváló és előkelő tagjának neve tűnt ki. Elismeréssel foglalkozott a bírálóbizottság *A régi szerető* című három felvonásos nép-

színművel, melyet egyik bíráló jutalomra érdemesnek talált. Előadásra ajánlotta ezenfelül a bizottság a *Szeghy uram búne*, *Kökény Agnes*, *Betyárvirtus* s a *Tilosban* című népszínműveket. Az elkészve érkezett darabok között különösen feltűnt a bírálóknak *A hit* című 3 felvonásos népszínmű, melyet eredetiségével s új tárgyánál fogva is különösen figyelemre méltónak talált s az igazgatóság figyelmébe ajánlott.

Hírek a Népszínházról. A *Népszínházban* holnap délután a *Széköt* katona körül színe, *Blaha* Lujza asszonnyal; este pedig *As aranyos* angol operett *Kéry* Klárával és *Hegyi* Arankával. Az operett csütörtökön újra színe kerül, ezúttal *Peroy* orvos szerepében *Szirmai* Imrével. — *Csicseri Bors* és *Tsa* nagysikerű bohózata, *Egy görbe nap*, a héten háromszor kerül színe: *hétfőn, szerdán és pénteken*, *Juci* szobalány szerepében *Blaha* Lujza asszonnyal, ki vasárnap délután a *Falu rossza* Finom Rózsijában lép föl. — Kedden az *Ádám és Éva* kerül színe 24-edszer, *Kéry* Klárával és *Raskó* Gézával a kettős címszerepben.

A szegedi szintársulat a Várszínházban. A Várszínház eddig kihalt környékén néhány nap óta élénk a sürgés-forgás. A szegedi szintársulat egy hónapig tartó vendégszerzésére folynak az előkészületek. A próbák a jövő héten már megkezdődnek, s az első előadás e hó 30-án lesz, amikor a *Cigánybőr* kerül színe, melyet *Balla* Miklós *prodálja* elő meg. Az első hét műsorában három eredeti egytelvonásos is szerepel, melyeknek szerzői *Bródy* Sándor, *Szomaházy* István és *Balassa* Ármán. A terbe vitt népszínmű-estéket élénkíteni fogja *Szentgyörgyi* István vendégszerzése, akinek tudvalevőleg oly nagy sikere volt a Népszínházban. A bérlet iránt nagy az érdeklődés, de bérlet még mindig lehet a Várszínház pénztáránál.

Hírek a Vigszínházról. A *Vigszínház* első idegen darabja, amely a magyar ciklus után műsorra kerül, *A zsába* című irancia bohózat lesz, melyet éppen a magyar ciklus szorított le nagy sikere közepete, a műsorról. — *Kuruc Feja* *Dávid*, *Fényes* Samu történeti színműve a héten hétszer szerepel a műsoron: vasárnap, hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken és vasárnap. — Csütörtökön, délutáni előadásban a *Balaton rege* kerül színe.

Forcsolt Kálmán, a Népszínház igazgatója — mint részvétellel értesülünk — meghülés következtében megbetegedett, úgy hogy az ágyat kell őriznie; állapota nem súlyos, de kezelőorvosa, dr. *Székács* Béla főorvos tanácsára hosszabb időre délvidékre kell utaznia. Mihelyt a szobát elhagyhatja, el is utazik a fővárosból.

A Nemzeti Színház újdonsága. A *Nemzeti Színház* legközelebbi újdonsága *Verő György* *Kain* című tragédiája lesz. Az őtélvonásos darab nagy művészi feladatokat ró a benne játszó személyekre, kik közül *Hegyesi* Mari, *P. Márkus* Emilia, *Fáy* Szereána, *Gál*, *Szacsay* és *Mihályfi* jutottak nagy szerephez. Az újdonság szokatlannal nehéz és mély tanulmányt igénylő szerepei és az új díszletek elkészítésére szükséges hosszabb idő arra birta az igazgatóságot, hogy a jövő hétre kitűzött bemutató-előadást néhány nappal elhalasztssa.

A Várszínházban hétfőn, március hó 17-én *Figaró* házassága kerül színe, *Rozina* szerepében *Gross* Adél operanékesnővel, akinek ez lesz első szinpadai szereplése.

A Népszínház bemutatója. A *Népszínházban* szombaton, 22-ikén, lesz a bemutatója *Ineze* Henrik és *Hüvös* Iván *Az új földesúr* című eredeti operettjének. Az operett szereposztása a következő:

Hegyi Aranka (*Jóán*) és *R. Siposs* Etel (*Leslie*); *Giesshübler* főbirtokos: *Solymosi*; *Szidónia*, felesége: *Krecsányi* Sarolta; *Géza*: *Szirmai*; *Manchester*, angol tőkepecs: *Németh*; *Freddy*, tengerész-hadnagy: *Raskó*; *Görög* Bence: *Kovács*; *Harriet* nevelőnő: *Kápolnai* Irén; *Péntek*: *Tollagi*; *Szerény* államtitkár: *Szerdahelyi*; *Olasz* népekesnő: *Harmath* Ilona; *Szobalány*: *Nagy* Margit.

Faragó Jenő és *Barna* László *Casanova* című nagy operettet nyújtottak be a *Népszínházhoz*, melynek igazgatósága az eredeti művet előadásra el is fogadta. Az operettnek még ebben a szezonban kellett volna színekerülnie, de a szerzők kívánságára a *Népszínház* igazgatósága a bemutatást a jövő szezonra halasztotta s a *Casanova* lesz a téli időszak legelső újdonsága.

Fedák Sári fellépése. *Fedák* Sári, a *Magyar Színház* primadonnája, települt gyöngékedéséből és hétfőn lép fel újra a *Lotti* ezredeseiben.

A Magyar Színház bemutatója. A *Magyar Színházban* pénteken, e hónap 22-ikén lesz *Schwimmer* Auréli operettjének, a *Fifinek* többször elhalasztott bemutatója. Az operett címszerepét *Fedák* Sári játssza,

Mirtuscrème

törv. véde szepíté, bőrfőnő, zsírtalan és ártalmatlan arc-és kézre, elavított minden bőrhírt, szepíté, bőrhámot, megfőtt, pattanást, őt tégely 1 K., nagy tégely 2 K., hozza *Mirtuscrème* 1 K., *Pulcheradinszappan* 80 Biter.

Raditz Róbert
„Apostol gyógyszerár”
— BUDAPEST, —
József-körút 64. n.
Baross-utca közelében.

CASCARADIN
évtized óta bevált, orvosi tekintélyek által rendelt szer gyomor-és májban, székrekedés, sárgaság, apók, aranyér, elhízás ellen kitűnő vértisztító 1/2 doboz 1 K. 20 f., 1/4 doboz 2 K. 20 f.

aki az operettben mint női utazó, mint Moulin Rouge-beli táncoslány, mint cipészinas, mint az Igazság istenasszonya és mint szobalány szerepel. Rendkívül érdekesnek ígérkezik egy fűrdőjelenete. Az operett többi szerepét *Lányi Edith, Tomcsányi Russi, Sziklayné, Bolgár Nelly, Ráthonyi, Szilágyi és Palásthy* játssza. A bemutatóra holnapról kezdve árusítják a jegyeket.

**** Karozag és társa.** *Karozag Vilmos, a bécsi An der Wien-színház bérlő-igazgatója* társat szerzett magának. Ez a társ *Walner Károly* színész lesz, aki kétszáz ezer koronával lép be a színházi üzletbe. Az *An der Wien-színház* a jövő évadban operákat és operetteket fog adni.

**** Vilmos császár a Cyrano.** *A párisi Coquelino* berlini tudósítja írja, hogy *Vilmos császár és Coquelino* közt a következő beszélgetés folyt le, mikor a császár a *Cyrano de Bergerac* főpróbája után páholyába kéréte a francia színművészt:

— 1878 óta, — mondta a császár, — nem látam igazi francia darabot. A darab, melyet ma megcsodáltam, azt bizonyítja, hogy Franciaország nem maradt télenül. ... Igazán tökéletes színpadi munka. Minden ami benne történik s amit benne mondanak, a legnagyobb mértékben lekötötte érdeklődésemet. ... A negyedik és ötödik felvonást *Shakespeare*-hoz tartom méltónak.

— Valahányszor a darabot játszottam, — felelte *Coquelin*, — ugyanazt éreztem és ugyanazt gondoltam, amit felséged most mondott.

Mikor a császár a főpróbát elítélvőzt az *berlini udvari színházban* azt a *nappapracsozt* (?) fűggesztette ki, hogy mintaképp ajánlja színészeinek *Coquelin*-t és társulátát.

**** Az utolsó hangverseny.** *Schulz* Erna berlini hegedűművészón hétkönap március 24-én tartja meg a *Royal-teremben* önműlő estélyét *Fartok Béla* zongoraművész közreműködésével. Ugy látszik ez lesz az idei szezon utolsó hangversenye. A fiatal művésznő ezúttal két teljes versenyt fog eljátszani t. i. *Bruno G-moll* és *Mendelssohn e-moll* koncertet amelyek előadásával a *Minap* *Berlinben* nagyszerű kritikákat kapott. *Schulz* k. a. hangversenye a jegyek már is erősen fogytak. A bátralevők 6 4 és 2 koronáért kaphatók *Méry Béla* zeneműkereskedésében *Andrássy-ut* 12.

**** A bayreuthi Wagner-előadások jegyei.** *A Bayreuther Tagblatt* arról ad hírt, hogy az ez idei *bayreuthi* előadások első *Nielungok gyűrűje* előadására (július 25-től—28-ig) már valamennyi beiepő jegvet székfokpadiak. Ugyisintén elkeltek a jegyek a *Nielungok* második ciklusára is. (Augusztus 14-től—17-ig.) Jegyek még csak a *Parsifalra* és a *Bolgó hollandára* kaphatók.

**** Gyermekszínház.** Holnap vasárnap megismételik a *Hüvelyk Matyi* vagy az *elvarázsolt királykisasszony* című bohózatos varázsszert. Csütörtökön tartják az utolsó jótékonycélu előadást a *budapesti tanító árva-alapja* javára. Ebből az alkalomból *Gál Mózes János* vitéz című varázsszert adják. Jegyek már délelőtt kaphatók. Az előadás délután ötödik órakor kezdődik.

**** Massenot Bécsben.** *Massenet*, a hírneves francia zeneszerző a héten *Bécsben* lesz és pénteken maga fogja dirigálni az *udvari Operában* *Manon* című dalművet.

**** Schrett asszony Berlinben.** *Schrett* asszony, a *bécsi Burg-színház* volt művésznője, a kiről megírjuk, hogy most a kanári szigeteken tartózkodik, május havában visszatér Európába és részt fog venni abban a *berlini* vendégjátékban, melyet a *prágai* német színház, *Neumann Angelo* igazgató vezetése alatt, rendez a német császárvárosban.

**** Legújabb zeneművek** kaphatók *Szilágyi Béla* könyv- és zeneműkereskedésében, *Károly-körut* 26. Az árak koronában értendők. *Operettek és operák:* Major, *Erzsike* 8.—, *Carmen* 12.—, *Mártha* 3.60, *Sába királynője* 7.20, *Zsidó nő* 3.60, *Bajazzo* 8.40, *Parasztbecsület* 6.—, *Hoffmann* meséi 10.—, *Mignon* 10.—, *Aida* 9.60, *Troubadour* 3.60, *Postású*, *Kirkusz-élet*, *Kis szőkevény* egyenkint 7.—, *Szerencse csillaga*, *Geisha*, *New-York szépe*, *Görög rabszolga*, *darabja* 6.—, *San Toy* 5.40. — *Magyar szöveggel:* *Katalin*, *Rip-Rip*, *Kis szőkevény*, *New-York szépe*, *Hoffmann* meséi. *A modell*, Az asszonyregement, 2—2 fűzet, tüztenkint 3.—. Továbbá *Ocskay brigadéros* bővítt kiadás 3.—, *Der lustige Ehemann* 2.40, *Die Haselnuss* 2.40, *Drah-ma um und drah'n* ma auf 1.80, *Das kommt nur in Romanen* vor 1.50, *Zsuzsi* kuplé 2.—, *Julesa* kuplé a *Postásfűből* 3.—, *Du mein Girl*, német 1.80, *magyar szöveggel* 2.—, *Girl* waltzer 2.40, *Über den Wellen*, waltzer 2.40, *Valse bleue* 3.—, *Mikado* waltzer 2.—, *San Toy*ből a waltzer polka és induló darabja 2.40, *Fregoli-induló* 1.50, *Cadetnarmarsch* 1.44, *Washington-Postmarsch* 1.44, *Burenmarchen* 1.50, 101 magyar népdal II. (új sorozat) fűzet 3.—. Újdonságokkal a raktár folyton kiegészítődik. — Könyv- és zeneműjegyzék kívánára ingyen és bérmentve. Állandó vendők kedvezményben részesülnek.

**** Operaelőadás a Telefon Hírmondóban.** *Giljon Mario* vendégfelőttel ma este a *Troubadour* kerül előadásra a *M. Kir. Operaházban*. *Verdi* ez operáját a *Telefon Hírmondó* előzető odahaza a lakásasszonya is végighallgatta, mert a *Hírmondó* esti szórakozásul teljes egészében közvetíteni fogja. A *Troubadour* után még a *Rocco*-ballet kerül színe, melynek zenéje hallható lesz a kagylókön keresztül. Az opera előadásának közvetítése után 11 óráig még *cigányzenét* fog közvetíteni a *Telefon Hírmondó*, mely az *Elite*- és az *Emke-kávéház*-ból lesz hallható.

Kuruc Fėja Dávid.

— Première a Vigszínházban. —

Budapest, március 15.

Kuruc szindarabban ünnepelte meg a Vigszínház március tizenötödikét. S méltóbban nem ünnepelhette volna meg. Mert kuruc ennek a darabnak a tárgya, kuruc a szelleme. Kuruc. Vagyis: minden ízében, minden porcikájában tiszta-magyar. Szint és hangot ad a nemzeti érzésnek, a nemzet lelkében élő, onnan soha ki nem vesztett és soha ki nem veszendő aspirációknak. Azt állítja elének, amit rajongó szeretettel, fájdalmas fölriáival veszünk körül. És azt mutogatja, amit iszonyodva gyűlölnünk jól esik.

Legyenek ösztöntek. Politikai észterűségből sokszor kiegyeztünk az osztrákkal, de mindig a pokol fenekére kívántuk. Minden magyar kivétel nélkül. Szíve mélyén a labanc is, aki pénzt, befolyást, hatalmat fogadott el tőle. Sok száz esztendő alatt egy pillanatig sem szeretők, sőt inkább gyűlöltek és utáltak; olyan mértékben, ahogy ők gyűlöltek és utáltak bennünket. A szabadságra teremtett és a szolgának, lakójának, hóhérnak predestinált fajok természetes antipathija ez mi közöttük. De mi sokszor voltunk nagylelkűek irányukban; ők ellenben mindig gonoszok, perfidek, silányak, irtózatossan kegyetlenek voltak a magyarral szemben.

Erdőket lehetne összeállítani azokból a bitófákából, amikre magyarokat akasztottak föl. És milyen magyarokat? Rablókat, gyilkos gonosztevőket? Nem! Azokat a magyarokat, akik a jogot, az alkotmányt, a szentesített törvényeket védtek. A legjobb, legbecsületesebb magyarokat. Azokat akasztották, lövették, kiozták és fejezték, akik tiltakoztak az ellen, hogy az osztrákok esküt szegjenek, raboljanak és vérlázító gazdaságokat kövessenek el; hogy az osztrákok gögből, irigységből, haszonlesésből rabszolgává alázzák a szabad magyart; hogy az osztrákok idegen zsoldosokat hozzanak a nyakunkra, akik a nép lelketlen kifosztásában és az asszonyok megfertőzésében mutatták ki hősiességüket.

Dühölt remegve, bosszút líhege olvassuk azokat a véres lapokat, ahová a történetírás háromszázados eskuszégek, perfidia, zsarnok-dőlty és minden fogalmat meghaladó cudar kegyetlenség példáit jegyezte föl. Mindig ők voltak a támadók, a jogfosztók, a törvényértők. A magyar csak védte magát. És mégis a magyar volt a rebellis, a bünső lázadó, akit akasztatni, nyakaztatni kellett. A világtörténet nem mutat arra példát, hogy egy jóindulatu, nemes, törvénytisztelő, heroikus nemzettel méltatlanabban bánthassanak, mint a magyarral, tisztán azért, mert ragaszkodott az alkotmányos jogaihoz és a királytól is megkövetelte, hogy tisztelje azt, amire ünnepelesen megesküdött.

Ezért esik jól nekünk, ha olyan darabot látunk a színpadon, ahol szerethetjük, csodálhatjuk és dicsothetjük — elmerülve édes-bús visszaemlékezéseinkben — azokat, akik dacoltak vérszopó zsarnokainkkal és tragikus halált haltak a nemzet szabadságáért. Ezért esik jól, ha darabot látunk, ahol a drámaíró a költészet hatalmával áll bosszút azokon, akik nemzeti idealjainkat durva erőszakkal tiporták a porba és igazságos kézzel azoknak a homlokára sűt beleygett, akik törvényeink, szabadságunk öröit igazságtalanul állították pellengérré.

A nemzet szívébe nyul minden drámaíró, aki történetünknek ezt a fenségben és tragikumban annyira gazdag korszakát eleveníti föl. Ez magyarázza meg az *Ocskay brigadéros* nagy sikerét. És ezért vagyunk hálásak dr. *Fényes Samu* iránt, aki ma este a jog- és szabadság-védők egyik márkás alakját állította elének a *Kuruc Fėja Dávid*-ban.

A hazafias szellem magában véve még nem elegendő arra, hogy valaki egy mozgalmat, véres korszak eseményeiből érdekes történeti drámát írjon. Ma hidegen elfordulnánk attól, aki csak szép, hazafias mondatokat deklamáltatna színpadra hozott alakjaival. Ma megkívánjuk a drámaírótól, hogy a történeti korszakot a lélektan örök törvényei szerint karakterizált emberekben testesítse meg; emberekben, akikben a meghatározott időszakok lokális tónusa épp olyan igaz, mint a természetben gyökerező, minden időben hasonló szenvedélyek, indulatok kifejezése. Megkívánjuk a drámaírótól, hogy ami pontos és gondos studiumot csinált egy korszakról levélári dokumentumok alapján, azt meleg és zajos élettel tegye a színpadon. Megkívánjuk, hogy a *Tököli Imre* ügyét szolgáló kuruc ügy beszéljen, mint a tizenhetedik század magyarája és ugy cselekedjék, mint az időhöz nem kötött örök ember. Megkívánjuk a történeti levegőt, a történeti hangot és egyuttal a tisztán emberi drámát, amazokkal összeolvadva, színes, izgatott harmóniában. Az egész akkori nemzetet kívánjuk látni egy vezető ember és a hozzá simuló kisebb alakok drámailag formált történetében. Korrajzot akarunk, ahol min-

den apró szál egy drámai középpontba fut; és drámát akarunk, ahol az emberek minden akció-jában a kor rajzolódik.

Szinte meglepő, hogy *Fényes Samu*, a kassai ügyvéd és hírlapíró, akinek ez a darab az első történeti drámája, ennek a sok és jogos kívánságnak mennyire megfelel.

Kassa város történetének egyik epizódját dolgozta föl 1685-től 1687-ig és ebben a lokális történetben az egész akkori Magyarországi színe, hangulata benne van. A dráma hőse lokális kassai ember, nem országos férfiú; olyan ember, akit a történet csak futtában említt, egyszerűen fölöröl Karaffa eperjesi vértörvényszékének áldozatai közt. („*Fėja György* — *Fényes Samu*nál *Dávid* — „Tököli urasága idejében kassai bírő, most vád alatt, hogy a munkácsiakkal levelet váltott volna, a kinpadon szenvedett tortúra következtében meghalt, mielőtt elítélték”). És ebben a kassai főbíróban mégis megtaláljuk a Tököli Imre zászlájára esküvő kurucmozgalom egész tipikus szenvedélyességét, makacs hazafiságát, intranzigens és elkeseredett osztrák-gyűlölletét; a városi statutumok béské védőjében megtaláljuk azt, aki lelkesen vészi az egész nemzet alkotmányát. A kassai evangélikusok rajzában megtaláljuk az egész magyar protestantizmust, rendületlen hitével és hazaszeretettel. *Fėja Dávid* anyjában, feleségében, hugában megtaláljuk a magyar asszonyt, aki család-jához épp olyan hű, mint balsors-üldözött hazájához; aki szeretetében bájosan gyöngéd, de a megpróbáltatásokban bátor, a szenvedések elviselésében csodálatosan heroikus. *Zrínyi Ilona* állott például az akkori magyar asszonyok előtt. A kassai tanács ingadozásában, a lakosság zűndüléseiben megtaláljuk az akkori idők egész khatikus forrongását, amikor a katholicizmus, a török befolyás, a császártól való félelem, a kurucmozgalom diadalába vetett remény mindennap más hangulatot teremtett. És *Ráskainé* — a legendás *Tábori Orszo* — alakjában megtaláljuk a korszak egész korrupcióját; a vérengzéstől és a vesztegetők aranytól megbűdült asszonyt, akinek a bomlott, perverz idegzetét csak az elégíti ki, ha menő több gazságot, árulást követhet el. Ilyen nőstény sárkányt csak olyan mocsárból állhat elő, mint a *Karaffa* vér-fertője.

Fényes Samu korrajza minden vonásában hű; de hogy ez a korrajz érdekelje a közönséget, bele kellett komponálni a drámát, a drámai akció-t. *Fényesnek* ez a kompozíció kitűnően sikerült. A bünső szerelemben vergődő *Fėja Dávidot* állítja elének, akit elvakult szenvedélye tragikus botlásba visz, akinek a végzetes gyöngesége miatt a *Kassát* védő magyarság legjobb vítiézei hullanak el s a ki férfiatlan megtántorodását végül férfias halállal expiálja *Eperjes* piacán.

Ráskainé a *Karaffa Antónió* titkos szeretője. *Férjét*, *Ráskai Gáspárt*, a kuruc kapitányt, elfogták a *Kassát* ostromló németek. Az asszony benn maradt a városban, hogy kém-szolgalatot tegyen *Karaffának*. Nagyobb biztosság okáért magához akarja láncolni gonosz és bűbajos szépségével a kassai főbíró, *Tököli* fejedelem „locum tenens plenipotenciáriusát”, *Fėja Dávidot*. Kedvében jár, vele megy a harcba, sebtét köztözegeti és démoni esábitása végre sikerül. *Hiába* van *Dávid* mellett római erényekkel ékes özevgye anyja és szép, nemeslelkű hitvese, *Judith*; a főbíró elfelejtkezik magáról. *Ráskainé* egyszer a tanásterembe vezető titkos ajtón hozzáshaban és a főbíró mámoros szerelemre bírja. *Gábor*, a lantos — ez is a *Ráskainé* szeretője volt valamikor — ötven vítezzel a német táborba indult, hogy az ellenséget kikérelje és egyuttal *Ráskait* a fogságból kiváltsa. A főbíró előírja ezt *Ráskainének*. De még rosszabbat is tesz. Hogy egyedül tölthesse az éjszakát *Ráskainével* és a kiváltott férj ne térhessen vissza *Gáborral*; új jelszót ad ki a kapuőröknek és ezzel lehetlenné teszi, hogy *Gábor* a régi jelszóval a városba jöhessen. *Ráskainé* a tanásterem ablakából bocsjátja ki azt a galambot, mely újabb erjesítéseket visz a *Karaffa* táborába. Ezt a galambot a *Gábor* betanított sólyma fogja el és a levél az *örög Fėjáné* kezébe kerül, aki rögtön a fiához megy vele.

Fėja Dávid iszonyuan fölhaborodik *Ráskainé* csaltságán, szerelme valóságos undorba csap át és bírói széket akar ülni az áruló asszony fölött. A tanács összeül, bevezetik *Ráskainét*; de *Fėja Dávid* az asszony vakmerő föllépésétől megbabonázva, haboz és el akarja odázni az ítélethozatal. Ekkor az *örög Fėjáné* maga lép föl és bemutat a tanácsnak egy másik levelet, melyből kitanítik, hogy a főbíró a bünső asszonyt vállon csókolta. *Fėja Dávid* szegénykezve tördelmet igér és ott hagyja elnöki széket. Helyére *Citő Péter*, a legöregebb városi tanácsos ül, aki *Ráskainét* nyom-ban kinpadra akarja küldeni. *Ráskainé* most a szemébe vágja a tanácsos uraknak, hogy igenis ő az a hirhéd *Tábori Orszo*; közli velük, hogy *Tököli* a török Nagyváradon elfogta, *Tekei Mihály Apaffy* nevében békét kötött a császárral, *Kassa* nemsokára német kézre kerül és megfenyegeti őket, hogy *Karaffa* fölakasztatja valamennyit,

ha neki bántódása lesz. A tanácsos urak megseppennek és egymásután kionosnak a tereméből. De most dühösen föllép Fėja Dávid és hóhárall viteti el a vadul rikácsoló Ráskainót, hogy tízes vassal süssön bélyeget a vállára. A perverz asszony most gyullad igazi szerelemre Dávid iránt. Átkokat kiabál rá, de imádja, mert őrdőgi módon kegyetlenkedik vele. A harmadik felvonásnak ez a végülje borzalmasan hatásos. Alig vitték ki az asszonyt, berohan véresen Gábor, a lantos és jelenti, hogy a bezárt kapu előtt levették az ötven szabósi fut, hogy maga Ráskai Gáspár is elesett, hogy Petneházi a maga hadaival Buda felé takarodik a császári segítségére, hogy a német a város előtt áll. Eppen azzal vándolja Dávidot, hogy Ráskainával egyetértve, elárulta Kassát a németeknek, amikor behalrik az ablakon a tízes vassal égetett Tábori Orszo sikoltozása. Megtudva, hogy ez a Dávid műve: Gábor ujjong a boldogságtól és együtt rohan ki a főbíróval az ostromló német hadak elé, hogy hős halált haljanak a hazáért. Kűnn dörögnek az ágyuk és benn az asszonyok ájtatos zsoltsát énekelnek.

A negyedik felvonás 15 hónappal később történik Eperjesen, ahol föllép Karaffa Antonió, a magyarokkal rokonszenvező Bolonddal és a Csillagossal (mert Karaffa is hisz az asztrológiában, mint Wallenstein) és Szentiványi Lászlóval, a fő feladóval, aki hamis vécákat gyárt a saját vérei ellen s akit a nép puderes parókája miatt gunyosan *Korpás* grófnak nevez. Ráskainé Karaffától, a nápolyi banditától, a „kis bestiától“ kegyelmet oszik ki Fėja Dávid számára. Fėja Dávid küzd magával, de amikor a koldus-ruhában csavargó Gáborral megtudja, hogy anyját és feleségét Eleonóra császárné közbenjárására szabadon eresztik: beszetépi a kegyelmetadó írást és nyugodtan, büszkén megy a Karaffa bitója alá. Ráskainé megelőzi a halálban. Egy eszelős parasztfiu szurja agyon, akinek a családját Karaffa kiirtotta s aki bánatában megtébolyodott.

Ebben csak a dráma rövid kivonatot mondunk el, annak a sok és poétikus epizódnak a mellőzésével, ami a *Fényes Samu* darabját igazán gazdagon díszíti. Gyönyörű verseket szaval Gábor lantos az első felvonásban. Páros beszéde Bóskével, gyöngéden fakadó szerelme Fėja Dávid buga iránt megragadó, napfényes idill a bűnnek, árulásnak és vérengzésnek ebben a komor sötétségében. Mélyen megható az a beszéd is, amit ugyancsak az első felvonásban *Eseze Tamás*, a szegény bujdosó kuruc vitéz mond a hazáért. Ez a kis beszéd egész korrajz, mely a németsegtől és vallási villongásoktól szétépitett ország feneketlen nyomorára íjlesztő fényfelvilágít. És egyuttal a maga velős egyszerűségében, minden irázis nélkül, a hazaszeretetnek valóságos apoteozisa. A második felvonásnak egyik fénypontja az a jelenet, amikor Bóske rejtetei a galambjait, mert a főbíró elrendelte, hogy minden galambot le kell ölni nehogy áruló jelentést vihessenek az ellenség táborába, de Bóskének nincs lelke hozzá, hogy galambjainak a gyilkosa legyen. Inkább megkéri Gábor lantost, hogy vegye oltalmába és vigye őket biztos helyre a városon kívül. Nemes és szép dolog az is, amikor a harmadik felvonás tanácsjelenetében Fėja hitvese, Judith, kész hamis tanúságot tenni, hogy bűnbe esett férjét a tanács előtt kimentse. A szenátorok tanácskozása ugyanitt kitűnően karakterisztikus azzal a masszív, indulatos filippikával együtt, amit Fėja Dávid mond a némeiség törvénytiprása, örökös perfidijája ellen és a maga buzó kuruc-hűsége mellett.

De az egész darabnak egyik fő, talán legértékesebb része az ódon, zemas magyar nyelv. Látszik, hogy a szerző ebből nagy studiumot csinált. Nemeskel incidentáliter, nem csak szóránosan alkalmaz egy-egy régies kifejezést, hanem az egész dialógot átszövi a régies nyelv szólás-módjával; az egészet megfűszerezi azzal a különös illattal, amit a 17-ik század kaposos könyvei, a Virágénekek, a poéták dalaí rejtenek magukban. Ebben a tekintetben a *Fényes Samu* történeti drámája magas színvonalon áll és irodalmi nyereségre mondható. Az egész darab érte, tehetség, hivatást árul el és nagy várakozásra jogosít a szerző iránt, aki mindjárt első intrádára ilyen drámát tudott adni a közönségnek.

A mai premióre után határozott, nagy sikerrel referálhatunk. Hozzájárulhatott a hangulat melegségéhez a március tizenötödiki remniszcencia is; de tény, hogy a szultol nézőtérben minden felvonás végén viharosan csattogott a taps és a szerző összesen vagy harmincszor jelent meg a lámpák előtt, komoly, melanchólikus arcán az első dícsőség boldog sugárzásával. Ez a mai lelkes, meleg est bőven kárpótolhatta azért a sok keserűséget, ami szülővárosában, Kassán, a közügyekért vívott harcában annyiszor érte. Koszorujából most adhat részt az egész Kassának, — ellenségeinek is. Otthon sokszor elhagyta, izolálva állott. Ma vele volt a Vigszínház egész közönsége, szívvel-lélekkel és pereckig tartó tapsaival.

Az előadás hévvel és buzgalommal folyt. Valamennyi színész a legvadabb adta annak, ami tehetségétől telik. *Pethes*, mint Fėja Dávidot, az indulatos, hazafias kitérésokban élvezte leginkább. Rendkívüli hatással játszott *Harasethy* Hermin a csábos, tajtalan, démoni Ráskainét, olyan vad erővel és izzó hanggal, mely néha csaknem a *Jászai* Mari hatalmas akcentu-saira emlékeztetett. (Bizonyos, hogy *Jászai* Mari ebben a szerepben kolosszális alakítást adott volna.) *Góth* pompás lantosához nagyon illett a *Vársányi* Irén úda, kedves Bóskéje. *Fényessy* Karaffája, *Balassa* páter guardiánja, *Tapolcai* Korpás grófja, *Hegedűs* Kuruc-vitéze és a kassai tanácsban szereplők egytől-egyig éleltes, jellemző alakok.

A kiállítás fényesnek mondható. *Harasethy* Hermin kosztümjei elragadták a páholyok hölgy-közönségét.

Abrányó Emél.

MŰVÉSZET.

□ **Iparművészeti karácsonyi emléktárgyak.** A magyar iparművészeti társulat a kereskedelemi miniszter által rendelkezésre bocsátott állam segélyből pályázatot hirdetett ocsó karácsonyi emléktárgyak tervére. A pályázat e hónap tizedikén jart le és a beérkezett pályamunkák mennyiségét tekintve nagy érdeklődést keltett. Összesen 104 művész pályázott 205 kész tárggyal és modellel, valamint 182 tervrajzzal. Az ítéletes bírálat bizottság a hó 18-ikán kedden délután öt órakor ül össze az iparművészeti paoitában, hogy a pályadíj odaítélése dolgában döntson. A bírálat után a pályamunkákat nyolc napra állítják ki közszemlére az iparművészeti muzeumban.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata.

Budapest, március 15.

A Nemzeti Szalon most megüvülő tárlata úgy mennyiség, mint minőség tekintetében *good average*, jó közenes. Jeles testünk legtöbbje elmaradt rola, vagy nagyobbá már más tárlatokról ismeretes művekkel szerepel, mint *Fényes Adólf*. ez az elsőrangú tehetség. Ami pedig a művészgárda jobbját kiáltoztat az nem jobb, mint mások, s az ő ismeretes országutunkról de hogy is tértek volna le. A Szalonnak ez alkalommal nagyon is vésári jellege van s éppen nem baj, hogy az. Szerény árai szinte esábitják a közönséget, hogy itt fedezze művészi szükségletét. Pár új név is szerepel a tárlaton, sőt van a legújabb nemzedéknek is képviselője, aki még nem is dicsekedhetik a térfasság nem-nyava motával togamak sönvénye fölött. Szóval nagyobb emóciókat nem keit ez a tárlat nincs benne oly lélekhabortó műrekek mely azután is kísérti az embert, hogy elávozott onnan. Talán az ambició hiánya az oka. talán pang a művészet is párhuzamosan az iparral s következképp nincs kedv. Mert nincsenek kiállítások. De ez már a művészet kulisszatitkai közé tartozik vagy analízis. amint vesszük s ezért ezt a teret elhagyván, belemegyünk in medias res.

Szomorú jele az időnek hogy *Munkácsy* Mihály „Kapáló asszonya“ itt is ki van állítva, miután más helyütt nem talált vevőre.

Pedig *Munkácsy* végre is *Munkácsy*. s e színvonalában benne van a tabes előtti mester minden pompás kvalitása. S bizonyára oly áron kapható, hogy mindenképpen nyer vele az a boldog tulajdonos aki magához váltja, legyen ez akár műzésseli bíró magános akár kegyelmelet bíró — magyar álam. Szépművészeti Muzeumunk amugy is ebrna még egy *Munkácsy*-képet. Az a része a kiállításnak, hol az elhunyt fedhetetlen mester e műve áll, az a része az atrakciója a tárlatnak. Egyazon talon van *Lotznak* és *Székhely* Berallannak egy-egy női arképe. Dícsérő szavakat nem mondhatunk e két jeles veteránról a nőikül, hogy banántasba ne esnek. Itt lög *László* Fülöp egy gyönyörű kartonja is, mely *Kalona* Nándort, e kitűnő művészt ábrázolja, meglepő közvetlenséggel visszaadván ennek az életben is végtelenül kedves embernek a karakterét. A kép egy nagy művész kedves ajándéka egy másik nagy művészesnek. *Madarasi Beck* Ilona „Tanulmánya“ meglepő baladást mutat. Művészi kvalitásban jóval föötte áll az öszszel kiállított „Pillangó kisasszonyon.“ melynek előnyeit ellensúlyozták az antikul irázó színek. Azt hisszük, a nagyetéségű művésznő ezzel a képpel be ejzte a fűlságba esapó lazur-korszakot, mely a természeti igazságnak hatáos ellensége. *Papp* Sándor nagyon érdekes s nagyon igaz tájképeket állított ki. A 44. számú különösen sikerült kép, nedves, hideg hangulatával, milyennek oly sokszor találkozik a levidékek, hol nyirkosabb a lég s komorabb borongás ül a tájon. *Vassary* János apró tájképeit biztos, gyors, „flott“ kezelés jellemzi. Festi vala pedig ezeket a nagy kompozíciók közben tartott színetekben, saját maga tüdőseül. *Tölgyessy*

Arturnak itt látható jeles „Aranysugarak“ nagy képének a kis mása, s a „Kenesei rét“, egy nagy verizmussal festett, őszinte munka. A „rézletek“ gondos megfigyelésé e képen éppen nem irázis.

Kárpáthy Rezső nem igen szerencsés most kiállított műveivel különösen azzal nem, melynek három gráciája gémberedett, keletlen inelről tesz tanúságot. *Buhari* Sándor itt-ott régi témáit festette meg újra, de „Parasztudvara“-a (66 szám) elsőrendű kis dolog. *Kalona* Nándorról elég ísemelünk, hogy két tájképet küldött; a nagyközönség előtt nem fedezhetők föl a magyar tájképeslézet egy k legkitűnőbbikét. A másik *Fényes Adólf*. Nem mondhatunk újat *Szenes* Fülöp jeles dolgairól sem, *Fálya* Celesztin apróságáról sem, *Stettka* Gyulának esti világlátása beteg dolgairól sem, a kitűnő kvalitásokban vetélkedő *Bruck* Hermináról *Bruck* Lajosról és *Mikszáth* sem, *Endrey* Sándorról sem. kinek „Arckép“-e jeles munka; *Kézi-Kovács* Lászlóról sem... Vagyis itt meg kell állnunk. Mert vannak ugyan e művészek korábról ismeretes képei, melyeket skótok s egyéb mesterek után érzett; van aranyos késő alkonyata mely úgy hat, mintegy *Marlitt*-féle regényjejezetnek a kezdete („... A Mosel egyik kanyarulatánál álltunk az esti pirban Goldeck-vára s a kis tórisaság meghatottan... stb. stb.“), de van egy oly tája is (94. sz. „Borus idő“), minőt még nem festett, s mely egy inleire, egyolytatban készült *trouville*. S az ára csak 310 korona. Potom ár ily kitűnő dologért.

Koszkol Jenő olyan, mint mindig. Nem jobb de nem is rosszabb s szilárdan ül az éiert mívón. Nagy *Zsigmond* nagyon rosszul van képviselve. *Bibliai* képe naiv, nem értemi meg a nagy vásznat. *Cocotteja* pedig szánalmas egy cocotte. A közepes és gyöngöe képek között valóságos ózist képez *Markó* Ernő kitűnő „Téli táj“-a (117. sz.), mely egyike az egész kiállítás legjobb darabának és sokka nagyobb igényű tárlaton is feltűnnék. *Kubovics* Márk, a Szón áradhatatlan műtárosa, ismét kiállított négy-öt apróságot. köztük egy nagyobb figurális képet (A gitáros leány). Kitűnőek mint mindig s botányosan ocsók, mint mindig. *Gregyus* Imre nem igen szerencsés a kártyázó kurucával, anai kitűnőbbek *Kann* Gyula nagy masszaja tájképei, különösen a 148-ik, mely egy téglayur udvarát ábrázolja. *Keményffy* Jenőről még nem írtunk oly becses képet, mint a 144-ik szám (Szántóterő). Ez a fiatal művész gyorsan meg fogja találni önmagát s nem sok idő múlva je es neve lesz a közönség előtt. *Arkay* Aladár több apróságot állított ki s köztük a 166. számú („Ezüst-ényű holdvilágnak“) rendkívül érdekes és finom dolog. Nagyon jó *Conrad* Gyula „A padlászoba ablakából“ képe, valami német városkából, továbbá *Boemm* Kitta (168.). *Koroknyay* Ottóné (143.). *Koner* Ida (142.) dolgai, *Glatz*né *Wilsner* Mária Csendélete pedig (206.) megérdemi a műbarátok kiváló figyelmét. Nagy művészteléstest. finom kép. *Grünwald* Béla most beküldött dolgai nem szabad e jeles művész színvonalával mérni s nem is tapintatos dolog otumból beküldött művekből következtetni a művészre. Van azonban egy kis műve (201.). a *Havas est*“, mely egyike a legkitűnőbb *Grünwald*-tájképeknek melyeket valaha láttunk. A nagy szorgalom és nagy tudású *Glatz* *Uszár* már máshonnan ismeretes művekkel szerepel. *Ferenecy* Károly Kacsai gyönyörűek s csodálkoznánk ha nem akada vevőjük. A művész fia, a 16 éves *Ferenecy* Valér, a tárlat egyik érdekes meglepetése. Két tájképpel szerepel, melyekben nem sok rajtot de kiváló színérzéket árul el. Minden jel arra mutat, hogy ember lesz belőle, ha pedig a papája nyakara tud nőni, akkor nagy művész. *Kacsány* Odontól két arképe van, a művész zöbdes-ékeken fosztoroszkaió színeiben az álomlátó merengés órából. Már csak annyiból is érdekesek, mert megosztják a kritikuskok kisedt táborát és a közönség ízését. *Hie* *Welf* und *hie* *Vaibinger*.

Ha még fölemlítjük *Udvary* Géza „Szent György legendáját“, érdekes levegőjével, *Galácsy* különös túltógas, de nem közönséges *Meduzától*, ifj. *Berkes* Anta. Ud. arázslatát és *Déry* Béla „Hoidas esté.ét.“ (182), melynek hideg, igaz hangulatát csak egy rosszul applikált peripatetikus tehén zavarja meg, ugy körülbelül fölsórtott a tár at jó nagy részt. A többiekből, k két figyelmünk talán ökerült, kegyes elmézést kérünk. A tárlat rendezése kitűnő s ez *Ernst* *La* os művezető-igazgató érdeme.

Yartin.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ Magyar közélet. Dr. Halmi Elemér és *Zigány* Árpád szemlé ének a Magyar Közéletnek most megjelent második számába *Kossuth* *Ferenc* *Gaetano* *Negr*, dr. *Kiss* *Gyula*, dr. *Környey* *Géza*, *Liver* *József*, *Jeremiás* *Rezső* és *Zigány* *Árpád* írt cikket. *Gerjki*

regényének folytatása van még ezenkívül a lüzetben s érdekesek, változatosak a rovatok is.

Erő. Ma jelent meg *Wlassics* Tibor főszerkesztésében az *Erő* című szepirodalmi, társadalmi és művészeti hetilap második száma igen változatos és érdekes tartalommal.

Uj Idők e heti száma a következő tartalommal jelent meg: Kugli akácok (Szikra). Az oltár előtt (Szomaházy István). Budapesti leány-egyesület (W. P.). Ébredj szívem (Olah Gábor). Idegen írók: Benedikt. Bemutató az új országúthozban (-ik). Március 16-ike (Keve). Rovatok. Mindenféle. Illusztráció: Budapest utcáiról 3 kép. Pataky Lászlóól 1848 (rajz). A t. Ház belételeiről 5 kép. Budapesti luxus-lövésárról 2 kép. Fényes Samu és Vambéry Armin arcképei. Az Uj Idők kiadóhivatala Singer és Wolner, Andrassy-ut 10.

MULATSÁGOK.

A magyar utazó-kereskedők estélye. A Magyarországi Kereskedelmi Utazók Egyesülete ma este a VI-VII. kerületi kör helyiségeiben hangversennyel egybekötött táncmulatságot rendezett, mely lényesen sikerült. Az est hazafias karaktert már a hangverseny is dokumentálta, melynek keretében dr. Koltai Virgil, az ismert író és tanár emelkedett szellemű beszédben lejtette ki március tizenötödikének nagy nemzetközi jelentőségét. A közönség lelkesedéssel ünnepelte Koltait s gyönyörű előadását. Elvezetés és szép voper maga a hangverseny is. *Déri* Jenő, a m. kir. opera kitűnő tenoristája, három szép dal énekelt irenetikus hatással, majd *Kápolnai* Irén, a Népszínház népszerű tagja adott elő táncos kupétát, *Kovács* Mihály pedig, a kedvelt komikus ezertéle mókával tartotta állandó derűltségben a közönséget. Az est legérdekesebb része az a vidám páros-jelenet volt, melyben *Kápolnai* Irén és *Kovács* Mihály mutatták be a huszadik század házasságát. Ez a jelenet percekig tartó tapsra ragadta a publikumot. Közreműködött a hangversenyben az első hölvedzenekar is dezséri *Bachó* István karnagy vezetésével. Ez a népszerű zenekar szolgáltatja a zenét is a táncmulatsághoz, amelyen jelen voltak:

- Asszonyok: Auer Róbertné, Arányi Ignácné, Bartókne Balog Adolfiné, Boskovitzné Basch Lipótné, Blau Jónásné, Dénes Leoné, Dery Jenőné, Dietrichstein Morné, Eibensobitz Vilmosné, Engl Márkné, Fuchs Samuné, Freisinger Arminé, Frisch Lipótné, Fischeorné, Ferenczy Morné, Fisch Edéné, Grat Jónásné, Goldschmid Adolfiné, Geiringer Sándorné, Gray Miklósné, Horkay Tamásné, Haller Gézáné, Herzog Sándorné, Kerekes Sámuelné, Kohn Edéné, Kövy Ferencné, Kaiser Miksáné, dr. Koltay Virgiline, Kellner Morné, Komlós Gyuláné, Kohn Henrikné, Kohn Ignácné, Kanitz G. Zsigmondné, Lichtenthal Manoné, Lichtmann Ferencné, Langfelder Ignácné, Lang Béjáné, Lázár Gáborné, May Morné, Manyó Jánosné, Misák Henrikné, May Adolfiné, Miskolczy Sándorné, Neuberger Miksáné, Oriik Sándorné, Pollak Davidné, Philipp Edéné, Poinauer Miksáné, Rosenberg Morné, Rosenberg Edéné, Rotter Davidné, Rosenthal Ignácné, Rosenfeld Adolfiné, dr. Radvány Manoné, Rechnitzer Ignácné, Schwartz Lipótné, Spitz Fülöpné, Schönberger Józsefné, Scheibner Miksáné, Sparger Jakabné, Singer Lipótné, öz. Schwartzné, Schwartz Arnoldné, Spitzer Lajosné, Stieglitz Gusztávné, Stefanidesz Odónné, Schön Manoné, Székely Lipótné, Spagatner Zsigmondné, Schwartz Manoné, Taub Margit, Ulmann Gyuláné, Vargha S-né, Vinco Lszóné, Wild Arminé, Wilderné, Weisz F-né, Weszeiovski Istvánné, Zsúrger Miksáné.
- Leányok: Berzler Róza és Jolán, Braun Irma és Hermin, Blau Jolán és Rózsika, Baogh Rózsika, Burger Ilona, Balog Ilona, Basch Sarolta, Dénes Kornélia, Dietrichstein Elza, Engel Valér, Fuchs Fany, Fischer Annus, Friedmann Sárka, Steli és Ilona, Geiringer Elza, Gray Mici, Hajdu Jolánka (Keszthely), Horkay Nelli, Haller Elza, Herzog Margit, Kohn Rózsika, Klopier Róza, Kornhauser Sárka, Kápolnai Irén, Kerekes Margit, Lázár Szerénke, May Aranka, Manyó Anna, Miskolczy Fanci, Neumayer Margit, Nyári Gizella, Oriik Katica és Ceolia, Freisz Gizella, Philipp Katica, Pollak Bertá és Teréz, Paul Helen, Rosenthal Margit, Rechnitzer Ilon, Spitz Matild, Schwarz Marika és Gizella, Szántó Alice, Spitzer Irma (Bécs), Schwartz Gizella, Schönberger Margit, Schaffer Ilon, Spitzer Janka, Scheibner Gizella, Schön Paula, Stefanidesz Gizi, Székely Olga, Schwartz Irma, Spagatner Szerénke, Spitzer Hanka, Taub Paula, Aranka, Kamilla és Margit, Udvardi Giza, Ulmann Jolán, Weinberger Katica.

SPORT.

Az oxfordiak fogadtatása. Az *Oxfordi Egyetemi Football-Club* budapesti fogadtatása ügyében ma este értekezletet hívott össze gróf *Andrássy* Géza, a Magyar Athletikai-Club elnöke a klub helyiségében, melyen megjelentek a közoktatásügyi miniszter képviselőiben dr. *Gopcsa* László, a székesfevárosi tanács képviselőiben dr. *Bárczy* István tanácsnok, továbbá dr. *Berzevics* Albert, *Conway-Thornton* angol főkonzul, dr. *Vécsy* Tamás egyetemi rektor, *Lóbits* Adol udvari tanácsos, *Rákosi* Jenő az „Othon” hírlapírók köre,

Véssy József, a Budapesti Újságírók Egyesületének elnöke, dr. *Krasnay* Ferenc orsz. képviselő, dr. *Gerendag* György a M. A. Szövetség alelnöke, dr. *Klapáthy* Jenő, dr. *Demeczky* Mihály kormányzó, *Lászlár* Pál *Szokolay* Kornél *Asbóth* Jenő, dr. *Dáni* Vilmos stb., a főiskolai egyletek elnökei és a rendező egyesületek kiküldöttei.

Gróf *Andrássy* Géza elnök üdvözölte a megjelenteket mire *Krepelka* Béla titkár reverte az előkészítő-bizottság munkájáról; az értekezlet bizottsággá alakulván, a megjelent hivatalos kiküldöttek és egyesületi képviselők elfogadták az elnöki tagságot, ugyancsak elfogadták, de a megjelenésben akadályozva voltak gróf *Szapáry* Pál, gróf *Széchenyi* Imre, *Sz. mere* Miklós *Pekár* Gyula, *Rákosi* Viktor, *Sandor* Pál országos képviselő, *Ilosvay* Lajos műegyetemi rektor, *Nyiri* Sandor ezredes, K. *Jónás* Ödön, *Rados* Gusztáv, *Tóbossy* Béla műegyetemi tanár.

A kormány és a székesfevárosi külfatába helyezte a bizottság támogatását. Az oxfordiak budapesti időzésük alatt három foorball matchben játszanak a margitszigeti sporttelepen, e hó 23, 25 és 27-én. Több társadalmi ünnep is készül.

A fővárosi tanács mai ülésén heves vitára adott okot az oxfordiak látogatása. A vendégek valamenynyien kiváló angol családközlők valók, miért is a fogadásukra a szokottnál nagyobb előkészületeket tesz a fogadó-bizottság. A kormány a fogadás költéségeire 1000 forintot adott, de ez nem elég. A fővárososhoz fordulni tehát a bizottság, hanem ugyancsak jó helyre fordulni. A tanács kezdetől fogva elensége a foorballnak, mint csunya s azonfeletti veszedelmes sportnak, s így természetesen, hogy a kérelem nem valami barátságos fogadásra talált. A mai tanácsülésen tárgyalta a fogadó-bizottság kívánságát, mely alkalommal *Vossits* Károly tanácsnok hevesen ellenzte a segély megadását. Amikor ugymond, a főváros elvben kimondja, hogy kulturális céokra sem az többé szubveniót, nem volna helyes, ha szeszontalan parádézásra dobna ki pénz s ünnepelne olyan sportnemet, melyet veszélyes és rút voltánál fogva, mindenkor ellenséges szemmel nézet a tanács. Kva tanácsnok is erre az álláspontra helyezkedett, kijelentvén egyttal, hogy a foorball a lovakhoz teszi hasonlót az embert, mert csak a ló meg egy más állat szokott rugdalózni. A foorball ellensége azonban mégis kisebbségben maradtak ez alkalomnál, mert a tanács szótöbbséggel elhatározta, hogy 300 forinttal hozzájárul a fogadás s a verseny költségeihez.

Football. A Magyar Újságírók és a 33. Football Klubnak első és második csapatát közt tartandó mérkőzésekre, amelyekre vasárnap délután a Csömöri-ut pátány tartanak, a 33. Foorball Klub következő csapatokat állítja ki: A. csapat: Lill Károly, Steiner, Dery, Heilmich I., Gillemot Ludwig, Koch (kapus) Másod, Haraszi, Heilmich II., Nagy. B. csapat: Sipos, Deire, Szász, Feuchtmann, Kugler (kapus), Biró, Martin, Veress, Jozos Székány, Singer. Az első csapatok mérkőzése délután 3 1/2 órakor kezdődik. Biró Jolland Artur. (M. A. K.)

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS HEMOPATIA

Ezen új szerdet gyórnymód rendkívül sikerrel lesz alkalmazva köcsvény, asthma, szív-, vesé-, gümör-, béli- és helyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem szifilisz és elszívavar ellen. 14 év óta ki lett próbálva és most évente száz meg száz teljes gyógyulással szmol be.

E gyórnymód megalkotójának és egyedüli képviselőjének egyet. orvosának (hemopatist) rendeltéshelye van

Dr. KOVACS J.

Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9-11-ig és 3-6-ig. Díjazott levélre válaszol.

Betegeket intézetben kívül is kezel. - Noház betegeknek legbiztosabb gyórnymódja.

Nem panaszkodik többé

bőrsz. izadás, testbőr-irakodog, sümör, exema, óvarban szenvedő, ha az

Erényi-féle „Iochiol-Salicyllal“

egy kísérletet tesz. szigantlan. Ár 3 korona uttifással.

Erényi gyórnyszerés, Szabadánfalás. Főraktár: Török József, Király-utca 12. Egger gyórnítár, Váci-körút 17.

„DURABLE“

gázizzó-harisnyák,

melyeknek fényereje és tartóssága hasonlítatitani nagyobb az eddigi gyártmányoknál, igen olcsón kapatók. Gyár és székhelyük: Jötelep: VII., Kazinczy-utca 53. Telefonszám: 10-76-34.

A harisnyák fényerejéről meggyőződhetni a VI. Teréz-körút 24. sz. n. „EDISON“ kávéházban, mely ezzen üzletestekkel van világítva.

Téli fürdőkuira.

Természetes forrómeleg, keros források, iszapfürdők, iszapborogatások. Zubany-masszage. Vízgyórnítást, villanyágyfürdők, stb. Ücső és pandoz alá tás. Csész, köcsvény, ideg-bőrbajok stb. és a teli fürdőkuira feletti kímort-prospektus küld ingyen a Szé.-Lankafürdő r-t. igazgatósága.

Munkatársakat keresünk

s alkalmat nyújtunk tisztességes, ambiciózus és erélyes fiatal embereknek, hogy maguknak állandó és jövedelmező pozíciót teremtsenek.

NEW-YORK

életbiztosító-társaság

több mint 600.000

— kötvény-tulajdonos számlál, —
kik több mint

6738 millió kor. biztosítottak.

A magyar társadalom legjobb rétegeiből körülbelül

5000 ember

váltott „New-York“-kötvényt

60 millió korona összegben.

Biztosítási módozataink a legelőnyösebbek!
Kötvényfeltételeink a legliberálisabbak!

Magyarországi képviselőiség:
Budapest, „New-York“-palota.

THE MUTUAL

n.-w.-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánfizetési kötelezettség nélkül. Részvényesei nincsenek.

Összes vagyon 1901. december 31-én

1,828,181,200.36 frank.

Biztosítási állomány 1901. d. cember 31-én

6,443,021,249.27 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság:
Budap.-st. IV., Kárly-körút 26.

(Az e rovat alatt közöltettek sem tartalmáért, sem alakjáért sem felelős a szerkesztőség.)

EGYESÜLETEK.

(A Jókai-kör) a III. kerületi polgári fiu-iskola disztermében este 6 órakor szabadságünnepet rendez a következő műsorral:

1. Himnusz. Eneklí a *Dalkoszoru*.
2. Megnyitó beszéd. Mondja *Szűlgyi* Károly.
3. Zongora-szólo. Előadja *Betteheim* István.
4. Ünnepi beszéd. Mondja *Goda* Géza, a Budapesti Napló szerkesztőségének tagja.
5. Nemzeti dal. Szavalja *Bankó* Lajos. 6. Kuruc-ábránd Erdélyi Dezsőtől. (Lavotta J. első szerelme 1786.)
7. Köztemény. Cimbaltan előadja *Sz. Szemerey* Jolán.
8. Költemény. Irtá és szavalja *Csernay* József. 8. Népdalok. Hegedű és óadja *Deusch* István (na'uraista).
9. Bécsi kéz. Pósa Lajosól. Szavalja *Mihály* Miklós. 10. A vén cigány. Meo-dráma, szövegét írta *Farkas* Imre, zenét *Farkas* Lajos, szavalja *Káta* József, zongorára kíséri *Sommer* Jenő.
11. Ábránd. Hegedűn előadja *Deusch* Frigyes, zongorára kíséri *Betteheim* István.
12. Szózat. Eneklí a *Dalkoszoru*.

VIDÉK.

(A magyar nyelvuntatás ellen.) *Versecz* város közigazgatási bizottsága *Zákó* Milán főispán elnöklete alatt közgyűlést tartott, amelyen élénk leltünetést keltett *Sebesztha* Károly tanfelügyelőnek azon jelentése, hogy a verseczi görög-keleti szerb telekzetű iskolában azért olyan gyenge a haladás a magyar nyelvben, mert mint azt a tanítók maguk hangoztatták, a telekzetű tanfelügyelő a magyar nyelv tanításának nemcsak utját állja, hanem a magyar nyelv intenzivebb tanítását megtiltotta. A közigazgatási bizottság szerb tagjai maguk is elítélték a telekzetű tanfelügyelőnek eme káros eljárását és illetékes helyen megteszik a szükséges lépéseket.

(Veszprémmegye) közigazgatási bizottságának mai ülésén *Kolozsvary* aispán indítványára *Szél* Kálmánt kintetése *Horánskyt* kinevezése s *Pósz* szintén kintetése a kamabóli távtrávirág üdvözölték. Vitát kellett *Reé* közzgazdasági előadónak az a beje entése, hogy a vármegye enyngi jarását sertes-vész miatt elzárták az Ausztriába való szállítástól,

holott sertésvesz tényleg nincs. Az alispán erre jelentette, hogy az osztrák hatóság emberei jártak a járásban és egy konkrét esetben az illető kérdésre is vonatkozóan ki állatorvosnak mutatta be magát s kinek intézkedésére a járás tényleg elzárattat. Az alispán kijelentette, hogy az elzárásra semmi ok sem volt.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A disszalbum. Szél József valami uton ajánlólevelet szerzett Perczel Dezsőtől, a Ház volt elnökétől, melylyel végigbáztala az országgyűlési képviselőket, arra kérve őket, hogy fizessenek elő az általa kiadandó képviselők albumára, amely, mondotta, jubileumi ajándéknak készül a felsége, a király számára. Egyedi Artur volt képviselő azonban nem pályázott arra, hogy a Szél József-éle albumban helyet foglaljon. Meg is mondta a nála járt Szél Józsefnek. De azért az arcképe mégis belekerült az albumba s a vállalkozó négyszáz koronát kért költségei fejében. Egyedi a jogos nemfizetés terére lépett, s a vállalkozó még be is pörölte. Ezt az esetet Jób Dániel kellő kommentárral megírta a Magyar Hírlapban. Ezt Szél sértőnek találta és sajtópört indított Jób ellen, melyet ma tárgyal a sajtóbírószék Zsvay Leó elnöklésével. A vádlottat dr. Farkasházy-Fischer Zsigmond védte. A panaszost dr. Benkő képviselte.

A védő arra való tekintettel, hogy közérdekről van szó, kérte, hogy engedjék meg neki a valóság bizonyítását. A panaszos ez ellen minden kérelmezhető kifogással tiltakozott, a törvényszék azonban helyt adott a bizonyításnak, azzal a megokolással, hogy az előfizetések gyűjtésével sok visszaélés történik, ennek a megakadályozása pedig közérdek.

Kihallgatták Egyedi Arturt, aki elmondta, hogy elolvastán a Perczel Dezső levelet, eleintén azt hitte, hogy az album a Ház megrendeléséből készül, de csakhamar rájött, hogy az a Szél József privátvállalata, s akkor kijelentette, hogy abszolte nem reflexál arra, hogy az arcképe az albumban megjelenjen.

Az elnök: Nem kérdezte meg a Ház elnökétől, hogyan került az ő levele Szél Józsefhez?

A tanu: Később megkérdeztem az az elnök azt felelte, hogy egy idegen ember járt nála s ajánlólevelet kért tőle. Hogy lerazza a nyakáról, megírta neki a levelet.

— Nem tudja, vajjon a Ház csakugyan adott ő felségének ilyen albumot?

— Nem hallottam róla semmit.

Az elnök ezután a panaszost szólítja a sorompó elé.

Szél József németül akar felelni, de az elnök erőltet hangon rászól:

— Aki a magyar képviselőházzal magyar munkát akar kiadni, annak magyarul is kell tudni.

Es Szél ur magyarul beszélt. Azt mondta egyebek közt, hogy az ajánlólevelet egy képviselő járta ki neki.

Az elnök: Ki volt az a képviselő?

A panaszos: Azt nem mondhatom meg.

Az elnök: Pedig szeretném tudni, hogy ki volt az a képviselő, aki magának ezt a protekiót megszerelte.

A panaszos nem árulta el ezt az üzleti titkát. Elmondta, hogy ő Egyedi Arturtól is kapott megbízást, s azért adóztatta meg őt négyszáz koronával, mert a sajtóbírószék képviselője vagy semmi, vagy a taksa felét fizették.

Az elnök: Hiszen a Perczel Dezső ajánlólevelében az áll, hogy az arckép közlése a képviselőkre nézve semmi költséggel sem jár?

A panaszos: Az arcképet ingyen adtam ki, de annak fejében minden képviselő köteles volt az albumra előfizetni.

— Megjelent az az album?

— Hogye!

— Es csakugyan ő felségének adták át?

— Gondolom, igen.

Egy óra felé hirdették ki az ítéletet, amely a vádlottat fölszámolta. A panaszos semmisségi panaszt jelentett be.

TÁVIRATOK.

Bécs, március 15. Az a híresztelés, hogy gróf Deym londoni nagykövet legközelebb lemond állásáról, teljesen alaptalan. (A hatvanéves Deym utódjával a híresztelés már ki is jelölte gróf Thun Ferenc volt osztrák miniszterelnököt. Szerk.)

Zürich, március 15. Vilmos trónörökös Luzernből jövet 3 napos időzés után Münchenbe utazott s onnan folytatni fogja útját Bécsbe.

Madrid, március 15. Ripper ellentengernagy ma ideérkezett. A régens-királyné este kihallgatáson fogadta a tengernagyot.

Bukarest, március 15. A román cukorgyárban tegnap nagy tűz pusztított, amelynek áldozatul esett az épület jobb szárnya, a benne lévő gépek és 800.000 kilogramm cukor. A kárt harmadfélmillió irankra becsülik, de a biztosítások fedezik a kárt. Emberéletben nem esett kár.

A horvátok a Vatikán ellen.

Zágráb, március 15. A Breve croaticum visszavonása itt nagy feltűnést keltett. A Hrvatska és a Hrvatska Pravo című horvát lapok erős szavakkal támadják a Kurját. Az Osztrák mai vezetőikében egész Horvátország számára a horvát liturgiát és nemzeti egyház alapítását követeli. A lap az emittet cikket így végzi: A Róma eleni harcnak a nemzeti hit és a nemzeti jogok teljes győzelmével kell végződnie. Többé nem szabad olyan meglepetéseknek, mint a legutóbbi, kitve lenni Róma részéről. Védelmezzük együgyűen és erőteljesen nemzeti szentségeinket és ne tegyük le a feyvert addig, míg nem győzünk.

A spanyol kormányválság.

Madrid, március 15. A Liberal jelentése szerint Montero Rios déntán megbízást fog kapni koalíciós kabinet alakítására. Ha kísérlete meghiúsul, Sagasta kap megbízást a kabinetalakításra. A lapok elismerik, hogy akárhogyan alakul is meg az új kabinet, a legnehezebb feladat, amely reá vár, a kongregációk kérdésének megoldása lesz. A pápa állítólag levelet írt a régens-királynénak, amelyben arra kéri, hogy ne engedje meg a kongregációkra vonatkozó rendelet végrehajtását. Csütörtökön jár le az a határidő, amely alatt a szerzeteseknek a preikturán jelentkezniök kell.

Madrid, március 15. A regenskirályné ma megbízta Sagastát a kabinet újalakításával.

Cecil Rhodes állapota.

London, március 15. A Chartered Company ma Fokvárosból a következő táviratot kapta: Cecil Rhodes az éjszakát nagyon nyugtalanul töltötte. Kezelő orvosa ma délelőtt 11 órakor a beteg állapotát a gyenge szív működés következtében nagyon válságosnak találta.

A délafrikai szabadságharc.

London, március 15. A hadügyi hivatal jelentést adott ki Methuen állapotról. A jelentés szerint Methuen nagy ajándalma miatt igen sokat szenved. A jobb ombjába íródott Martiny-éle golyó roncsai benmaradtak a sebben, ami igen nagy fájdalmat okoz. Az ezredes állapota még mindig igen komoly. Townsend ezredes állapota, aki szintén megsebesült, szintén súlyos.

Páris, március 15. A Tigaro egy londoni jelentés alapján azt írja, hogy az angol kormány, bár elismeri és méltányolja Delarey lovagias eljárását és kész azt valamely feltűnő módon viszonozni is, nem hajlandó egy elfogott boer vezért sem szabadon bocsátani.

Amsterdam, március 15. Az itteni lakosság körében mozgalmat indítottak abból a célból, hogy Delareynek díszkardot adjanak.

London, március 15. Wolseley tábornagy állítólag magánügyekben Fokföldre utazott. Itteni politikai körökben nem akarják elhinni, hogy Wolseley tábornok magánügyekben utazik Transvaalba, hanem azt hiszik hogy Kitchenert fogja támogatni. Erre enged következtetni az az egyidejűleg kibocsátott hír is, hogy Kitchenert személyesen fog a délafrikai angol sereg élére állani, amit eddig nem tehetett, mert Pretoriából az egész hadműveletet kellett igazgatnia.

Közigazgatási táviratok.

Bécs, március 15. A városi tanács ülésén Hrabka községintézős az indítványozta, hogy a magyar osztrálysorsjáték akciójának Ausztriában való meghívása céljából a város a pénzügyi igazgatósággal együtt állítson fel gyűjtőhelyeket a hová be lehessen küldeni az Ausztriába érkező osztrálysorsjegyeket és a gyűjtőhelyek azután juttassák el azokat a pénzügyi igazgatósághoz. Az indítványt a tanács elfogadta és Bécs városa hivatalos lapjának mai száma közli a pénzügyi igazgatóságnak erre vonatkozó hirdetményét.

Braunschweig, március 15. A németországi svájci és ausztriai vasutak igazgatóinak képviselői május 15-én itt konferenciát tagnak tartani, hogy a vasutak csatlakozását és egységes díj szabását megállapítsák.

Bécs, március 15. (A Budapesti Napló telefon-jelentése.) Az a változás, hogy Párisból erős impulzus fog érkezni a gabonaárak lényeges emelkedésére, nem teljesedett be; a buza-árjegyzések ott hosszabb idő óta hanyatlást mutatnak s nöha az utolsó héten buza 30 centimes-mal javult, az irányzat a francia piacon ismét elerőlenedett. Nagyon lanyhák voltak az észak-amerikai tőzsdék, New-Yorkban a buza ára legutóbb 2% centtel hanyatlott és 45 centtel olcsóbb

volt a helyi árú. Az itteni piac kedvező irányzatot követett. A külföldi jelentések általában szilárdak voltak és a budapesti malomok élénkebb tevékenységre következtében élénkebb idezeti kereslet jelentkezett, mert legutóbb buzában és rozsban nem volt felmondás. E két cikk áriolyama hétfőn 15 fillérel javult, de később a nagy üzleti osend folytán az emelkedés elaprózódott. Buza és rozs zárlatkor 4 fillérel gyengült, zab 4 fillér emelkedésben maradt, tengeri ellenben változatlan volt. Kötötték: Buza tavaszra 9,28, május-juniusra 9,27, rozs tavaszra 7,88, május-juniusra 7,89, zab tavaszra 7,77, május-juniusra 7,78, tengeri május-juniusra 5,84, repece augusztus-szeptemberre 12,80-13.-. Rozsban ma 4000 métermázsányi felmondás történt, egy hogy az egész heti felmondás 10.000 métermázsára rugott. A készárak piacán majdnem teljes üzletelenség uralkodott. A hét vége felé két szállítmányt vett fel a fogyasztás s a heti tőzsdén egyáltalán nem lett volna üzlet, ha egy nagyobb vidéki malom nem vásárolt volna néhány ezer métermázsát. Buza irányzata lanyha volt s nöha a hét elején 10 fillérel emelkedtek a követelések, ma 5 fillérel olcsóbban lehetett volna vásárolni, mint nyolc nap előtt. Rozsban hasonló volt a helyzet, árpa nagyon csekély forgalom mellett éppenséggel nem változott, tengeri 5,60-5,60, magyar zab minőség szerint 7,95-8,50 korona és szerb árúk 7,70-7,90 K. és korpa egyáltalán nem változott.

New-York, március 15. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9 1/2 (9 1/2), márciusra 8,89 (8,91), júniusra 8,81 (8,84). New-Orleansban helyben 8 1/2 (8 1/2), — Petroleum: Stand white New Yorkban 7,20 (7,20). Stand white Philadelphianban 7,15 (7,15). Refined in Cases 8,30 (8,30). Credit Balances at Oil City 1,15 (1,15). — Zsír: Western steam 9,80 (9,80). Rohé és Brothers 9,90 (9,90). — Tengeri irányzata állandó. — Májusra 67 1/2 (67 1/2), júliusra 67.- (66 1/2). — Szept-re 65 1/2 (65 1/2). Buza irányzata állandó. — Pirok ősi helyben 89.- (85 1/2). Márciusra 80 1/2 (80 1/2), májusra 81 1/2 (80 1/2), júliusra 81 1/2 (81 1/2), szept-re 80 1/2 (80 1/2). Gabona szállítási díja Laverpoolba 1 1/2 (1 1/2). — Káv: fair Rio 7. sz. 5 1/2 (5 1/2), Márciusra 5,10 (5,10), júniusra 5,35 (5,35). — Liszt: Spring Wheat clears 2,25 (2,25). — Cukor: 2 3/4 (2 3/4). — On: 27,15 (27,15). — Rész: 12 1/2-12 1/2 (12 1/2-12 1/2). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, márc. 15. (Terménytőzsdé.) (Zárlat.) Buza irányzata állandó. — Májusra 75 1/2 (74 1/2), júliusra 75 1/2 (75 1/2). — Tengeri irányzata állandó. — Máj-ra 62 1/2 (62 1/2). — Zsír: Márciusra 9,80 (9,82), májusra 9,40 (9,40). — Szalonna short clear 8,70 (8,60). — Sertészsír: Májusra 15,25 (15,30). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kézirátokat nem adunk vissza. —

T. B. Nagyvárad. Clair Vilmos kollégánknak Párba-Codex a napokban jelenik meg az ötödik kiadásban. Annak a könyvnek 5. §-ában teljesen megvilágítva találja a párbajképesség kérdését. Körülményesen meg van ott magyarázva minden, amit ebben a kérdésben bárki is fölvethet. A könyv új kiadása, amint értesülünk, április első felében jelenik meg Singer és Wolner (VI, Andrassy-ut 10.) kiadóhivatalában, ahol 3 koronáért megszerezheti.

Sorokszári-utcai előfizetés. Ha középiskolai érettségi vizsgára van, valamely adóhivatalnál g akornok-jelöltnek kell fölvetnie magát s egy év alatt az illetékes pénzügyigazgatóság előtt az adóhivatali vizsgálatot letenni. A vizsgálat díjtalan. Targyat képezik az adóhivatali szolgálataira vonatkozó utasítások és szabályrendeletek, amelyek tizenegy üzetven (49 fillér) a pénzügyminiszteriumnál kaptatók továbbá a pénzügyi törvények és szabályok gyűjteményében megjelenjen s az adóhivatali szolgálattal érintő rendeletek. Mint gyakornok évi 800 koronát kap s ha kinevezik adószámla évi 1000-1400 koronát és megfelelő lakpénzt.

Dr. F. E. A VIII. osztály bizonyítványa is képesit az önkéntességre, de csak a sajnálkozásán szolgálat, államköltéségre nem. Akkor kell jelenkeznie, amikor a sorozásra van hiva. De az önkéntesség iránt való kérényt még az orvosi megvizsgálás előtt kell átadni a sorozó-bizottságnak.

F. S. Fugod. Két évi nyugdíjnak megfelelő végkielégítésre van jogos igénye. Az illetékes kir. tanfelügyelőhöz kell a kérényt benyújtani.

Kn. Kassa. 1. Kereskedelmi érettségi vizsga alapján látogatbatja. 2. Nem kell felvételi vizsgát tennie. 3. Beiratás dija 10 korona, tandíj 20 korona.

I. I. Zápráb. Budapestről Münchenbe Maroneg-Salzburgon át vagy Bruck-Salzburgon át mehet. III. osztályon 29-30 irank az utazás ára.

U. M. Szombathely. Múltotzassék az Iparművészeti Múzeum igazgatójához, Radics Jenő urhoz fordulni. IX. Úlló-ut 83.

Sch. E. Automobil-Klub. Elnöke: gróf Szápáry Pál. A külföldi automobil-gyárakról nincs jegyzékünk.

REGÉNY.

A MI LENGYELÜNK

TÖRTÉNELMI REGÉNY NÉGY SZAKASZBAN

— IRTA: JÓKAI MÓR. —

(12)

Negrotinnak nagy öröme volt benne. De csak addig, amíg rá nem ült. Akkor tudta meg, hogy ez afféle betyár-ló, aki úgy jár, ahogy neki tetszik, a fejét felhánnya, hogy a lovasának az állat felüti vele, a nyakát megmereszti s se jobbra, se balra nem engedni hajlítani, ha sarkantyú kap, féloldalt farol, ha pedig rávágnak a vesszővel, szügyébe vágja a fejét s elkezd vágatni, nem bánja, akárhogy rángatják a zablját.

Ezzel sok kinja lesz a lengyelnek, amíg lóvá tudja idomítani. — De csakhogy van! — Mingyárt hozzá is fogott a dresszírozásához: kivitte a pusztára.

A guerillák aztán mulattatták Natáliát az elmúlt napok alatt átélte kalandjaik elmesélésével. Nagy kergetőzés volt az. Hogy szedték rá az ellenséget.

Nekik csak játék volt ez, diákos mulatság; Emmaus.

Natáliának az volt az öröme, hogy Tihamér kedélye egészen felderült. El is felejtette, hogy sebet visel a homlokán. Nem fáj már. A guerillák mind iskolapajtásai voltak. Egyszerre beszédes lett közöttük.

Natalia, mikor vette észre, hogy csintalan dolgokról kezdnek el beszélni az ifjak, ott hagyta őket s az alatt az ürügy alatt, hogy a tokány után lát, a főz asszonyok közé került. Csak néha-néha tekintett ki a férfirtársasághoz.

Látta, hogy azok valami különös dologhoz készülnek.

Az volt elhatározva, hogy a menekülő utazást haldéjelté után kezdik meg. Addig el kell dögálni az időt.

Mi erre a legjobb módszer? Egy kis parázs ferlib.

Azt tartják a magyarok.

Kártya, az van minden hazafi zsebében. Inkább a kulacsot felejtene otthon, mint ezt.

Egy kerek köpönyegot leteritenek a gyepre: ez az asztal; azt körülülük.

Natalia bámulva hallgatja a műszavakat, a mik rá nézve teljesen idegen fogalmakat képviselnek.

... Mi a visí?

... Májeli.

... Adom bländre.

... Besser.

... Rebesser.

... Káfoljatok. Kóstál ez a Blatt.

... Ki a férhaná?

... Forpász, Cupász, Cukaszsa.

... Farba, kunsztukuk: Girigári.

... Gusztálok, mit rezerv.

De jól megtanultak, édes magyarjaim, németül abból a harminckétfelapos grammatikából.

A szavakat sem értette Natalia, hát még az arckifejezéseket. Egészen ott vészett a tekintete Tihamérnak az arcán. Mennyi indulat váltakozott rajta: kapzsiság, nyereségvágy, düh a veszteségnél, káröröm a mások bukása fölött, veszekedés, gorbósbokodás; a szitkot olesón adták; milyen kifejezések járnak: „dagadj meg! akaszszanak fel a nevednapján! ördögök szánkazzanak a hátadon! Diót törjenek a csontoddal! Szolgabíró prédikáljon a temetéseden!”

Pedig itt még csupa jóbarátok játszanak, piculában, a legapróbb nikkelpénzben, időtöltésből. Mi lesz később? Ha a macskából tigris lesz.

Lódobogás hangzott: Negrotin érkezett meg a lóidomításból. A makranocs ló szügye csupa tajték volt. Erős leekét kapott: lovasára talált.

Most aztán hozzá lehetett ülni a vacsorához. A férfirtársaság kedvre kapott, az ifjak dalolni kezdtek: „poharat a kézbe, Gazdátat a lóba! Mert az ember egyszer él, Ki tudja, hogy mit eserél, Ha szük hantja megnyilik és lelke égbe száll.”

Amint a hold feljött, abbahagyták, felkerekedtek, lóra kaptak; Natáliát, Tihamért, a Katonakattát szekerre helyezték, a hátramaradtakat Negrotin bőkezűen megajándékozta s azzal buesut vettek a tanyától.

Natalia élete legnevezetesebb napjainak fogja tartani azokat, amiket a putri pusztájában töltött.

MASODIK SZAKASZ.

UJJATEREMTÉS.

I. A Tózsó.

Az üldözöttek eljutottak szerencsésen Vácra. A futás változatos nem igen érdekesek. Bozót, ingovány, homokbucka, erdő, egymást felváltva. Semmi kaland.

A váci halmokon megpihentek egy kolnában. Onnan tudakozót küldtek be a városba, aki jó hírrel került vissza. Vácson nincs semmiféle ellenség. Mind eltakarodott, ki fől, ki alá. Ki meg Komáromot ostromzárólni. Ellenben tele a város szekerekkel, amiken menekült hazafiak gyülekeztek össze. Egész népvándorlás volt ott, Dunáninnentől, Dunántúlról. Ha az a sok iramodó férfi mind kardot fog a kezébe, lóra ül, dandár lett volna belőle.

Negrotinnak egy eszméje támadt. Az volt a szándéka, hogy ő itt a menekülőkkel összetehozzon egy lovascsapatot, s azzal felkerülve a Mátyusföldre, ott a zaitva- és vágkői jól ismert bozótokon keresztül áttér az ellenséges ostromzár gyűrűjén Komáromba.

Közölte a tervét Gál Józival. Az is ajánlkozott annak a kivételére. Markos legény akad elég, csak felszerelés legyen hozzá: paripa és fegyver. Negrotin biztosítá, hogy pénz van hozzá. — Akkor meglesz minden. Itt a Tózsó.

Ki volt az a Tózsó?

Egy becsületes görög kupec. (Kereszt-ségben Theodoros). Abból az élelmes népfajból való, amely alig száz év előtt vándorolt be Magyarországra a török hegyetlenkedés elől, pusztá kézzel, s itt az idők folyamán meggazdagodott, földbirtokot, házakat szerzett; magyar nemesi rangra emelkedett, magyarrá lett, ott tanácskozott őseinkkel a megyeház termében, arca és termetre ugy hasonlított Árpád ivadékához — és aztán eszina, elenyészett.

No a Pap Tózsó nem volt a mintaképe a daliáknak. Alacsny, cingár emberke volt, keskeny fejű, sárgászöld arcu, apró bajuszkával, ami soha sem nőtt meg annyira, hogy kipodörhetne volna. Hanem üzleti dologban tökéletes eszményképe volt a görögnek.

Ugyan kinek jutott volna eszébe az az ötlet, hogy a balserenest is haszonra lehet fordítani?

A magyarok ütközetet vesztenek, a csataterét az ellenségnek hagyják. A győztes összezsedi az elhullott fegyvert, az elesettek egyenruháit. Mit csináljon vele? A magyar cünderes (nem kespzlis) puskáit a maga katonái kezébe nem adhatja, mert azoknak tökéletes fegyvereik vannak, azt a sok mangaletát, fringiót, kovás pisztolyt, amit a megrémült lakosság beszoigáltat a fenyegető kiáltvány remhatása alatt, mint ócska vasat nem hordhatja maga után szekérszáma, a nélkül is elég nagy a podziaszterhe. Ily helyzetben nagyon szívesen látott jóbarát az olyan vállalkozó, mint a Tózsó, aki odasomfordál a tábori felügyelőhöz s ajánlkozik jó Almásybankóért átvenni a zsákmányul ejtett hasznavehetetlen tréfumokat olyan árban, ami tréfának se járja. De csakhogy lerázhatta a nyakáról a felügyelő főtiszt a kelletlen zsákmányt. Azt az után hivatalos certumot mellett szállíthatja szekérszáma teljes tulajdonjoggal a Tózsó.

Hogy aztán a felvásárló görög mit kezd el az így felszerelt portékájával, az az ő dolga. Mirevaló neki a puszka, kard, huszárméte? Birja békével.

De egyéb vásárra való is van. Huszárllovak. Az oroszok ezeknek sem tudják hasznát venni. Azoknak egészen más a dresszúrájuk: a legtöbbszörökönös, keményszájú, nem tűr más lovasat a hátán. mint a régi gazdáját. Ez is mind kimustrálni való. Vesztegetik potom áron.

A barátságos görög itt is egyedül áll a vásárban. Ugy veszi a kimustrált paripát, nyergestül kantarostul, mintha csak borszámba adnák. Azokat is eltereli szabad járáskelés biztosítása mellett ménes-száma.

Hogy hova spekulál ennyi hasznavehetetlen lóval, azt a Tózsó érti.

De a guerillahadnagy már ismeri a Tózsó üzletét s amit tud felőle, azt közli Negrotinnal.

Ami fegyvert a Tózsó muszkától, némettől összevásárolt, azt ő mind felhordta Vácra, ahol az ellenség elvonultával folyton új magyar szabadcsapatok alakultak. Azoknak eladta százaz nyereséggel. A paripáknak is akadt vevője busás árral. Hát nem becsületes üzlet-e ez! Es különösen nem hazafas-e?

Jutott volna-e ilyen vállalat magyar embernek az eszébe?

Pedig ez a titka a gyarapodásának.

Az iskolai közmondás azt tartja: „Occasio fronte capillata, capite calva est.” (Az alkalom homloka üstökös, tarkója kopasz.) A görög mindig a homlokán tudja megragadni a szerencsét, a magyar mindig a tarkója után kapkod.

De hát így volt az jó. A görög vette a fegyvert a muszkától olesón, eladta a magyaroknak

drágán, most aztán a magyaron volt a sor, hogy eladja az ellenségnek még drágábban.

Gál Józsi odavezette Negrotint és Tihamért ahhoz a nagy urasági kastélyhoz Vác mellett, melynek egyetlen főúri család tagja külföldön él s azóta a palota üresen áll. A Tózsó bérelte ki ideiglenesen. Félreesik az országtúttól, őserdőtől környékező.

A kis görög szívesen fogadta látogatóit. Ott voltak együtt Tihamér, Gál Józsi, Negrotin, aztán Natália és Katka. A két első régi ismerős még a kollégiumos városból, ahol Tózsó szatócskereskedést művelt. O taniotta a diákokat tarokkot játszani. Az ő boltja volt a tanya.

A görög felvitte az urakat a kastély padlására, ott volt a raktár. Szépen halomra rakva a montuork. Szabott árban. Amelyiken szabályavágtá hasadás, golyószakította lyuk volt, az olesóbb. Negrotin kiválasztott belőlük tizenkét darabot. Ennyi legényt szándékozott a guerillákkal együtt összetehozni merész terve keresztülvitelére. Magának is szemelt ki egy huszártisztit mentét.

Aztán megmutatta nekik a görög a fegyverraktárát.

Az már különös gyűjtemény volt. Nemesak a csatában elhullott fegyverek voltak ott halomra rakva, hanem mindenféle parádé, amivel jámbor asszessorok a sédrían vitezkedtek, rezes fringiók, jurátusi szabályok, megyei hajduk dohánnyvágói, színházi koszperdek. A megrémült lakosság mindent odarakott a haragos vezér lábához. Igazi kacattár volt, Negrotin bosszusan rugdalta fel a földön hoverő cókmoikat.

Egyszer aztán Tózsó egy kemény vasajtáját kinyitva, előhozott belőle egy hatalmas pallost, s odanyújtá Negrotinnak:

— Talán ez tetizeni fog uraságnak?

Milyent villant Negrotinnak a szeme, hogy futott veetére minden arconása, mikor ezt a kardot meglátta!

— Ez az én kardom! Az én drága kardom!

Nem kérdezte, hogy került az ide? Csak azt, hogy mi az ára?

— Ennek ninesen ára, mondá Tózsó. Se arany, se bankó. Mert ez a kard a gazdáját keresi, s örül, hogy rátalált. Ni milyen kard!

S azzal azt a széles pallost két végén markolva, ugy hajította össze, hogy mint egy övvel körülfonta vele Negrotin derekát.

— Ezt én adom tiszteletből a vitéz gazdájának.

Hogy Negrotin még egyszer kezébe foghatta azt a kardot, s egyet suhinthatott vele!

Pedig még nem volt vége az örvendetes találkozásoknak.

A fegyver és egyenruha kiválasztása után a rendelkezésre álló paripák után tudakozódott Negrotin.

Tózsó azzal is szolgált. Levezette a látogatóit a nagy istállóba, mely száz paripa számára volt építve. Előrebocsátá Negrotint, ki udvariasan vezető karonfogva Natáliát.

Egyszer csak széles mozdullattal elbocsátja a lengyel a vezetett hölgy karját s mint egy örült rohan oda egy paripához, kacsgva, üvöltve: „Plutó! Az én Plutóm!” s aztán két karjával öleli át a barom fejét és esókolja a szemét, amit az mind csendes röhögéssel viszonz, a fogait villogtatja az inye alól, a füleit lesunyja s a sörényét rázza hevesen. Az állat emberi örömet érez.

Ezt is kimustrálták, senkinek sem kellett: senkit sem vett fel a hátára, fékezhetetlen volt.

— Tíz forintért csapták a nyakamba! mondá nevetve Tózsó, kegyelmednek odamint kilencért.

A paripa gyöngéden végigharapdálta gazdájának a karját, de ugy, hogy a fogai nem hagytak rajta nyomot.

— Hozzák a nyergemet! kiáltá Negrotin.

Az is előkerült. Az sem volt más ló számára teremte.

Negrotin alig várta, hogy fennülhessen a Plutó lován. Körülügette a kastély udvarát. Nem kellett annak a lónak se vessző, se sarkantyú. Megállt egy szisszenésre, mikor odaért a szép nő elé. Ott szépen elkezdett kapálni az első lábával s a nyakát hajtogatta.

Tihamér arcán látható volt az irigység. Negrotin észrevette azt. Nagy könnyen segített rajta.

— Most már neked adom a szürkémét.

Tihamérnak egyszerre kiderült az arca. A megkösznést is elfelejtette. Sietett birtokába venni az ajándékot, felmászott a nyeregbe, ami nem ment minden küzködés nélkül, mert a jeles paripának az volt a jó szokása, hogy mikor a lovasának a fellába a kengyelben volt, akkor elkezdett oldalogni s körülülcéltatta az urát. A miért aztán Tihamér, amint egyszer a nyeregbe kaphatott, jót húzott rá a korbácsával. A szürke sem volt rest, ugy kiszágulott a kastély kapuján, mintha versenyt futna. Majd visszajön, ha kifárad.

(Folytatása következik.)

M E S E.

Miska és a táltos ló.

Volt egyszer egy gazdag ember, akinek három istállóban harminc lóva volt és mind a harminc lónak egy kocsis viselte gondját.

Lehet gondolni, mennyi dolga lehetett annak a szegény kocsinak, aki naponta harminc kényes lovat kellett meg, főnyesítette a szerszámjukt és tisztogatta a porcellánfalú istállókat. Nem is maradt meg a gazdag embernek a kocsis két hétig sem, mert még hozzá gorbomba, kötekedő volt a gazda s éhezettette is a cselédeit.

Egyszer egy fiatal legény szegődött el hozzá, Miskának hívták, és ügyes, szorgalmas legény volt. Nagy szeretettel gondozta a lovakat s az utolsó istállóban, a legutolsó jászolhoz kötvé, volt egy kis fakó, beteges lovacská, akire a többi kocsisok soha sem fordítottak gondot s Miska ezt a kis beteg lovat gondozta legjobban.

Ejszakára mellette vetett magának ágyat, hogy akkor is bekötözgesse fájós lábait s mikor egyszer, sok ápolgatás után meggyógyult a kis ló, így szolt Miskához:

— En csak egy kis ló vagyok, de azért tudom, mi a hála és jótettét jóval hálalok meg. Azért, Miska pájtás, ülj fel a hátamra és gyere velem a világba szerencsét próbálni.

Miska eleinte vonakodott, azt mondta, hogy nem viheti el a gazdája lovat, mire ez így szolt:

— Az én gazdám az, akit én választok magamnak, mert én táltos ló vagyok s csak olyan embert szolgállok, akit szeretek.

— Hát jól van, — mondta Miska, — gyere lovacskám, menjünk.

Felült aztán a táltos ló hátára s ezzel ill' a berek, nádák, erék, úgy elvágtatott vele a kis ló, mint a fergeteg.

Már negyven messze jártak, talán a jéghegyen is innen, meg az óperenciás tengeren is túl s egyszer találkoztak egy pásztorral, aki szomorúan álldogált a botjára támaszkodva.

Miska amint melleje ért, megállította a lovat s megkérdezte a pászort:

— Miért busul kigyelmed?

— Hej, nagy az én bajom, — jajgatott a pásztor — én őrzöm a király bárányait s három nap előtt, amíg aludtam, eltűnt az egész nyáj, mintha csak a föld nyelte volna el. Pedig azok nagyon becses bárányok voltak, arany hullt a szőrükből, s ha én most nélkülök megyek a király elébe, olyan bizonyos, mint kétszer kettő négy, hogy fel fog akasztatni.

— Mondjad neki, — sugta a kis ló Miskának, amit csak ő hallott meg — hogy te azonnal előkeríted a bárányokat, ha egyet neked ad közülök.

Hej, hogyna, nagy örömmel megígérte a pásztor, hogy Miskának ad egy bárányt, mire Miska belekiáltott a táltos ló fülebe s a másik percben az egész nyáj bárány ott termett a pásztor előtt.

Haj, hogy megörült a pásztor, mindjárt ki is választott Miskának egy kis fehérszörű bárányt s elmondta neki a varázsszót, hogy mire hullt ki az arany a szőréből. Csak azt kellett mondani:

— Rázzad, rázzad, báránykám, s azonnal úgy hullt az arany a bárány szőréből, mint az eper a fáról.

Fogta aztán Miska a bárányt, ölbe vette és ismét tova ment a táltos lován.

Megint mentek egy nagy sort s egyszer egy szélmalom elé értek. Nagy szél fújts a szélmalom vitorlái örült sebeseen forogtak s amint elmentek mellette, torkszakadtából kiáltotta valaki utánuk:

— Vitéz lovas, állj meg egy szóra!

Megállt a kis ló, Miska néz jobbra-balra, de senkit nem lát, mire a hang újra szolt:

— Vitéz lovas, a törpék szakácsa szól hozzád, a szélmalom vitorlájáról!

Keresi Miska a szakácsot, s hosszas keresés után meg is látta a szélmalom vitorláján. Csak egy arasznyi nagyságu emberke volt, fehér kötényvel, fehér sapkával a fején és rettenetesen siralmas arccal kapaszkodott meg az egyik vitorlába.

— Jaj Istenem, Istenem, — jajgatott a kis szakács — segíts rajtam, vitéz lovas s jót jóval fizetek meg. Ha lesegítsz innen, adok neked egy olyan asztalt, amelyen varázsszóra a nap bármely percében a legdrágább ételek és italok teremnek. A nagy szél fúj fel ide, segíts rajtam, vitéz lovas!

— Üsd belém a sarkantyudat, — mondta Miskának a táltos ló s amint ez meg lett cselekedve, a ló felrepült a levegőbe, a vitorla alatt megállt; Miska levette a kis törpét s azzal ismét lérték a földre.

A kis törpe ekkor eltűnt egy pillanatra s mikor ismét visszajött, egy kis asztalkát hozott magával, amelyhez így szolt:

— Terülj, terülj asztalkám! — s az asztalka kétszer sem kérte magát, megterült és hogy kicsoda finom ételek és italok teremtek rajta, azt egy szegény mesemondó elő sem tudja számlálni.

Olyasmiket csakis királyok ehetnek, mert volt ott: rántott pacosirta-comb, kolibri-tojás sültve, csirkéből kolbász, kolbászból csirke, nem mondom tovább, már is belezavarodtam, elég az hozzá, hogy Miska is, a kis ló is, meg a bárány is olyan jólaktak, mint a dudu s ugyancsak vigyázva vitték tova a drágalátos asztalkát.

Megint mentek aztán s amint mendegéltek, egy patak partján egy öreg asszonyt találtak, meg egy szamarat. Az öreg asszony keservesen sirt s egyre azt jajgatta:

— Jaj a szamárkám, jaj a szamárkám!

A szamar pedig ezt bögte:

— Jaj az asszonykám! jaj az asszonykám!

— Hát nektek mi a bajotok? — kérdezte

Miska.

— Fáért voltunk az erdőben — sirdogált az öregasszony s amig oda jártunk, kiöntött a patak s én meg a szamárkám nem tudunk rajta keresztül menni. Segíts rajtunk, vitéz lovas s adok neked érte egy olyan botot, amelynek ha azt mondd: Üssed, üssed botocskám! — a botocská egy regiment katonát is megver.

— Az bizony jó lesz, — gondolta Miska s azzal nekivágtatott a kis lovával a víznek s átment a másik partra, hogy segítsen az öreg asszonyon. Itt aztán lezállt Miska a lórl s felült a szamar hátára, az öregasszony a Miska vállára, a bárány az öregasszony vállára, a szamar a ló hátára s így mentek át a vízen.

Az öregasszony odaadta aztán Miskának a botot, mire ez így szolt a lovához:

— Edes lovacskám, most már mindenünk van, jó volna megpihenni.

— Nem bánom, — mondta a kis ló — elviszlek egy nagy városba s ott megpihenhatsz.

Elmentek a nagy városba, ott is egy fényes vendéglőfogadóba, ahol ugyancsak megnézték azt a különös utast, akinek összes podgyásza: egy bárány, egy asztal, meg egy bot. De Miska nem törődött ezzel, nyitattott magának egy drága szobát s mikor egyedül maradt, csupa kedvtelésből leterítette a földre az ágytakarót s elmondta a varázsszót: Rázzad, rázzad báránykám, mire — halomszámra hullt az arany az ágytakaróra.

Azután az asztalt vette elő s ennek is mondta: Terülj, terülj asztalkám! ... Es mindent, a kuleslyukon keresztül nézte a kíváncsi vendéglőfogadós s majd elájult bámulatában, mikor a csodaeledelektől roskadozó asztalt meglátta.

— No várj, — gondolta magában — ellopom én tőled a bárányt is, meg az asztalt is.

Mikor Miska jóllakott, elővette a botot s ennek is mondta: Verjed, verjed botocskám! Több se kellett a botnak, hirtelen kipenderült a csukott ajtón keresztül s nosza, ütötte-verte ahol találta, a koresmárost. Ordítva rohant ez tova, a bot mindenütt utána s mindaddig ütötte, amig Miska rá nem parancsolt a botra, hogy hagyja abba.

Hire futott erre az egész városban a csodálatos vendégnek s mivel éppen királyválasztás előtt álltak, elhatározták, hogy a drága kincsekkel bíró idegent kerik fel a királlyságra.

El is jött a deputáció s Miska a lova tanácsára elfogadta a királlyságot, beköltözött a királyi palotába és ugyancsak nagy, hatalmas király lett belőle, a népe nagyon szerette a jósága és igazsága miatt, de azért király létére is ő gondozgatta a táltos lovacskáját, ő kefelte, ő adott neki abraokt, s a lovacská cserébe ellátta őt böles tanácsokkal és mindnyájan nagyon elégedettül és boldogan éltek, amig meg nem haltak.

Luz Terka.

KÜLÖNFÉLÉK

Márta és Mária.

Meglátogatni Mártát s Mária,

Fölkérés ar Ur Betániát.

S folyt ajkáról a búvós áradat,

Mely a léleknek égi üdvöt ad;

E hang csengése szolozsmás ima — —

Szótlán borult le térdre Mária!

S fölemelé nagy, álmódó szemét:

Íngő pillája mint titkos, sötét

Erdőnek berke árnyékolta be

E két szemét, mely könnyel volt tele.

Mint két bággyadlan csillámlo patak,

Mely lombszegély közt, árnyékban fakadt.

S hallgatta némán: ékes hallgatás,

Csak e hang élt számára — semmi más!

Mig Mária az Úr lábához tült,

Márta szavára dús asztal terült;

Patyolat kendőt hoz, szép himeset,

Tejet, mézet s lágy omlás kenyeret,

S megcsendül, édes egyszerű szava:

„Lásd ó Uram, mily gyermek Mária!

Csak ajkaidon csüng, s minden más feled:

Hogy jöltattással tartozunk neked;

Ó Uram kerlek, egyél valamit,

Hisz eltökadtél, pihenj meg kicsit!”

Mária suttog: „Ő beszélj tovább,
Hallgatnám mindig lángajkaid szavát!
S lehatja mélyen illatos fejét,
A hűn salakját elsőprő szegélyt,
Csoklóni hosszan Jézus kontóson:
S egy könnyesepp gördül végig kis kezén. — —
Megszóltál halkán az Isten fia:
„Nekem kedvesebb Mária.”

M. Kornis Aranka.

† Frigyes meiningeni herceg — kárptos. Egy németországi hírlap közlése szerint Iurca kis kalandja volt nemrégiben Frigyes meiningeni hercegnek. A herceg polgári ruhában utazott s valamelyik vasuti állomásnál úgy fordultak a körülmények, hogy tanuskodásra szólítottak nehány utast s köztük a herceget.

— Mi a neve? — kérdi morgóván a hivatalnok.

— Friedrich Prinz aus Meiningen, hangzik szószertint a válasz s ez a komoly bürokrata úgy értelmezi, hogy Prinz Frigyes meiningeni hercegnek. A herceg polgári ruhában utazott s valamelyik vasuti állomásnál úgy fordultak a körülmények, hogy tanuskodásra szólítottak nehány utast s köztük a herceget.

— Fogalokozása? — kérdi a tisztviselő tovább, amire a herceg azt adja válaszul, hogy katonatiszt, de mert a német szó: *offizier* a nagyot halló hivatalnok fölében *tapezierer* gyanánt csendül beírja szépen az ennek megfelelő mesterséget, a kárptosságot mint foglalkozást.

Igy lett a hivatalos akta szerint Frigyes meiningeni hercegből: Prinz Frigyes meiningeni illetőségű kárptos.

† Ima 1848-ból. Magas szárnyalásu imát közöl a negyvennyolcas időkből az Ebrédés. Az ima így hangzik:

Imádság a hazáért.

5 Miatyánk és 4 Üdvözllet.

Uram, hallgasd meg könyörgésünket!

Es a mi kiáltásunk jusson elődbe!

Könyörgőjünk.

Ur Isten! Ki a népek sorsa felett atyai szeretettel órködöl, tekints irgalmas szemekkel veszélyektől környezett Magyar hazánkra, terjeszd ki hatalmas karodat annak határai fölött és engedd: hogy háborítalan békében megtarthassuk e földet, melyet atyánk áldásából nyertek és anyai századokon át szent nevedben folytatott harcok között híven megőrzötték: hol őseinknek, szüleinknek, rokonainknak, barátainknak tetemei pihennek s várják angyalodnak fölkelő szózatát, jussanak elődbe eilenséges hadakkal sanyargatott fainak íohászai. Tekintsd az inséget és nyomort, mely annyi ezer testvéreinkre nehezedett és tekintsd az árthatan vért, mely bosszuért kiált igazságos ítélőszékedhez. A Te szeméid tiszták, nem nézhetik a gonoszt s nem türhetik az álnokságot; szegyeintsd meg az önkényt, mely fölkel ellenünk, hogy a törvényt, igazságot s szabadságot letiporja. Ald meg királyunkat lelki és testi épséggel: ékesítsd föl őt bölcseséggel és mentsd meg azok tanácsától, kiknek torkuk eleven sir és száokkal ámitanak; kik midőn békét emlegetnek, utokban tört hánynak; legyen igazságod az ő ajkain, hogy ítéleteiben ne hibázzon.

Aldd meg a jó tanács lelkével azon férfiakat, kik e nehéz napokban ügyeinket vezérlék és minden előjáróinkat, hogy igazságod szerint cselekedjenek mindenkiben. Ne engedd, hogy a szerencse elbiztotlakká tegye őket, a kedvelten események pedig elcsüggezzék.

Te vagy a seregek hatalmas ura és Istene, vezérel, erősítsd és bátorítsd az igaz ügyért harcoló seregeinket. Te légy erősségük és lededd őket a küzdelem napján. Virraszd fel reájok minél előbb a teljes győzelem örvendetes napját, hogy béke legyen napjainkban és áltunk fogytáig nyugodt és vidám lélekkel szolgálhassunk neked, szabadító Istenünknek és áldhassunk nagy nevedet most és mindörökké. Amen.

† A halál biztos ismertető jele. Az a rémes és még mindig homályos kérdés, hogy az, akiről környezete, orvosai és a halottnak azt hiszi, hogy halott: csakugyan meg van-e halva, vagy látszik, megoldáshoz közeleg. Az utóbbi időben a Röntgen-sugarakkal in experimentáltak holtestekén és élő embereken, hogy a kettő közt a következetesen beálló különbséget fölfedezték. Hiába. Biztos tünetdifferenciát a halál és az ugynevezett tetsz-halál közt nem találtak az orvosok, nem fedeztek föl a természet titkainak kutatói. Most azonban, úgy látszik, dűlőre vitte e nagyjelentőségű kérdést dr. Icard, egy francia kémikus. Mielőtt dr. Icard praktikus ítéletét megemlíttük, előbb egy természetudományi faktumról kell megemlékeznünk. A florészaim olyannyira intenzív hatásu festőanyag, hogy egy gramm belőle 45,000 liter vizet képes megfesteni. Ez

a festőanyag az emberi szervezetre néve nem kártékony, nem mérge. Ha azonban élő ember bőre alá bármily csekély mennyiségű fluoreszcin fecskendezünk, úgy az illetőnek az egész vére s a vére útján az egész külseje jelentékeny színváltozáson megy át. A fejbőr az egész testen olyanná válik, mintha sárgaságban szenvedne az illető, a szembe halványpiros lesz s így tovább mindenütt szembeszökő színváltozások mutatkoznak az emberen egy-két órán keresztül. De mindez csakis az élő embernél van így, ott, ahol a vérkeringés szétviszi a festékanyagot. Mint hogy pedig a halott erre a színváltozásra nem reagál, ennél fogva a legbiztosabb mód bekövetkezett halál megállapítására: a fluoreszcin-beecskendezés.

+ Tyuk-jubiläum. A jubilálás, mely napjainkban már-már a kország jellegével bír, a legnagyobb rekordot Gandersheim német városkában érte el. Probst ur, Gandersheim egyik notabilitása, mint *tyukász* rendkívül tekintélynek örvendett. A kotlókok ügyes-bajos dolgaihoz roppantul ért ez a német ur, de érdeklődését semmi se kötötte le annyira, mint az egyik tyukja. Ez a tyuk rendkívül gyors egymásutánban ajándékozta meg a gazdáját azzal az adománnyal, ami a tyuktól telik: — tojással. Mikor azután Probst ur, aki a baromfiak közt lezajló eseményeket lelkiismeretesen jegyezgeti, látta, hogy ez a kedvenc tyukja már a 997-ik tojásnál tart, akkor egy *fényes ötlet* villant át az agyán. Megtette a szükséges előkészületeket arra, hogy az ezredik tojást, mely hat éven belül látott napvilágot, megünnepelje. Az ezredik tojás jubileuma alkalmából felforgozta a házát, összehozdította a barátait és rántotta mellett ünnepelte az est hőst — a tyukját. Az ünnep hatása oly nagy volt, hogy, a németországi hírlapok után, híre eljutott ideig.

+ Villamos vasut a jégen. Szent-Péterváron csak kevés hid köztveti a forgalmat a Néván át. Sokkal kényelmesebb és gyorsabb a közlekedés a folyón járó gőzösökkel, melyeknek torgalma azonban csak bizonyos időre van korlátozva, minthogy a Névat rendszeresen egészen áprilisi jég borítja. Télen át a Néva jégén széles utakat építenek úgy a gyalogjárók, mint a kocsik részére. Ebben az évben a Néva jégén át egy villamos-vasutat is építettek felső áramvezetéssel. A balparton fekvő államtanácspalota és az átellenben lévő tudományos akadémia palotája között mintegy 500 méter hosszú sinulat fektettek le. Egy másik villamos vonal a Szent Pál-erődől nyugatra keresztezi az ott mintegy 1000 méter széles folyamot. Mindkét vonalon villamos kocsik közlekednek. A Névat minden évben mintegy 5 hónapig át szokta jég borítani, úgy, hogy a vállalkozás busásan kifizetődik.

+ A londoni kőd. A legutóbbi nagy kőd idején Londonban tudományos vizsgálatot eszközöltek s megvizsgálták, hogy mik az alkotórészei ennek az Angliára oly súlyosan nehezedeő csapásnak. Azt találták, hogy sárga kőben sokkal több a kénvas, mint boros napokon. A sárga kőben kátrányos anyagok voltak, mint náttalin és fenol. A dohány irtalmas alkotórészt, a fridint is nagy mennyiségben találták. Hogy milyen irtalmas a sárga kőd, az a növényvilágra gyakorolt hatásából látszik, mert a virágokat és a leszedező bimbókat megöli.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, március 15.

Gabonázlet. (Reich Jenő és Társa cég jelentése a *Budapesti Napló* számára.) Az időjárás a leloyt hét folyamán tartósan száraz és derült volt, e mellett a hőmérséklet tetemesen csökkent és erősebb éjjeli fagyokkal egészen télies jellegű öltött. Az őszi vetések eddig szépen fejlődtek és a tavaszi vetési munkálatok is már mindenfelé megkezdettek. A külföldön ugyancsak száraz és hideg idő uralkodik.

A külföldi piacokról nagybőrra gyenge forgalmat és eszkenő árakat jelentenek. Kezdetben az árak, a hideg időjárás és a fogyasztás jobb érdeklődése mellett még jól tartottak, utóbb azonban csendesebb fellegás érvényesült és az irányzat ismét csökkentő volt. Amerikában kedvező idő, a farmerek kezében levő nagy készletek és ezzel kapcsolatosan nagymérvű realizációk nyomozást hatással voltak, habár a látható buzakészletek a Bradstreets becslése szerint 1 525.000 bushellel csökkentek. Az argentinai elhajazások gyengébbek voltak és Indiából is az export chanceok tekintetében bizalomteljesebb a hangulat. Angliában a vevők inkább tartózkodóak, de a kínálat sem volt sürgető. A német piacokon csak jelentéktelen variációk voltak. Prompt buza iránt

az érdeklődés inkább jobb volt, a mi egyébként a későbbi hónapokra fennálló deportban is kifejezésre jutott. A francia piacok kezdetben szilárdak voltak. de fokozatosan a mult heti árnívóra estek vissza. A többi kontinentális piacokon a kereslet mérsékelt és az irányzat inkább csökkenő.

Nárukat az irányzat valamivel barátságosabban alakult, a torgalom azonban továbbra is gyöngye maradt. Az árak kenyérmérgekben kezdetben tartottak, utóbb visszaestek, míg takarmánycikkre változatlanok.

Az üzleti hét részleteiről a következőket jelenthetjük:

Buza a hét elején jó keresletnek örvendett. A malmok eddigi tartózkodásuk után élénkebb vételkedvet tanusítottak, amihez a bekövetkezett lagyos időjárás nem csekély mérvben járult hozzá és így nagyobb tételek kerültek eladásra. Ez azonban csak rövid ideig tartott. A határidőpiac ellanyhulásával a kereslet ismét csökkent, a malmok ujóbb tartózkodóak lettek, hogy azonban az üzlet későbbi folyamán a tulajdonosok magasabb követeléseit majd megadják, úgy pedig az eladók engedékenységét kihasználva, csak olcsóbban vásároljanak. Az árak így tehát gyakrabban változtak, egyenlegképp pedig mult héthez viszonyítva 5 fillért vesztettek. Az összertorgalom, nagybőrra raktár- és uszó-hajórúból állva, ca. 100.000 mm.-át tesz ki; vagonáru csak nagyon gyenge mérvben érkezett. A heti hozatal 61.000 mm., melyből 8000 mm.-át vittek tovább.

Rozs a helyi fogyasztásnál jobb figyelemben részesült. Kisebb tételek elszállításai óciókra is voltak elhelyezhetőek. Az árirányzat e mellett kezdetben kelemesebben alakult és a mult héthez viszonyítva az árak 10 fillérel emelkedhettek. A hét végével azonban ismét ellanyhult a hangulat és az elért árléony nagyobb része elveszett. Minőség szerint budapesti paritásra 7.45 koronáig és helyben átvéve 7.55 koronáig fizettek 3 óra. Nyiri származékok üzletelének.

Árpa (takarmány- és hántolási óciókra) változatlan maradt. A jelenen — habár csak gyenge mérvben — gyárosok részben hízalók vettek részt, mely utóbbiak erőteljes szemű árúrt valamivel magasabb árakat is engedélyeztek. Minőség szerint 6.—6.30 jegyzünk helybe. Maláta- és sörárpákban állomásokon átvéve kínálat hiján a forgalom egész jelentéktelen, egyébként a teljes muitheti jegyzések vannak érvényben.

Zab csak gyengén van kínálva, a kereslet azonban szintén mérsékelt. Az árak mindazonáltal szilárdan tartottak és az e kelet ca. 2500 métermázsáért szintén tisztaszag szerint 7.45—7.75 K., finom árúrt 7.90 K. jegyzünk helyben.

Tengeri e hét folyamán jobb érdeklődéssel találkozott, az árakban azonban nem volt változás. A beérkezett hajóru részben a helyi fogyasztásnál, részben elszállításai óciókra talált gyors elhelyezést és helyben 5.10—5.20 K.-t ért el. Ugyanazon jegyzések voltak érvényben az állomásokon budapesti paritásra eladott kisebb tételekért, amelyek külföldi számlára keltek el. O-tengeri csak kevés kerül a piacra és helyben 5.35 K.-ig jegyez.

Olajmagvak: Készáru káposztarepce nem volt forgalomban. Határidő-repcebén 1902. augusztusra alig volt üzlet és jegyezése, az egész hét folyamán változatlanul 12.40—12.60 koronán maradt meg, a hét végén 12.60 koronával zárul. Vadrepce 6.—6.50 korona, lenmag 16.—17.— korona. Kendermag 10.—11.— koronáig jegyez helyben.

Hüvelyesek: Babban a forgalom minden érdeklődés hiján teljesen szünetel. Trieurozött apró babért névleg ab Gyöngyös-Félegyházán 8.50—8.75, gombölyűért Baja-Mohács-Zomboron 7.25—7.50 koronát, Székesfehérvárott 7.80—7.90 koronát, barna babért Kalocsán 5.75, N.-Károly 5.10 koronát fizetnek. Erdélyi bab reláció szerint 5.40—5.60 korona között jegyez. Köles, hazai áruban 4.80 koronán kelt el, oláh származékok 4.60—4.75 korona átmenetileg 3 havá időre jegyeznek. Bükköny lanyhuló, budapesti paritásra 8.—8.75 koronán értékesíthető.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Az elmúlt héten a lisztüzletben lanyhaság uralkodott. A tőzdejegyzések a hét elején szilárdabbak voltak, a hét utolsó napjaiban azonban a malmok at arra készítették, hogy az árakat leszállítsák. Eladások csak gyéren jöttek létre, míg a szállítások csak a meglevő rőtsékre történtek. A külföldi részéről még mindig nem tapasztalunk vételkedvet. Korpa iránt tartósabb az érdeklődés, főleg a későbbi terminusokra.

Átlagos budapesti jegyzések 50 kilogrammonként zsákostól:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	14.80	14.40	14.10	13.60	13.40	13.—	12.50
	7	7 1/2	8				
			10.80	5.90			
	Finom korpa:			Goromba korpa:			
Ar:	korona 4.60						4.70
	Dara:		AB		C		
			15.90	15.40			

Ipar és kereskedelem.

A Magyar Jélzalog Hitelbank ma tette közzé mérlegét, amelynek adatai a következők:

Vagyon-mérleg. Vagyon: A zálogelvek külön biztosító-alapjának értékpapirjai 8,149.316-94 korona, a községi kötelezők külön biztosító-alapjának értékpapirjai 11,144.759-57 korona, pénztár-számla 1,587.160-65 korona, váltó-tára 865.933-53 korona, pénztárléteknél elhelyezett pénzek stb. 12,267.755-31 korona, lombard-előlegek értékpapirokra 6,432.996-75 korona. Értékpapirok számlája: 2,358.213-90 korona, Záloglevél-készlet számla: 124.594-17 korona. Községi

kötelező-készlet számla: 7,693.978-95 korona. Házszámla: 2,110.000 korona. Ingatlanok számlája: 1,962.797-48 korona. Annuitások számlája 4,630.336-02 korona, folyó számlák egyenlege 4,557.527-46 korona. Külföldi adósk 5,986.135-87 korona, konzorciális számla 21,530.624-15 korona, jélzalog-számla 154,911.009-48 korona, községi kölcsön-számla 208,554.646-17 korona, kölcsönvevők biztosító alapjának értékpapirjai 2 millió 779.691-62 korona, a nyugdíjalap értékpapirjai 1 millió 014,063-63 korona, Széll Kálmán betegségléző-alap értékpapirjai 100,000.— korona, átmeneti számlák 5,096.090-35 korona. Összesen 464,208.596-40 korona. — **Teher:** Részvénytőke 40,000,000.— korona, agió-alap: részvénytőke kőn arany árfolyam-tartalék 7,500,000.—, tartalék-alap 8,781.663-14 korona, külön tartalék-alap 4,941.770-92 korona, árfolyamkülönbözeti tartalék-alap 862.193.26 korona, ingatlan tartalék-alap 100,000.— korona, új részvénybetézetek után az agió-alap és a tartalék-alapokra betöltött összeg 8,000,000.— korona, nyugdíj-alap 1,014,077-09 korona, Széll Kálmán betegségléző-alap 100,000.— korona, kölcsönvevők biztosító-alapja: kibocsátott zálogelvek 2,812,832-95 korona, kibocsátott községi kötelezők 154,207,700.— korona kibocsátott 4%-os nyerevény-kötvények 105,195,500.— korona, kibocsátott 2%-os nyerevény-kötvények 83,940,000.— korona, jélzalogs és községi kölcsönök után áticipált részletek 2,980,013-99 korona, jélzalogs és községi kölcsönökből visszatartott összegek 1,979,209-86 korona, folyó számlák egyenlege 1,182,448-99 korona, külföldi hitelezők 3,095,079-79 korona, beváltandó záloglevél, nyerevény-kötvény és községi kötelező szelvények 4,367,674-69 korona, kisorsolt zálogelvek torgalma 916,800.— korona, kisorsolt községi kötelezők torgalma 465,640.— korona, kisorsolt nyerevény-kötvények torgalma 1,150,600.— korona, nyerevény-kötvények után 161 nem volt nyerevény 307,360.— korona, tel nem volt részvény-osztalékok 9,387-15 korona, átmeneti számlák 2,918,556-80 korona, nyereségek egyenlege 6,560,153-97 korona, összesen 464,208,596-40 korona.

Nyereségek és veszteségek számlája. Tartozik: Igazgatási és kezelési költségek 680,218-65 korona. A felügyelő bizottság illetményei 1901-re 15,477-47 korona. Intézetünk hozzájárulása a nyugdíjalaphoz 1901-re 17,968-13 korona. Adószámla 541,968-67 korona. Letársámla 13,304-94 korona. Nyereségek egyenlege 6,560,153-97 korona. Összesen: 7,120,091-83 korona. **Követel:** 1900-ról áthozott nyereség 625,843-17 korona. Jutalékok a jélzalog- és községi kölcsönüzletből és nyereségek eladott zálogelveken, 2,469,064-44 korona. Kamat-jövedelmek: 4,025,184-22 korona. Összesen: 7,120,091-83 korona.

A Magyar Jélzalog Hitelbank a székely gazdaság községi hitelszükségletének kielégítésére Szepszi-Szent-Györgyön képviselőiséget létesített, amelynek vezetésére kolozsvári képviselőiségének eddigi íótisztségét Eöry Ernőt rendelte ki. Amint nekünk Szepszi-Szent-Györgyről táviratozzák, ez a képviselőiség a mai napon kezdte meg működését az ottani közönség nagy öröme és rokonszenvének nyilvánulása közepett. A Magyar Jélzalog Hitelbank a székelyföldi képviselőiség létesítésénél oszupán hazafias és magasabb közgazdasági célokat tartván szem előtt, ezt az akcióit nem csekély anyagi áldozatok árán kezdeményezte csak azért, hogy a hitelre szorult székely nép a legolcsóbb földhitelhez juthasson.

A Magyar Fővárosi Malomegyesület ma délelőtt megyeri Krausz Lajos kir. tanácsos elnöklete alatt teljes ülést tartott. Elhatározták, hogy Hegedűs Sándor volt kereskedelmi miniszternek egyelőre levében közönik meg a malompar iránt tanusított meleg érdeklődését, Horánszky Nándor kereskedelemügyi miniszterrel pedig az *énök* vezetése alatt küldöttségileg tiszteleg, hogy őt új állásában üdvözölje. A teljes ülés továbbá elhatározta, hogy résztesze a magyar vasútnék és vasgyárosok országos egyesületét által megindított mozgalomban, melynek célja a munkások baleset ellen biztosítása és képviselőket küldött ki a megalakított bizottságra. Az egyesület kérelmezni fogja a buza és rozslisztre vonatkozó fiimek kiviteli díjtételeknek az árpaliszter való kiterjesztését. A kereskedelmi miniszter értesítését, hogy a braziliai szenátus elvetette a kongresszus által elfogadott kormányavaslatot, mely szerint a zsákba csomagolt liszt vámjá 40%-kal emelkedett volna, a teljes ülés tudomásul vette.

Az Országos Iparegyesület építő- és műipari szakosztálya kedden, március 18-án délután 5 órakor az egyesületi helyiségében (VI., Uj-utca 4. sz., I. em.) ülést tart.

A newyorki tőzsde. New-Yorkból jelentik március 14-iki kelettel: Az értéktőzsde szabálytalanul indult. Az egész nap folyamán nem volt egységes az irányzat. Az a körülmény, hogy kormánykötvényeket nagy mennyiségben kínáltak bevásárlásra, csökkentette a kedvezőtlen bankkimitatus nyomán támadt aggodalmat, úgy, hogy a kurzusok nagybőrra javultak és csak a kevésbé favorizált mellékértékek hanyatottak nyereségrealizációk következtében. A Southern Railway elsőbbségi részvényei után fizett osztalék emelésének híre véget vetett az e adásoknak. A tőzsde állandón zárult, Részvényforgalom 470,000 darab.

Vasutak bevétele. Az Osztrák-Magyar Államvasutársaság bevétele 1,393,083 korona (+ 11,811 korona). A Déli Vasutársaság bevétele 2,636,273 korona (— 9067 korona).

Hajózás. A Dunagőzhajózási Társaság közli, hogy Tótkől megállítható a hajók március 16-iktól kezdve érinteni fogják.

Bikavásár Gyöngyösn. A Hevesmegyei Gazdasági Egyesület a földművelésiügyi miniszter támogatásával tenyészmarha-díjazással kapcsolatos bikavásárt rendez Gyöngyösn. A vásárt március 25-én tartják meg.

Fizetésképtelenségek. A bécsi Credioren-Verein a következő fizetésképtelenségeket jelenti: Leichtag Izidor kereskedő Iglo, Gut Herman kereskedő Lemberg, Mayer Oszias kereskedő Sambor, Mertz Nándor kereskedő Nagyvásár.

Vásárosarnok. (Vámos és Bruszt hatósági közvetítők üzleti jelentése). Mint évente, úgy az idén is húsvétők hetekben élnek és mo. galmas az üzlet; a hozatalk nagyok, de jó vételkedv mellett a piacra kerülő nagy mennyiségű árú akadálytalan és gyors elhelyezést nyer. Az üzlet az elmúlt héten nagyjában ugyanolyan volt, mint az azt megelőző héten. Vaj, élő és vágott baromfi kitünő keresletnek örvend. Húsfilék vidéki marhabusban változatlanul kielégítő üzlet folyik, jó vidéki marhabus eleje 60-70, hátulja 70-88 koronával kelt el 100 kilónként minőség szerint. Borjúkban babár az egész héten át tömeges hozatalk voltak, nem toridított meg az árú, mert a piac felvévő képessége ezen cikkek jelenleg nagy és az árú mindenkor gyorsan kelt el. Ma jelenik előtt borjúk bőrből hosszán mérve sulyeponas nélkül 70-80 fillért jegyez kilónként minőség szerint. Bárányokban szintén változatlan az üzlet, nagy hozatalk mellett I. rendű bárányokért 12-16, II. rendű és apró bárányokért 6-8 koronát értünk el páronként minőség szerint. Ezen cikkek húsvétők egyre élénkebb üzlet várható rendszeres és nagy szállítványokat kérünk. Oit sertésekben élénkebb lett az üzlet, ma nehéz zsírtereseikért száonnával együtt 96-100, könnyebb zsírúrt 88-92, 20 kilós süldőkért 100-108, 20-40 kilós süldőkért 80-88 és lehuzott feleket 90-100 fillért értünk el kilónként minőség szerint. Élő baromfi most jó áron helyezhető el. A mai jegyzések: rántani való csirke 1.80-2.00, korona, sütni való csirke I. rendű 2.20-2.40, II. r. 2.-2.20, tyúk hazai I. r. 2.40-2.80, 2.-2.40, szerb 2.-2.30, káppan hizott I. r. 3.60-4.40, II. r. 3.20-3.60, sovány 2.30-3.20, kacsá hizott I. r. 4.80-5.60, II. r. 4.40-4.80, sovány 2.40-4.40, lud hizott I. r. 12-14, II. r. 9-12, sovány 4.60-8.- korona, pulyka hizott I. r. 12-14, II. r. 9-12, sovány 5-7 korona páronként. Vágott baromfiban rendkívül élénk üzlet uralkodik, a vételkedv kitünő. Lehető nagy szállítványokat kérünk. A mai piacon I. r. hizott luda-dakért és kacskákért 1.28-1.45, I. r. hizott pulykákért 1.10-1.20 koronát fizettek a vevők kilónként minőség szerint. Káppan, jéroc, tyúk és csirke szintén keresett és a minőség szerint jó áron helyezhető el. Tojásban az egész héten át igen élénk üzlet fejlődött ki, az árak 67-71 korona között mozogtak. Ma azonban tulnag hozatalk és a külföldi tartózkodása folytán az ár névleg 68 koronára hanyatlott, de eladás még ezen áron sem volt foganatosítható, ennél fogva elővigyázatossá bevásárlást ajánlunk. Vajban már hetek óta kitünő az üzlet és előreláthatólag húsvétők változatlanul megmaradnak a mostani magas árak. Gyakori és nagy mennyiségben való szállítást ajánlatos. Ma elsőrendű szövetkezeti centrifugát édes tejszájtól készült teavajért 2.40-2.50, kőzsömleges teavajért 2.-2.30 és jó írisz 10zovajért 1.80-1.90 koronát értünk kilónként minőség szerint. Burgonya élénk keresletnek örvend és vagontelekben változatlanul nagy gumós árú róza 3.40-4.-, sárga 3.30-4.- koronát jegyzett 100 kilónként minőség szerint. Vereshagyma makói 8-9 korona 100 kilónként.

Szészarak. A kontingens nyersszesz ára Budapestben pénzben 39.- korona, áruban 39.50 korona. Bécseben a kontingentkért gázárú pénzben 38.20 korona, áruban 38.40 korona, június-augusztusra pénzben 39.40 korona, áruban 40.- korona.

Budapesti sertés-konsumvásár. A ferenovárosi petróleum-rakodónál lévő székesfővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1902. évi március 15-én. Készlet 302 darab. Erkezett 41 darab. Összesen 343 darab. Eladott 200 darab. Maradt 143 darab. Napj árak: 120-180 kilogramm sulyban 94-104 koronáig, 220-280 kilogramm sulyban 98-105 koronáig. 320-380 klg. sulyban 86-194 K.-ig Öreg nehéz páronként 400-500 kilós 90-98 koronáig. Malac 80 fillér. Az irányzat lanyha.

Budapesti gabonatorzsda. Budapest, március 15. A kínálat bőséges, a vételkedv korlátolt volt ma. Forgalmába került 15,000 métermása buza kezdetben 5, zrlat felé 10 filléren alacsonyabb árakon. Zabot változatlan árak mellett jegyezték. Eladott: Buza. Tiszavideki: 200 mm. 77 k. 9 K. 65 f. Fehérmegyei: 300 mm. 77 k. 9 K. 47 1/2 f. Szentesi: 3200 mm. 77 1/2 k. 9 K. 47 1/2 f. Pestmegyevidéki: 200 mm. 77 1/2 k. 9 K. 45 f., 300 mm. 77 k. 9 K. 45 f., 300 mm. 77 k. 9 K. 45 f., 300 mm. 77 k. 9 K. 45 f. Bácskai: 100 mm. 75 1/2 k. 9 K. 25 f. Cservenkai: 1500 mm. 75 k. 9 K. 30 f., 1700 mm. 75 k. 9 K. 25 f. Szentlászlói: 4500 mm. 75-8 k. 9 K. 27 1/2 f. Raktáraru: 1600 mm. 78-8 k. 9 K. 62 1/2 f. Mind három hónapra. Zab: 100 mm. 7 K. 85 f., 200 mm. 7 K. 70 f., 100 mm. 7 K. 65 f. Kéles: 400 mm. 4 K. 40 f. Késszemeset mellett.

A kőszaru hivatalos jegyzése a budapesti áru-értéktörzsda szokásai szerint készpénzben 50

kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Table with columns: Buza, Kilo, K.-tól, K.-ig, Kilo, K.-tól, K.-ig. Rows include Tiszavideki, Fehérmegyei, Pestvidéki, Bácskai, Bácska.

Table with columns: Egyéb gabonafélék, Kilo, K.-tól, K.-ig, Kilo, K.-tól, K.-ig. Rows include Rozs, Arpa, Zab, Tengeri, Repce, Kéles.

A határidőüzlet folyamán a következő kitések történtek:

Table with columns: Date, Price range. Rows include Aprilis buza 1902., Májusi buza 1902., Októberi buza 1902., Aprilis rozs 1902., Aprilis zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce 1902.

Déli egy óraorak a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:

Table with columns: Item, Price. Rows include Aprilis buza 1902., Májusi buza 1902., Októberi buza 1902., Aprilis rozs 1902., Aprilis zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce 1902.

Délután fél 5 óraorak zárul:

Table with columns: Item, Price. Rows include Buza áprilisa 1902., Buza májusi 1902., Buza októberi 1902., Aprilis rozs 1902., Aprilis zab 1902., Májusi tengeri 1902., Augusztusi repce 1902.

A budapesti értéktörzsda.

Teljes üzletlenség mellett árfolyamok változatlanok. Helyi papírok esendesek, sorsjegyek emelkedők.

Értéktörzsda. Osztrák hitelrészvény 696.—696.75. Jelzálogbank részvény 488.—.—.—. Rimamurányi részvény 607.—607.50. Államvasuti részvény 679.60-680.50. Közúti vaspályai részvény 645.—648.—. Déli vasut 70.50. Koronajáradék 97.67-97.50 korona. A déli tőzsdén a következő értékekben volt forgalom: Koronajáradék 97.65. Fővárosi kölcsön 94.60. Regale váltásig 101.35. Bankjegyesíteli részvény 104.—. Osztrák hitelrészvény 696.75-696.75. Salgótarjáni kőszénbánya részvény 657.—. Rimamurányi vasmű részvény 606.—607.—. Közúti vaspályai részvény 645.—646.—. Államvasuti részvény 680.50-682.—. Cukor-részvény 1480.—korona. Utódósa. A 4 órai zárlatok maradt: Osztrák hitelrészvény 695.75. Magyar hitelrészvény 712.—. Leszámlító —.—.—. Rimamurányi vasmű részvény 600.—. Osztrák-Magyar államvasuti részvény 681.—. Közúti vasuti részvény 645.50. Villamosvasut 816.—korona.

A budapesti terménytorzsda.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyző-bizottság hivatalosan a következő árfolyamokat állapította meg: Jegyzések: Heremag: lucerna magyar 45.—53.—korona, vörös aprószemű 42.—46.—korona, vörös erdélyi —.—korona, vörös búsnágyi —.—korona, középszemű 47.—49.—korona, nagyszemű 50.—56.—korona. Disznósír: budapesti 56.—56.50 korona, vidéki —.—korona. Táblaszalonna: légszáritott vidéki —.—korona, városi 4 darabos 46.—47.—korona, 3 darabos 49.—50.—korona, füstölt —.—korona. Szilva: boszniai; szokás szerinti minőség 14.25-14.50 korona 120 darabos —.—korona, 100 darabos 16.75-17.—korona, 85 darabos 19.75-20.25 korona, azonnali szállítással. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.50-14.—korona, 100 darabos 18.50-17.—korona, 85 darabos 19.50-20.—korona. Szilva: slavnói 19.—19.50 korona, szerbiai 17.50-17.75 korona, azonnal való szállítással.

A bécsi értéktörzsda.

Az előtörzsden állandó üzlet esendősség mellett indult. Később jól tartott volt az irányzat. Csöndes üzletmenet mellett a továbbiakban csak kevés változás volt észlelhető, majd némi javulás állott be.

A déli tőzsde elején az államvasuti részvények

iránt élénkebb volt a hangulat. Jobb forgalom mellett

a hangulat esöndes volt. Később az üzleti esendősség állandó maradt. A kulissze-papírokban jól tartott volt az irányzat. Egy óra 30 perckor tartott. Berlinre esöndes. Két óra 30 perckor változatlan. Berlinre hitelrészvényekre szilárd.

Bécs, március 15. (Magyar értékek zariata.) 4 1/2%-os aranyjáradék 120.—. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 166.—. Magyar vasuti kölcsön ezüsten 100.30. Magyar keleti vasuti állami kötvény 120.25. Magyar leszámlító- és pénzváltóbank 444.50. Rimamurányi vasműrészvény 606.—. Magyar koronajáradék 97.55. 4 1/2%-os Magyar földterem. kötvény 97.—. Magyar hitelbank részvény 710.—. Magyar nyercemény kölcsön sorsjegy 198.75. Kassa-oderbergi vasuti részvény —.—. Magyar keresk. bank 2520. Magyar cukoripar 1485.

Bécs, március 15. (Osztrák értékek zariata.) 4 1/2%-os papírjáradék 101.75. 4 1/2%-os osztr. aranyjáradék 120.90. 1860-os sorsjegy 154.—. Osztrák hitelsorsjegy 438.—. Angol-osztrák bank —.—. Pécsi bankjegyesítet 464.—. Osztrák-magyar bank 1632.—. Déli vasut 68.50. Dunagőzhajózási részvény 880.—. Dohányrészvény 295.—. Császári és királyi arany 11.36. Német bankváltók 117.32. 4 1/2%-os ezüst járadék 101.45. Osztrák koronajáradék 99.23. 1864-iki sorsjegy 248.—. Osztrák hitelintézeti részvény 695.25. Unionbank 64.—. Osztrák Láncebank 428.—. Osztrák-magyar államvasut 680.—. Elbavölgyi vasut 471.—. Alpesi bányász részvény 395.50. 20 irank arany 19.11. Londoni váltóár 240.05 Bécsi Iramway Lít B. 283.26. Bécsi Iramway Lít A. 287.25. Lúpó kohó 340.—. Az irányzat gyengébb.

Bécs, március 15. (A Budapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.) A délutáni magánforgalomban a zariatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 695.25. Magyar hitelrészvény 711.—. Angol-Osztrák bank 464.50. Bécs bankjegyesítet 565.—. Union bank 427.—. Láncebank 680.—. Osztrák-magyar államvasut részvény —.—. Déli vasut 68.50. Elbavölgyi vasut 471.50. Északnyugati vasut részvény 465.—. Dohányrészvény 506.50. Rimamurányi vasmű 395.50. Alpesi bányász részvény —.—. Májusi járadék 101.75. Magyar korona járadék 97.55. Török sorsjegyek 110.50. Német birodalmi mársa 117.38-40. Napoleon'or 19.10.

Külföldi értéktörzsda.

Berlin, március 15. (Tőzsdés tudósítás.) A hangulat ma sem élénkült meg. Az Iron Mongernek a vaspáncról szóló kedvező jelentése, továbbá az a hír, hogy német hengerimkártelek alakítására van kilátás, végül a siegerláni vasöntőszindikátus tervezett alakításának híre azt eredményezte, hogy a kohórészvények eleinte szilárdak voltak. Belföldi és idegen járadékok szintén szilárdak voltak és részben emelkedtek. Kelet-porosz déli vasuti részvények kedvezően évi mérleg hírére alacsonyabbak voltak. Magánkamatból 17 1/8%.

Berlin, március 15. (Zariata.) 4 1/2%-os papírjáradék —.—. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Elbavölgyi vasut —.—. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák-magyar államvasut 146.—. Kassa-oderbergi vasut —.—. Bécsi váltóár 85.15. Magyar vasuti beruházási kölcsön 101.25. Alpesi bányász részvény —.—. Disconto-Commandit 195.90. Altalanos villamosági Edison 193.25. Gelsenkircheni 166.73. Laura-kohó 202.25. 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.60. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.—. Osztrák hitelrészvény 219.50. Déli vasut 19.—. Károly Lajos vasut 101.10. Orosz bankjegyek 218.85. 4 1/2%-os új orosz kölcsön 96.40. Török dohányrészvény —.—. Olasz járadék 101.—. Magyar hitelbank —.—. Dynamit Trust —.—. Harpeni 165.50. Az irányzat gyöngye.

Berlin, március 15. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.—. Magyar koronajáradék 98.30. Osztrák hitelrészvény 219.25. Osztrák-magyar államvasut 145.90. Déli vasut 19.—. Északnyugati vasut —.—. Elbavölgyi vasut —.—. Orosz bankjegy készpénz —.—. Buechtiehradi —.—. Orosz bankjegy 216.50. (Ultimo) Lombard —.—.

Páris, március 15. (Zariata.) Osztrák-magyar államvasut —.—. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.50. Osztrák Láncebank —.—. 3 1/2%-os francia járadék 102.17. Ottomanbank 564.—. 3 1/2%-os francia járadék 102.15. Alpesi bányász részvény —.—. Déli vasut —.—. 4 1/2%-os magyar aranyjáradék 101.50. Párisi bankrészvény 1010.—. Olasz járadék 100.50. Francia törleszt. járadék 100.25. Osztrák földhitelintézeti részvény 1308.—. Török dohányrészvény 322.—. Az irányzat javult.

Frankfurt, március 15. (Zariata.) 4 1/2%-os papírjáradék 102.10. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 103.—. Magyar koronajáradék 98.45. Osztrák-magyar bank 117.05. Déli vasut 18.90. Elbavölgyi vasut —.—. Londoni váltóár 204.60. Bécsi bankjegyesítet 119.70. Villamos részvény 117.—. 3 1/2%-os magyar aranykölcsön 86.—. 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.70. 4 1/2%-os magyar aranykölcsön 101.05. Osztrák hitelrészvény 219.30. Osztrák-magyar államvasut 146.10. Északnyugati vasut 113.30. Bécsi váltóár 821.50. Párisi váltóár 813.33. Unio bank —.—. Alpesi bányász részvény 200.—. Az irányzat szilárd.

Hamburg, március 15. (Zariata.) 4 1/2%-os ezüstjáradék 101.60. 1860. sorsjegy —.—. Déli vasut 18.65. 4 1/2%-os osztrák aranyjáradék 102.70. Osztrák hitelrészvény 219.25. Osztrák-magyar államvasut 146.10. Olasz járadék 100.75. 4 1/2%-os Magyar aranyjáradék 101.25. Az irányzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Március 15. A sertésüzlet irányzata kissé kellemes. A Hízott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli sulyban) 98-100 fillérig. Öreg közép (páronként 300-340 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) 106-107 fillérig. Fialat közép (páronként 251-320 kilogramm terjedő sulyban) 102-104 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. II. Magyar szedett: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 240-280 kilogramm sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. III. Romániai: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli sulyban) — fillérig. Közép (páronként 250-320 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) — fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm felüli sulyban) 102-104 fillérig. Közép (páronként 240-260 kilogramm terjedő sulyban) 88-100 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő sulyban) 96-98 fillérig.

Sertésüzlet szám 1902. március 13. napján volt készlet 32.122 darab. — 1902. március 14. napján felhajtott 638 darab. 1902. március 14. napján elszállított 420 darab. 1902. március 15. napjára maradt készletben 32.340 darab.

Kivonat a hivatalos lapból.

Március 14.

Kinevezés. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter Bárány Árpád székfoglaló beszédét...

Névmagyarázat. A helygyűmenezet Haraszki Ilona símai népisokai tanítónő családja...

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv. hangszergyár központi irodáktárában...

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Befizetett részvénytőke: 10 millió korona.

Első Leánykihazatási Egylet m. sz. Leány- és aubiztosítótételek Budapest, VI. Teréz-körút 40-42.

Napirend.

Naplár. Vasárnap, március 16. - Római katolikus: D. Judica. - Protestáns: E. 5. Heribi. - Görög-orosz: (március 3. F. Nagy bójt 1. v. - Zsidó: Veadar 7. - Nap kéli) 5 óra 56 perccor. - Nyugszik 5 óra 49 perccor. - Hold kél: 9 óra 50 perccor reggel. - Nyugszik: 12 óra 25 perccor éjjel.

A miniszterek nem fogadják. Nemzeti Muzéum. Képtár. Nyitva van délelőtt 9 órától délután 1 óráig. Többi tarai 1 korona belépődíj mellett tekinthető meg.

Országos képtár az Akadémiában délelőtt 9-1 óráig. Iparművészeti múzeum délelőtt 9 órától d. u. 1-ig. Természettudományi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-körút 4. sz.) nyitva délelőtt 10-12-ig.

Technológiai iparmúzeum délelőtt 9-12-ig. Mezőgazdasági Múzeum (Kerepesi-út 72.) délelőtt 9-10 l óráig.

A földtani intézet múzeuma (Stefánia-út 14.) nyitva d. e. 10-1-ig. Belépődíj nincsen. Múzeumi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 órától 12-ig és délután 3-8-ig.

Állatkerti a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti mintatár: V. kerület Váci-körút 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9-6 óráig délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelmi-orientált gyűjtemény, továbbá a házi-ipari kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszközöl) a városigeti iparcarnokban nyitva: délelőtt 9 órától 12 óráig és délután

3 órától 6 óráig. A külföldi kirendeltségek központi ügyvezetősége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság) V. Váci-körút 32. szám alatt.

Időjelzés.

Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. Budapest, március 15.

Az északi depresszió megerősödve a kontinens belsejébe nyomul, a maximum pedig Kelet felé vonul. Nyugat-Európában enyhé, borús és helyenként esős az idő. Kelet-Európában ellenben még hideg és száraz.

Viz állás.

Table with columns for location (Inn, Duna, Móra, Kába, Dráva, Mura, Száva, Szamos, Kraszna, Latoros, Laborosa, Ung) and water level data for various stations.

Magvak, Növények, Fák. bőven illusztrált, mindent körülményesen leíró és tanulmányos 1902. évi szöveg a katalógusát, mely nemében egyetlen és némely kertészeti szak-könyvet pótol - komoly érdeklődőknek ingyen és bérmentve küldi meg Mühle Vilmos cs. és kir. udvari mag- és növénykereskedése Temesvároton. Semmi csomagolás, semmi postaköltség. Valamennyi magvak és virághagymák minden megrendelőnek bérmentve szállítanak.

En Csillag Anna. Tek. Csillag Anna úrnőnek. Kérem postafordulattal 2 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 3 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 4 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 5 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 6 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 7 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 8 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 9 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 10 tégelyt küldeni.

En Csillag Anna. 185 cm. hosszú Loreley-hajamat az általam föltalált hajkenőcs 14 hónapja használata után nyertem. Ez kenőcs a legjobb szer a haj ápolására, a haj növényének előmozdítására, a hajtalaj erősítésére, melyet eddig elismertek. Uraknál erős szakállnövekedést segít elő a már rövid használat után úgy a haj, mint szakállnak természetes fényt és tömörséget kölcsönöz az emberi kor legvégsőbb határáig. Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt. Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett az egész világra a gyárból, hova a rendelések intézndők.

En Csillag Anna. Kérem postafordulattal 2 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 3 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 4 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 5 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 6 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 7 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 8 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 9 tégelyt küldeni. Kérem postafordulattal 10 tégelyt küldeni.

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.
Vasárnap, 1902. március hó 16-án.
Gillon Marion vendégfellépéssel.

A troubadour.

Opera 4 felvonásban. Zenéjét szerzelte Verdi.
Személyek:
Luna gróf Beck Ines Bertz
Leonora Ney H. Ruiz Gábor
Azucena Barolucci Hírök Juhász
Manrico Gilion M. Egy cigány Kárpát
Ermendo Ney B.

Utána:

Rococo.

Ballet 1 felvonásban.
Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. március hó 16-án.

Délután 2 1/2 óraker mérsékelt helyekkel:

Kárácsenyi álom.

Betlehemes játék 3 felv. előjátékkal, Irta Gárdonyi Géza. Zenéjét szerz. Szabados Béla.

Személyek:

Gáspár	Szacsavay	Bertalan	Gabányi
Menyhért	Ivánfi	Boris	Rényosi
Boldizsár	Mihályfi	Magda	Ligeti
A királyné	Lendvayné	Zsuzsi	Török I.
Tücsök	Dezso	Andris	Gyenes
Csil ágaz	Vizvári	Cigány	Rózsahegy
Abadir	Egressy	Pogány Gáspap	Pálfi
Ordas	Gál	Gyöngyike	Maróthy
Egy miniszter	Paulay	Mária	Hegyesi
Csóka	Faludi	József	Ujnázi

Este:

Pogány Gábor.

Dráma 4 felvonásban Irta Ferenczy Ferenc.

Személyek:

Özv. Pogányné	Rákosi	Lindner Berta	Maróthy
Pogány Gábor	Császár	Kovács	M. hályfi
Pogány H.	Helvey	Hollay	Kőrösmezői
Pogány Anna	Török I.	Hollayné	Boér
Pogány Péter	Horváth	Pataki	Gál
Pogány Péterné	Györgyné	János	Abonyi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. március hó 16-án.

Délután 3 óraker mérsékelt helyekkel:

A svihákok.

Vig operette 3 felv. Zenéjét szerz. Ziehrer C. M. Magyarosították Feld Aurél és Mérei Adolf.

Személyek:

Gilka, herceg	Boross	Malter Prém	Delli
Mimi, táncosnő	Szelestey	Roland	Parkas
Elitz Fritz	Sziklay	Anna	Bolgár
A felesége	Ledófszky	Kampel	Mátrai
Rodenstein	Margó	Kampelné	Sellő
Muggenheim	Almási I.	Szeplő	Dalnoky

Este:

Lotti ezredesi.

Énekes bohózat 2 felvonásban. Irta Rudyard Stone. Fordította Faragó Odón. A dalok versszövegét írta Mérei Adolf.

Személyek:

Ton Dawentry	Sziklay	Barley	Szilágyi
Harriet	Sziklainé	Mister Morvay	Iványi
Jean Dickson	Boross	Mister Bibb	Kalocsay
Kitty	Almási I.	Miss Kate	Sellő
Ramajanah	Ráthonyi	Esmeralda	Iványiné
Lotti	Szelestey	Elsie	Almási L.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti- és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetők: **Bárd Ferenc és Testv.** zeneműkereskedésében Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

Petánovits
METROPOLE-SZÁLLÓJA
A télikertben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvárról
kitünő zenekara játszik.

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Ma vasárnap délután

a Budapesti Artista Egyesület

által rendezendő

nagy jótékonycélú előadás

a budapesti Varietók elsőrangú tagjainak fellépésével.

Este nagy előadás.

Holnap hétfőn

Luna asszony

Milla Barry

fellépésével.

A télikertben reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangversenyez.

Első budapesti szücs és szörmeáru raktár

Budapest, Dohány-utca 2.

Ajánlja dús választékban, Collier- és bolst 2 forinttól feljebb.

Valódi sponkbois 15 forinttól feljebb.

Ugyanott molykár elleni megóvó intézet

Schlinger Ferenc,
szücsmester.

Fagyapotot

tojás, gyümölcs és egyéb cikkek csomagolására jutányos áron szállít ruhó-i fagyapotgyárából

Klein Zsigmond, Máramaros-Sziget.

A fiumei

KÁVÉBEHOZATALI TÁRSASÁG, FIUMÉBŐL

(Tulajdonos: VIRÁG JENŐ)
postafiók 77.

elvámolva és bérmentre, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld

5 kg. Cuba-kávét	K. 16.50
5 „ Ceylon- „	„ 16.50
5 „ Mocca- „	„ 16.50
5 „ New-Cuba „	„ 15.—
5 „ Manilla- „	„ 13.50

Híressé vált, remek

kávékeverék:

2 kg. Soerabaja	nem feltétlenül jobb
1 1/2 „ Modjokerto	
1 1/2 „ Brabalros	
5 kg. — 19 kor. 16 fill.	

A kávéhoz csomagolható:

1/4 kg. Imperial-tea 3 kor. 20 fill.

Ár lap ingyen.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Víg színház	Népszínház	Magyar színház
Hétfő	Nincs előadás	Pogány Gábor	Kuruc Főja Dávid	Egy görbe nap	Lotti ezredesi
Kedd	Bajazzók A piros cipő	A betörő Friczike A nevelő	Kuruc Főja Dávid	Ádám és Éva	Lotti ezredesi
Szerda	A prófeta	A menyem.	Kuruc Főja Dávid	Egy görbe nap	Lotti ezredesi
Csütörtök	Tannhäuser	Pogány Gábor	Balaton rege Kuruc Főja Dávid	Az aranyos	Lotti ezredesi
Péntek	A hugonották	A bor	Kuruc Főja Dávid	Egy görbe nap	Fifine
Szombat	Onegin	Jó falusiak	A feleség	Az új földesur	Fifine
d. n. Vasárnap este	A denevér	Vörös talár Pogány Gábor	Kuruc Főja Dávid	A falu rossza Az új földesur	Fifine

1842. év óta fennálló Rumbold-gyárat átvette a törvényesen bejegyzett

"VICTORIA" zászló- és diszitő-vállalat

s úgy rendezkedett be egészen ujjonnan, hogy a diszitési és zászló iparon kívül, egyéb a diszitési vállalatok körébe eső dolgok gyártását is megindította, különös tekintettel arra, hogy egyes tárgyak és kellékek, amelyek mindezeideig csak külföldről voltak beszerezhetők, a hazai termelés révén is beszerezhetők legyenek. Gyártmányaink minden részletükben gyárunkban készülnek, az anyag is teljesen hazai gyártmány és így a külfölddel szemben megindított akciónban számítunk a hatóságok, a kereskedő világ és a nagyközönség hazafias pártfogására.

Vállalatunk Rumbold B. társ-tulajdonos művezetése alatt áll, kinek szaktekintélyét hosszú éveken át úgy a belső, mint a külföldön szinte kizárólagosan folytatott gyakorlata, számos hivatalos dicsőítő okmány és kitüntetés igazolja.

Gyárunkban a következő osztályok vannak üzemben:

I. Zászlógyártási osztály.

- Allami, városi, megyei zászlók készletben tartatnak, kormányrendelet értelmében az összes hatóságok és hivatalok köteleztetvén arra, hogy országos ünnepnapok alkalmából a hivatalos lobogót kitzűzék.
 - Gyászlobogók.
 - Egyesületi diszlobogók és selyemzászlók. (Rajzok és skizcek rendelkezésre állanak és kívánatra színes rajzok készíttetnek.)
 - Templomi zászlók.
 - Tengerészeti és hajózási lobogók. Jelzőzászlók. Családi lobogók címerrel.
 - Képviselőválasztási lobogók.
- A zászlók honi szövetből egybeszővött és nem varrottan készülnek, gyárunkban festetnek, szappannal kimoshatók s a diszebb kivitelűek részletfizetésre is elvállaltatnak.
- Szövetfestés. Függönyök magyar ornamentikával színesen nyomtatva.

II. Diszitési osztály.

Vállalkozik országos, városi ünnepek, fogadások, különösen királyfogadások alkalmával diszitésekre, diadalok felállítására, sátorok, kiállítási épületek és pavilonok felállítására és diszitésére ujjonnan alkalmazott stilszerű magyar ornamentikával. Teremdiszitések. Gyászdiszitések a legnagyobb gyáspompa kifejtésével. Katafalkok felállítására.

Diszitési alkatrészek kölcsönképen is kiadatnak. Rajzok, tervek kívánatra díjmentesen készíttetnek.

III. Heraldikai osztály.

Az összes magyar és osztrák címerrajzok (60 000 címer) rendelkezésünkre állván egyedül álló gyűjteményünkben: a leggyorsabban előállítunk mindenféle alkalmazásban család címereket művészi kivitelben. Gyászcímernek. Csillagkeresztési holtgyátláztatok. Kamarási táblák, ősi címernek és családfták. Címeres zászlók család színekből.

IV. Pyrolin- és papirmache-osztály.

Színházi kellékek, fegyverek, tanszerek, szobrok vázák, oltárok, plasztikus címernek s általában mindenféle kassirozási munkák.

V. Tükör- és üveg-osztály.

Műtűkrözés, üvegfestészet, szentképek és világi festmények nagyban előállítására és előadására. Tükörfestés. Reklamátblák, cégtáblák üvegből színes rajzokkal.

VI. Műipari- és táncrend-osztály.

Különböféle műipari kézmunka-árak, fa, bór, email, érc alkatrészekkel. Reklamátblák, táncrendek legművészebb kivitelben. Most megkezdett berendezkedésünk és felszerelésünk a külföldi leghiressebb szakiparral is versenyezhetni fog. Báli jelvények és egyéb farsangi kellékek. Lampionok, fáklyák.

Árjegyzékek minden osztályból rendelkezésre állanak. Vidéki képviselők elfogadhatnak, leginkább olyanok, kiknek a főútcákon nyílt helyiségük van.

Victoria zászló- és diszitési-vállalat Budapest. Gyár:
Központi városi iroda: VI., Andrássy-ut 1. Telefon 28-52.
IX., Lillom-utca 52. Telefon 52-09.

SZÉNÁSY, HOFFMANN és TÁRSA

SELYEMÁRUHÁZA.

BUDAPEST, IV., BÉCSI-UTCA 4. SZ.

Legnagyobb választék: a legjobb genreből, elismert legjobb ízlés és csak elsőrendű gyártmány. Mintán a vidékre hivatalra, bércmentve küldöznek.

EGY GAZDÁTLAN CSÓNAK TÖRTÉNETE
KÉPES NY
IRTA: MOLNÁR FERENC
KAPHATÓ A BUDAPESTI NAPLÓ KÜLDŐHIVATALÁBAN.
ÁRA 2 KORONA.

Helyen vagy idült bujakór bántalmak

egy görvéllykór, borbajok, reuma, (iszag, fekélyek stb.) és a romlott vortól származó egyéb bajoknál, mint mirigydagánat, rheumatismus a száj és gége gonyedése, dagánatok, enostia, tehetetlenség és mindenféle szerzett vagy örökelt bujakóros bántalmak cseiben, a legmegrógottabb és minden gyógykezessel dacoló betegségből biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Ollivier vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémiá által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak előírva. Igen kellemes gyógyszer, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert, mely számos kiütésben is részese. Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.- kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.- kor. Minta és prospektus rendelkezésre áll. Főraktár: Török József gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

21. SZ. Ha 21. SZ.

jól és olcsón javíttatni és felújíttatni kívánja kerékpárját,

21. SZ. Budapest, VIII., József-körnt 21. SZ.

PEZSGŐ

ESCH és TÁRSA
POZSONY

Vízmentes esőköpenyek eredeti angol gyapjú dupla-szálvétel gummi botított, valamint gummi-köpenyek minden nemben uraknak, nőknek és gyermeknek. Minták, árak és mértékűvevés postafordultával Paget & Co. Bécs, I. Riemergasse 13.

BUTOROK úgy készpénzért, mint részletfizetésre a leggyorsabbtól a legfinomabb kivitelű legújtanysabban. Ehrenten és Fruchs testvérek, BUDAPEST, VI., Teréz-körnt 8. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jóth Kálmán

Összes Költeményei

A nagy költő díszes új kiadása. Életrajzi bevezetéssel ellátta: Endrődi Sándor. Két remek díszkötésű kötet, nagy 8^a alak, a költő dombornyomású arcképével. Rendkívül alkalmas ajándékmű. Ára 16 korona. Megrendelhető LAMPEL RÓBERT-féle (Wodlaner P. és Fiai) csász. és kir. udvari könyvkereskedésben Budapest, VI., Andrássy-út 21.

A nekünk bemutatott számtalan meghísható, hiteles kézzelírt folytat ezen negyedszázad óta fennálló rendelő-intézet a legmögöbben ajánlható.

Rendelő-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész- és szülész-tudós, volt oszár. kir. oszt. főorvos.

RENDEL: naponta d. e. 10 órált egész délután 4 óráig, este 7 órált 8 óráig.

Díjazott levelekre legnagyobb figyelemmel választották és gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Nőknek külön váróterem.

Ugyanott megjelent és a szerzőpél: Dr. GARAI ANTAL-nál megrendelhető NÉPSZEKERÜ ÜFÉRTÁRÓ (már a léte kiadásban megjeleni) a nemü betegségek és az első észarú gyógykezeléséhez című könyv, volt ára 2 frt 50 kr., most csak 90 kr. A könyv jól becomagolva lesz alküdvé, 1 frt beállítás mellett bérmentve vagy 90 kr. utóvétel mellett.

Titkos betegségek szakorvosa

gyanús, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajló szenvedőknek, 20 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalatainak legva legjobban ajánlható.

Dr. CZINCZÁR J.

egyetem. orvos-tudós gyógyítói fértáknál és nőknél foglalkozni szar nélkül mindennemű bármily régi kóros

Nemi betegségek

ugymint húgycsőfolyást, hólyag- és vizeleti bajokat, bujakóros sebeket, syphillist, önfertőzéstől eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegegeket és szépséghibákat, továbbá

Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia) megiepő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.

Rendelő-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. Lc. Rendelés: délelőtt 10-4-ig, délután 6-8-ig. Külön váróterem. Külön be- és kijárak. Levelekre rögtön válasz.

Tízmentes pénzszekrényeket, kassettákat, villamos vészjelző pénzszekrényeket, pénészkönyveket és másolópreseket legjobb kivitelben legolcsóbban szállít

HESKY TESTVÉREK cs. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára Budapest, VI., Szabolcs-ut. 4.

Erdély részére főraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés Kolozsvár.

Legnagyobb világhírű cipőáruház Budapesten.

Áruházam megtekintésére meghívom a t. közönséget, a hol a leg-ivatosabb és legtartósabb cipőt kaphat. Tisztító bőrkenőcs min den bevásárlásnál ingyen. Tartósságáért írásilag jót-állók. Leány-, su-, gyermekcipő az ár nagyság szerint. Színes bőr egyenlő áru a feketé-tével. 10 frtnyi bevásárlásnál franco küldöm.

Női cipők:

- Zerge bőrből cugos vagy fűzős lábbeli ... 3.-
- Zerge gombos keztýűszárral ... 3.30
- Sevró cipő, lakk vagy keztýűbőr fűzős cipő 3.60
- Zerge fekete vagy színes dupla keresztossal 2.20
- Lastin, szivalku, 16 cm. magas, selyem cuggal 2.60

Szegényeknek és munkásoknak férfi borjubőr 2.80, női zerge 2.80.

Gyár saját háromemeletes házamban 80 lakóval, hol több 100 munkást foglalkoztatok. Konkurencia ki van zárva. Vidéki megrendelésnél olyant küldök, mintha az illető kiválasztotta volna. Árjegyzék több 100 divatos ábrával bérmentve és ingyen. Nem tetszés esetén a cipőt kisorsélem vagy a pénzt visszaadom.

BUDAPEST, Erzsébet-körnt 6/N.

Szives figyelmébe!

Van szerencsém igen becos vevőim szives tudomására hozni, hogy

bőr-, viaszkosvászon- és linoleum- különlegességi gyári raktárain fő-üzlete továbbra is VI., Váci-körnt 1. sz. alatt, az ANKER-udvar mellett létezük.

Midőn megköszönöm az irányomban eddig is tanusított szives jóindulatát, kérem, hogy nagybecsű bizalmával továbbra is megtisztelni sziveskedjék s fölkérem, hogy a címre jól figyeljen és azt más céggel összetévesztelni ne tessék. Szives pártfogását kérve, maradtam

kiváló tisztellett

Neumayer Lipót.

Telefon az összes üzletekben.

FŐ-ÜZLET: Budapest, VI., Váci-körnt 1., ANKER-udvar mellett. Telefonszám 29-50. — Villamos-vasuti megállóhely. FÜZLET: IV., Bécsi-utca 5. szám. (Telefonszám 458.) VI., Kerepesi-ut 5., Pannónia-szállóval szemben. (Telefon 330.)

DÓCZI M.

Budapest legmegbízhatóbb legnagyobb és legolcsóbb cipő-raktára

- Kerepesi-ut 10.**
- Gombos fűz, v. cuogos lakk... 3.50
 - Cipő, férfi 4, női... 3.50
 - Férfi v. női boxbőr fűzős 3.50
 - Fűz, v. cuogos orosz lakk... 3.50
 - Férfi 3.80, női... 3.50
 - Lakk rogatái férfi 3.50, női 3.50
 - Férfi Chevreux 4.50, női 4.-
 - Férfi v. női cuogos cipő... 3.-
 - ... fűzős cipő... 3.50
 - Lakk kivágat... 2.50
 - Egy csatos 2.30, kereszt-csatos... 2.50
 - Férfi v. rózsaszelyem cipő 1.80
 - Férfi kenyőbőr cipő... 2.50

Arjgyezők, csomagolás, szállítólévi ingyen. Vidékre 10 frton felül franco. Nem tetsző árút becsesélek.

Logalkalmasabb alkalmi ajándék.

METEOR RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legtekintélyesebbek, kaphatók:

Deutsch Gábornál

Bpest, Erzsébet-tér 7. Kimerült árjegyzék bérmentve. Előnyös fizetési feltételek.

Altalános érdekű művek.

Köszöntőkönyv gyermekek részére. Irta Bécsi József. Kötvé 1.00 kor. Budapest térképe. A fővárosi és környéki települések 60 f. Ugyanaz nagyról alakban a főváros nevezetességeinek képeivel 1 kor. Budapesti kirándulási térkép. A főváros környékének leírása. Budapest és környéke. Utmutató a fővárosban és környékén. Összeállította Falcsay L. Kötvé 1.00 kor. Magyar és német beszéltetések kézikönyve. Irta Czanyaga József. 2.40 kor., kötvé 3.50 kor. Csasznyák. A kártályuzás és kártya-vetés kézikönyve 1 kor. A felismerhetetlen ezermester házfűrészekhez 10 ill. Ifj. Kisházi Károly. Irta Hankó Vilmos. Tudnivalók a háztartás, egészségéről, s a mindennapi élet szükségéről. 2.40 kor., kötvé 3 korona. **Képes budapesti szakkönyv.** Irta Szt. Hilipaino Jozsef és mások. Kötvé 4 kor., díjazásában 4.50 korona. Ugyanaz német nyelven 2.80 kor., kötvé 3.60 kor. **Kártályuzások könyve.** Irta Faragó Kálmán. 2.80 kor., kötvé 3.60 kor. **Legjobb levelezés és házi titkár.** Irta Kassay Adolf. 2 kor., kötvé 2.40 kor. **Legújabb házi tanácsadó, ongyvend.** Irta Kassay A. A. kor., kötvé 2.40 kor. **Kerepáros kité.** Irta dr. Kerepáros Kálmán. 30 ill. **Német tárgyszót.** Irta Kassay A. A. kor., kötvé 2.40 kor. **Német tárgyszót.** Irta Kassay A. A. kor., kötvé 2.40 kor. **Német tárgyszót.** Irta Kassay A. A. kor., kötvé 2.40 kor.

A Fővárosi Takarékpénztár m. sz. Kerepesi-ut 40.

KÖLCSÖNT NYUJT kereskedőknek, hivatalnokoknak, iparosoknak havi, 3 havi tőkötörlesztés mellett. Előleget ad: részvényekre, sorsjegyekre, értékpapírokra, követelésekre.

Férfiak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ír, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvet postán, ill. becsomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekből, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinék egy csomag gyógyszerrel felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerral a baj odahaza gyógyítható és mindenki, a ki fiatalokri kihágások miatt nemi betegségekből, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségelnek, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut“-nak alanti címen, honnét nekik a csomag haladéktalanul megküldötek. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonuk nem hagyhatják el. A próbaküldemény bizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki írhat a gyógyszerért bárhonnét is magyarul, mire neki díszkreól mellett egy gyógyszerküldemény küldötek felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek következőleg címzendők: State Medical Institute, 9. Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

John Rhodinnak Ecclesben kiszolgáltattott és Albert T. Wrightre Liverpoolban átruházott 11178. számú

„Készülék elektrolizis foganatosítására“

című 1897. szept. 23-tól kelt magyar szabadalmára

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. M. 1515“ alatt Mosse Rudolfhoz Bécs, I. Seilerstätte 2. intézendők.

GUMMI

és halhólyag-különlegességek, valdó francia és angol gyártmány, teljesen biztos és ártalmatlan. Route 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata, halhólyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata, Capoteo americas 2, 3, 4, 5 frt tucata, párisi szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucata. Pessarum ocluvium frt 1.50-2.50-ig. Diana-5v lavibaj-kötelek 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.

Magyar Orvosi Műszertárban

Budapest, Kerepesi-ut 32. M., a Rókus-kórházal szemben. — Arjgyezők ingyen, zárt 10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.

14033. számú „Rugós lamellafék lövegek és lövegrészek hátra-és előrefutásának szabályozására“

című 1898. decemb. 16-ról kelt magy. szabadalomra

vevők vagy engedményesek kerestetnek.

Szives ajánlatok „W. C. 1761“ alatt Mosse Rudolfhoz, Bécs, I. Seilerstätte 2. kéretnek.

KÖLTÖZKÖDÉSEKET

vasuton és hajón, az átrakódás és csomagolás megakartatásával, elfogad az elárhozó Szabadalmazott Butorkocsiyal Caro és Jellinek szállító, Budapest, V., Arany János-u. 34.

Titkok betegségek ellen

25 évi, részben katonarorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvosi tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézete

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota (Ájárható és lift-használat).

A legelnyagoltabb hűgyesfolyásokat, leguolyosabb hűgyelnyagbajokat, bujokorosebeteket, syphilis, az önfertőztetés utóbjait.

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legujobban olyanuzra felkarolt és hatásában páratlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által, magömléseket, nőknél fehérfolyást befeskenedés nélkül, a legmakacsabb börtöbetségeket, valamint ifjukori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményekké létrejött hátrerebajokat gyógyít a legujobb gyógyszerrel szorint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. Nőknek ugy mint férfiaknak külön be- és kijárat. Külön vártermek. Levelekre díjtalanul azonnal válaszoltatik; esetleg gyógyszerrekről is gondoskodva lesz.

Polgár Sándor

m. kir. szab. nyert orvosi mül- és köntörész BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát saját gyártmányu orvos-sebészeti és betegöplési tárgyakban.

Saját gyártmány, m. k. szabadalmaz. Polgár-féle sérvköttő, hasköttő, görcsér elleni gummihiarinya, orthopaedial készülökek, müllabak és kezok stb.

Valdó francia különlegességek F. Bergerand fil., párisi gyárából.

Résletes képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jobb és megbízhatóbb magvakat olcsóbban sehol sem kapni, mint

FÁBIÁN BÉLA

megkereskedésében Budapest, IX. ker., Üllői-ut 73. szám.

Arjgyezéket kérjünk.

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárd gyártmányu asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán

asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. em.

Arjgyezéket ingyen és bérmentve.

STOMATIN Száj- és fogápoló szerek

Szétküldési főraktár: Török J. és dr. Egger L. 66 J. urak gyógyszerárta

Neumann-féle ruhák

mégis a legjobbak tartósságuk, kitűnő állásuk és olcsó szabott áraiknál fogva

- Sacco-öltöny . 28-60-ig
- Felöltök 24-70-ig
- Havelockok . . 16-50-ig
- Raglanok . . . 28-72-ig
- Ulsterok 30-80-ig

fiuruha-osztály

Képes árjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálók.

NEUMANN M.

cs. és kir. udvari szállító BUDAPEST, IV., MUZEUM-KÖRUT 1. SZ.

PAPIER WLINSI

Több mint 30 esztendeje csalhatatlan szer, hogy a mell bántalmat, náthát, nyakfájást, rheumatizmust, tugszagotatást a legorvossab módon gyógyítsuk. Többek a Wlinsi nevet kérik. Paris, 31 Rue de Seine, Paris. Kapható Budapeston Török Józsefnél.

TAUSZKY MIKSA és Társa

butorszállítási és beraktározási-vállalata

Budapest, VI., Teréz-körút 6.

Köszönettelök helyben és vidéken, vasuton és hajón cs. és kir. szabadalmazotti butorszállító kocsikkal.

Butork beraktározási száraz helyiségeknek, ezekre készpénz előleg.

Legsebbe Legjobb Legolcsóbb PAPIER PAPIER PAPIER

1 öszszehajtható vasgő 5 db 1 acél sodrony ágybetét 62.-

1 kivethető matraccal	10.-	1 tengerről matraccal	4.50
1 rouge paplan	1.80	1 afrigue	5.-
1 lőszér	2.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 eschmir paplan	3.40	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 matín	3.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 atlasz eschmir	4.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 selyem atlasz paplan	8.50	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 fodros selyem át. papl.	18.50	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 jó vásson paplan lepédő	2.-	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 ág	1.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 diannél ágytakaró pokróc	2.50	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 gyapja	5.50	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 jó löpökörö	1.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 tál pokróc	4.80	1 nagy szobeszőnyeg	2.50
1 szép fali szőnyeg	7.50	1 nagy szobeszőnyeg	2.50

GICHNER JANOS

paplan, matracc és kárpitozók gyáros, szőnyeg, függöny, vasbutor stb. nagy raktára

Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.

Arjgyezéket kívánára ingyen és bérmentve küldök. Vidéki megrendelések pontosan eszközöltönek, nem tetsző árú kiserletönek, vagy a pénz visszatönek.

A ki jó, egészséges, tiszta és fehér fogakat akar, használjon: STOMATIN-FOGPORT, STOMATIN-FOGPAZTÁT vagy STOMATIN-FOGPÉPET.

A ki azt akarja, hogy szája tiszta, szagtalan és üdö legyen, használjon: STOMATIN-SZÁJVIZET és STOMATIN-SZÁJZIT (CACHOU)

Honi gyártmány. Kapható mindenütt. Budapest főraktár: Török J. és dr. Egger L. 66 J. urak gyógyszerárta

Szétküldési főraktár: Török J. és dr. Egger L. 66 J. urak gyógyszerárta

